

Glasilo „Informacije“ od 1991. godine izlazi i donosi zanimljive vijesti i podatke iz civilnog sektora te predstavlja uspješnu komunikaciju HSUIR-a i njegovih temeljnih udruga. Uz pomoć glasila „Informacije“ Savez sustavno i kontinuirano informira čitatelje o svim aktualnostima i aktivnostima vezanim za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom na svim društvenim područjima – pravnom, socijalnom, ekonomskom, kulturnom, zdravstvenom.

IMPRESSUM

Izdavač: Hrvatski savez udruga invalida rada

Hrgovići 47, 10 110 Zagreb

tel: +385 1 48 29 295

fax: +385 1 48 29 076

e-mail: info@hsuir.hr

Glavni i odgovorni urednik: Josip Petrač

Suradnici: Leke Sokolaj, Ivana Znaor, Nataša Franić i Valentina Hojsak

Grafička priprema i dizajn: Valentina Hojsak

NEZADOVOLJSTVO STATUSOM I POLOŽAJEM OSOBA S INVALIDITETOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

kao jedinstveni pokret svih osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj koji okuplja više od 500.000 osoba s invaliditetom te članove njihovih obitelji, više od 300 udruga osoba s invaliditetom i zapošljava više od 5000 osoba, dugi niz godina prati i predlaže zakonska rješenja za poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom te pruža podršku osobama s invaliditetom u ostvarivanju prava, ovim putem iskazujemo svoje nezadovoljstvo i zabrinutost postupanjem i odlukama donesenim u okolnostima pandemije i borbe s koronavirusom, a koje direktno utječu na status i kvalitetu života osoba s invaliditetom.

Naime, 8. svibnja 2020. godine u Narodnim novinama objavljena je odluka ministra rada i mirovinskoga sustava Josipa Aladrovića kojom je promijenjena svrha prikupljenih sredstava novčane naknade uplaćivane od strane poslodavaca zbog neispunjerenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom. Odlukom su, uz raniju sličnu odluku u ožujku 2020. godine, sredstva u iznosu od 450.000.000 kuna, prвobитно namijenjena osobama s invaliditetom, preusmjerena u svrhu očuvanja radnih mjesta i zadržavanja radnika u zaposlenosti.

Smatramo izrazito zabrinjavajućim da se sredstva namijenjena za poticaje i programe zapošljavanja osoba s invaliditetom, po žurnom postupku i bez prethodnog savjetovanja sa zainteresiranom javnosti, prenamjenjuju u druge svrhe, kada su osobe s invaliditetom kao najteže zapošljiva skupina, također posebno pogodjene izvanrednim okolnostima uzrokovanim pandemijom koronavirusa. Nameće se pitanje zašto ovako značajna sredstva nisu bila ranije, a očito neće biti niti sada utrošena u cilju poboljšanja učinkovitosti sustava potpore i povećanja zapošljavanja osoba s invaliditetom, što je prethodno bilo određeno i planirano brojnim strateškim dokumentima, kao i propisano zakonskim i podzakonskim propisima.

Smatramo da je ovakva odluka nepravedna te će dodatno otežati položaj i pristup osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, uz ionako izrazito mali broj zaposlenih osoba s invaliditetom (njih ukupno oko 11.000 u odnosu na više od 200.000 osoba s invaliditetom u radno aktivnoj dobi).

Nadalje, brojnim udrugama osoba s invaliditetom koje provode projekte financirane sredstvima Europske unije bez opravdane osnove i pravovremene obavijesti su smanjena sredstva koja će im biti isplaćena po odobrenim Zahtjevima za nadoknadom sredstava i za više od 50%, uz objašnjenja da je navedeno Naputak Ministarstva financija te da državna riznica nema novaca zbog mjera koje se provode uslijed pandemije koronavirusom.

Važno je istaknuti da podrška za izrazito ranjivu i marginaliziranu društvenu skupinu osoba s invaliditetom trenutno u velikoj mjeri ovisi upravo o mogućnostima i kapacitetima udruga osoba s invaliditetom, budući da iste preuzimaju ključne segmente koje državne institucije ne pokrivaju u dostatnoj mjeri ili uopće ne pokrivaju. Mnoge udruge osoba s invaliditetom svojim korisnicima pružaju neophodne socijalne usluge, koje država nije u mogućnosti

osigurati, isključivo kroz provedbu projekata iz fondova Europske unije te finansijski ovise o dodijeljenim sredstvima, stoga je smanjenje isplate već odobrenih i utrošenih sredstava izrazito zabrinjavajuće i dovodi u pitanje mogućnosti pružanja socijalnih usluga i daljnje provedbe ugovorenih projekata ali nažalost i opstanka brojnih udruga osoba s invaliditetom.

Prosvjedujemo što Vlada nastavlja iscrpljivati udruge osoba s invaliditetom u vrijeme pandemije, koje su u Zagrebu pogodene i potresom, što ulijeva nesigurnost cijelom spektru ranjivih skupina kao i samim zaposlenicima tih organizacija kojima su narušeni temeljni uvjeti rada.

S obzirom na sve navedeno, ovakvo postupanje smatramo zabrinjavajućim, netransparentnim i neprihvatljivim te tražimo da se isplata sredstava po odobrenim Zahtjevima za nadoknadom sredstava isplaćuje u zakonskom roku sukladno uvjetima definiranim sklopljenim Ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava, te da se poštuje Plan objave natječaja kako bi se postojeće usluge i podrška mogle kontinuirano provoditi.

Također je zabrinjavajući trend smanjenja lutrijskih sredstava namijenjenih udrugama osoba s invaliditetom gdje je jasno vidljivo smanjenje sredstava svake godine (od 27,90% do prošlogodišnjih 17,74%) dok se pojedinim kategorijama na isti način sredstva povećavaju. Mišljenja smo da je u demokratskoj državi kao što je Republika Hrvatska nužno osigurati transparentnost i otvorenu komunikaciju s dionicima na koje se pojedini procesi i odluke odnose.

Nadalje, želimo upozoriti na općenito nezadovoljavajući odnos Vlade i resornih Ministarstava prema rješavanju ključnih pitanja za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom u RH.

Unatoč brojnim predizbornim obećanjima i javno predstavljenom Programu za osobe s invaliditetom, položaj osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj i na kraju mandata ove Vlade, nažalost je nepromijenjen te smatramo nužnim još jednom upozoriti da je neprihvatljivo da u socijalno osjetljivoj državi kakvom se Hrvatska predstavlja, osobe s invaliditetom bivaju stavljene na marginе društva.

U skladu s navedenim, kao jedinstveni pokret svih osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj koji zastupa stajališta svih udruga osoba s invaliditetom, još jednom ističemo ključne probleme i obećanja sukladno Programu za osobe s invaliditetom, apeliramo da se uvaži organizacije civilnoga društva kao dugogodišnjeg partnera i hitno revidira provođenje dosadašnjih mjera za ublažavanje posljedica Covid19 pandemije, uvedu dodatni kriteriji i provjere na koji način se raspolaze državnim potporama do sada uloženim u očuvanje radnih mjesta te da se revidiraju odluke u kojima rezanja i obustavljanja isplate usmjerava prema organizacijama civilnoga društva, a posebno prema sektoru osoba s invaliditetom u čiji je fond već posegnula, te tražimo žurno donošenje odluka i rješavanje sljedećih pitanja:

- Donošenje Odluke o povratu prenamijenjenih sredstava Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u razumnom roku, nakon čega treba promišljeno unaprijediti relevantne mehanizme i razinu potpore za osobe s invaliditetom. Također zahtijevamo da se prenamijenjena sredstva usmjere na očuvanje radnih mjesta i zapošljavanje osoba s invaliditetom kroz mjere HZZZ- a koje su privremeno obustavljene (samozapošljavanje, sufinanciranje zapošljavanja osoba s invaliditetom i javni rad);

- Hitno ukidanje naputka Ministarstva financija koje se odnosi na postupanje s isplatama utrošenih i odobrenih sredstava te ponovno uvođenje procedura sukladno Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava i zakonskim rokovima postupanja koje se nužno treba poštovati;
- Dijalog i transparentno donošenje odluka o raspodjeli lutrijskih sredstava bez neopravdanog smanjenja sredstava udrugama osoba s invaliditetom;
- Donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku i Zakona o osobnoj asistenciji;
- Rješavanje pitanja sustavnog financiranja udruga osoba s invaliditetom kao reprezentativnih udruga od posebnog značenja za RH, osobito u dijelu trenutnog osiguranja financiranja od lokalne odnosno regionalne samouprave.

Samo transparentna, otvorena i partnerska komunikacija s osobama s invaliditetom i uključivanje organizacija civilnoga društva sa svim svojim iskustvima i kompetencijama u procesu kreiranja javnih politika i njihovo ravnopravno sudjelovanje, može doprinijeti kreiranju uključivog i inkluzivnog društva. Zahtijevamo da kao ključni dionik u unapređenju kvalitete života i stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom, osigurate transparentnu komunikaciju te hitno, a najkasnije do 31. svibnja 2020. godine, otvorite dijalog i pokrenete procese rješavanja navedenih ključnih pitanja. U protivnom bit će nam prisiljeni obratiti vam se otvorenim pismom putem medija te kao jedinstveni pokret svih osoba s invaliditetom poduzeti druge načine borbe za naša prava i jednakost, koje nam unutar demokratskog sustava stoje na raspolaganju, osobito u vrijeme predsjedanja Europskom komisijom i kampanja koje uvijek mnogo obećavaju, a čija se obećanja zaboravljuju.

8. Centar znanja u ime Pokreta osoba s invaliditetom u RH:

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

Hrvatski savez slijepih

Hrvatski savez gluhih i nagluhih

Savez društava multiple skleroze Hrvatske

Savez društava distrofičara Hrvatske

Hrvatski savez gluhoslijepih osoba „Dodir“

Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara

Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom

Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize

Hrvatski savez udruga invalida rada

Hrvatski savez udruga za osobe s intelektualnim teškoćama

Savez udruga za autizam Hrvatske

Savez civilnih invalida rata Hrvatsk

Dopis upućen Vladi Republike Hrvatske dana 20. svibnja 2020. godine obzirom na nezadovoljstvo s postupanjem i odlukama donesenim u okolnostima pandemije i borbe s koronavirusom, a koje direktno utječu na osobe s invaliditetom.

**HRVATSKA ZAJEDNICA
ŽUPANIJA**
**N/p Goranu Pauku,
predsjedniku**
tajnistvo@hrvzz.hr

**UDRUGA GRADOVA U REPUBLICI
HRVATSKOJ**
N/p Željku Turku, predsjedniku
info@udruga-gradova.hr

**PREDMET: Kontinuitet financiranja djelatnosti i usluga udruga osoba s invaliditetom
– zahtjeva se**

Poštovani,

Svjesni izuzetno teške situacije u kojoj se našao cijeli svijet i uvažavajući objektivne teškoće izražavamo zabrinutost za preko 500.000 osoba s invaliditetom koji zajedno sa svojim članovima obitelji čine jednu trećinu oček ukupnog stanovništva u RH, čija prava kao savezi zagovaramo.

Ratificirajući Konvenciju UN o pravima osoba s invaliditetom kao četvrta zemlja u svijetu, Republika Hrvatska prihvatiла je da će poštivati odrednice Konvencije „zakona iznad svih zakona“. Akcijskim planom Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom i poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006.-2015. i Zagrebačkom deklaracijom koju je usvojio Odbor ministara Vijeća Europe 21. rujna 2007. godine, u članku 11. stavku 4. je propisana obveza uključivanje nevladinih organizacija, poglavito organizacija koje zastupaju prava osoba s invaliditetom, u sve faze provedbe, praćenja i ocjenjivanja na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, te osiguravanje njihove održivosti kao organizacija od posebnog interesa za promicanje različitosti putem financiranja njihove osnovne djelatnosti, uzimajući u obzir da dodatni troškovi za sudjelovanje predstavljaju prvu prepreku s kojom se suočavaju osobe s invaliditetom. Konvencija je u više članaka istaknula ulogu organizacija osoba s invaliditetom, a posebno u obvezi primjene članka 4. stavak 3 i pripadajućeg UN Općeg komentara broj 7 na taj članak, te sudjelovanju na praćenju primjene odrednica Konvencije kroz članak 33. stavak 3.

Udruge osoba s invaliditetom predstavljaju glavnu komponentu socijalne integracije i socijalne kohezije, izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom, osobe s invaliditetom preko svojih organizacija ostvaruju neposrednu i cjelovitu podršku za ostvarivanje prava, koja podrazumijevaju poduzimanje specifičnih aktivnosti koje obuhvaćaju sva područja života osoba s invaliditetom. Nadalje kroz udruge se slijeva ogroman novac ostvaren putem apliciranja udruga na nacionalne i natječaje EU-fondova koji se pozitivno reflektiraju na proračune jedinica lokalne područne regionalne samouprave, i zapošljavanje teško zapošljivih skupina. U udrugama je zaposleno cca 5.000 djelatnika čime se smanjuje stopa nezaposlenosti ali i dobivaju porezi i prikezi kroz njihove plaće. Ono što je također posebno značajno da su udruge najčešće jedino mjesto okupljanja osoba s invaliditetom jer su brojne institucije, prometnice i prijevoz potpuno fizički nepristupačni osobama s tjelesnim

invaliditetom a ništa nije bolja situacija niti s komunikacijskim barijerama za gluhe i orijentacijskim za slijepе osobe.

Nastavno, udruge osoba s invaliditetom pružaju socijalne i druge usluge ***koje nisu osigurane u sustavima***, te su njihove djelatnosti i aktivnosti od općeg dobra i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Međutim bez odgovarajućih sredstava za rad, brojne udruge osoba s invaliditetom (poglavito na lokalnoj razini) imaju sve manje mogućnosti za pružanje potrebne podrške kao i usluga svojim članovima. Svjedoci smo da je doneseno niz Odluka o poništenju Javnih natječaja za dodjelu finansijskih potpora za projekte i programe Upravnih odjela gradova i županija za 2020.godinu. Time je dovedena u pitanje opstojnost i održivost udruga.

Sukladno navedenom, molimo vas da se osigura kontinuitet financiranja djelatnosti i usluga udruga koje su od životne važnosti za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju na područjima vaših uprava.

Lijepo molimo da se ovo pitanje raspravi na sjednicama Udruge gradova u Republici Hrvatskoj i Hrvatskoj zajednici županija. Bila bi nam čast da predstavnika saveza pozovete na te sjednice kako bi taj položaj pobliže pojasnio.

S poštovanjem,

8. Centar znanja u ime Pokreta osoba s invaliditetom u RH:

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

Hrvatski savez slijepih

Hrvatski savez gluhih i nagluhih

Savez društava multiple skleroze Hrvatske

Savez društava distrofičara Hrvatske

Hrvatski savez gluhoslijepih osoba „Dodir“

Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara

Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom

Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize

Hrvatski savez udruga invalida rada

Hrvatski savez udruga za osobe s intelektualnim teškoćama

Savez udruga za autizam Hrvatske

Savez civilnih invalida rata Hrvatske

300 udruga Članica

Nacionalni dan invalida rada

na radu i profesionalne bolesti.

Zagovaranjem prevencije tijekom čitavog radnog vijeka Hrvatski savez udruga invalida rada ukazuje na njezinu ključnu ulogu za sve pod motom „Spriječimo nastanak invaliditeta“.

U Republici Hrvatskoj se svake godine 21. ožujka obilježava Nacionalni dan invalida rada. Ovaj se dan obilježava nakon rudarske nesreće u Belgiji 1956. godine, u kojoj su stradale 262 osobe. U spomen na taj događaj je usvajanjem Rezolucije 47/3 Generalne skupštine UN-a 1992. godine određeno obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom 3. prosinca.

Obilježavanje Nacionalnog dana invalida rada vrlo je važno upravo zbog upoznavanja i razvijanja osjetljivosti šire javnosti na prava i interesu invalida rada, kako bi se ostvario visok stupanj prepoznatljivosti i ukazalo na potrebu da se provode aktivnosti radi prevencije nastanka novih invalida rada.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, koji se obrađuju u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo u okviru Registra osoba s invaliditetom, u Hrvatskoj ima **111 031** invalida rada korisnika invalidskih mirovina i naknada s naslova ozljede

KAMPANJA

#TJEDAN DANA S INVALIDIMA RADA

Hrvatski savez udruga invalida rada organizira već treću godinu Nacionalnu kampanju #Tjedan dana s invalidima rada u sklopu Nacionalnog dana invalida rada koja će trajati od 16. do 22. ožujka 2020. godine te je organiziramo u sklopu Razvojne suradnje Centra znanja. S ovom Kampanjom želimo upozoriti javnost na opće i posebne probleme invalida rada, te moguće prijedloge za rješavanje istih. Također, želimo ostvariti suradnju i povezivanje s tijelima državne uprave koji su nadležni za provedbu javnih politika koje su bitne za invalide rada.

Hrvatski savez udruga invalida rada već niz godina upozorava da u Hrvatskoj još nisu iskorištene potencijalne sposobnosti osoba s invaliditetom jer u društvu prevladava mišljenje da je invaliditet sinonim za radnu nesposobnost. Sustav je omogućio da invaliditet bude razlog preranog umirovljenja osoba čije su se preostale sposobnosti mogle koristiti, ali ih je društvo pasiviziralo i isključilo iz procesa rada. Isto tako upozoravamo da Hrvatska jedna od rijetkih europskih zemalja koja ne samo da nije razvijala sustav profesionalne rehabilitacije, nego ga je godinama zapuštala i marginalizirala. Procjena preostalih sposobnosti i razvoj kroz profesionalnu rehabilitaciju i prekvalifikaciju je ključ očuvanja i razvijanja preostalih radnih sposobnosti osoba s invaliditetom. Isto tako moramo poticati razvoj fleksibilnih oblika rada, i poboljšati podršku na radnom mjestu. U brojnim djelatnostima ima prostora u kojima možemo i trebamo iskoristiti potencijale invalida rada i ako stremimo harmoničnom razvoju, u njemu mora biti mjesta i za invalide rada – uz dobar zakonodavni okvir i progresivne i osmišljene poslovne politike jer želimo da dulji ostanak u procesu rada mora biti cilj utemeljen na podudarnosti interesa osoba s invaliditetom, poslodavaca i društva u cjelini.

U Hrvatskoj, stanje na dan 03.05.2019., živi 511281 osoba s invaliditetom od čega su 307647 muški (60%) i 203634 žene (40%) te na taj način osobe s invaliditetom čine oko 12,4% ukupnog stanovništva RH. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 248389 (49%), je u dobroj skupini 65+ dok je 217578 (42%) osoba u radno aktivnoj dobi, 20-64 godina. Također invaliditet prisutan i u dječjoj dobi, 0-19 godina, i to u udjelu od 9%. Najveći broj osoba s invaliditetom ima prebivalište u Gradu Zagrebu i Splitsko-dalmatinskoj županiji. U te dvije županije živi oko 27% od ukupnog broja osoba s invaliditetom no ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije dolazimo do podatka da je najveći udio u Krapinsko-zagorskoj, s time da je najviša prevalencija u dječjoj dobi u Koprivničko-križevačkoj županiji, dok je u Krapinsko-zagorskoj županiji najveća prevalencija u radno aktivnoj i dobi iznad 65 godina.

KAMPANJA NIJE ODRŽANA ZBOG IZVANREDNE SITUACIJE I ODGOĐENA JE.

avedenu Kampanju Savez će organizirati na jesen.

**PROJEKTI I PROGRAMI
HSUIR-A**

01. 01. 2020. – 31. 05. 2020.

1. Savez je dio **8. Centra znanja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom** uz još 12 saveza osoba s invaliditetom. Centar znanja financiran je sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

2. Kroz trogodišnji program **"Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada"** pružamo usluge informiranja i educiranja osoba s invaliditetom i potencijalnih poslodavaca s ciljem ravnopravnog i lakšeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada. Financiran od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

3. Kroz trogodišnji program **"Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta"** pružamo uslugu osobne asistencije za 6 osoba s područja Grada Zagreba. Opći cilj programa: Unaprjeđenje života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je bila nužno potrebna praktična pomoć u samozbrinjavanju, kako bi postali kreatori i kontrolori svoga življenja. Financiran od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

4. **Kroz projekt „Širenje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“ – FAZA II - ESF-a** zaposleno je 15 osobnih asistenata, a 15 osoba koristi uslugu osobne asistencije. Kroz podršku dobivenu primanjem usluge osobne asistencije, korisnici su aktivniji u zajednici, u svojim udrugama i u drugim interesnim aktivnostima. Financiran iz Europskog socijalnog fonda.

„UNAPREĐENJE MOGUĆNOSTI RAVNOPRAVNOG UKLJUČIVANJA OSOBA S INVALIDITETOM NA TRŽIŠTE RADA „

odobrenog u okviru poziva „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva“ za razdoblje od 01. lipnja 2017. do 31. svibnja 2020. godine Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

U razdoblju od 01. lipnja 2017. – 31. svibnja 2020. godine Hrvatski savez udruga invalida rada je zajedno u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje i Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom proveo program „Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“ odobrenog u okviru poziva „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva“ Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Partnerstvo se temeljilo na kvaliteti i konkretnim izazovima koji su zajednički svim organizacijama uključenima u program.

Hrvatski savez udruga invalida rada zajedno s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje aktivno je radio na upoznavanju poslodavaca s prednostima zapošljavanja osoba s invaliditetom i poticao osobe s invaliditetom na uključivanje na tržište rada. Zapošljavanje osoba s invaliditetom aktualna je tema čime se utječe na senzibilizaciju društva. Donesena zakonska regulativa unaprijedila je mogućnosti ulaska osoba s invaliditetom u svijet rada te time pozitivno utjecala na poboljšanje položaja osoba s invaliditetom na tržištu rada i poboljšanje kvalitete življenja osoba s invaliditetom što je krajnji cilj. Hrvatski savez udruga invalida rada i Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom zajedno su sudjelovali u izradi pravilnika i zakonskih prijedloga s ciljem ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada kao i omogućavanja socijalnog uključivanja i stjecanja ekonomske neovisnosti osoba s invaliditetom.

Svi programski partneri bili su ravnopravno uključeni u pripremu te sadržajnu i financijsku provedbu projekta. Kapaciteti svih partnera su uzeti u obzir na samom početku pri samom odabiru partnera što se pokazalo opravdanim jer su partneri svojim doprinosom u provedbi programskih aktivnosti uspješno doprinijeli ostvarenju zadanih ciljeva. Partnerstva će

uspješno nastaviti postojati i po dovršetka provedbe programa zajedničkim suradnjama u dalnjem radu.

Opći cilj programa je razvoj socijalnih usluga u lokalnoj zajednici kako bi se unaprijedila kvaliteta življenja osoba s invaliditetom dok su **specifični ciljevi**: a) razvoj kapaciteta udruga kao pružatelja socijalnih usluga, b) unaprjeđenje potencijala osoba s invaliditetom za uključivanje na tržište rada i c) senzibilizacija javnosti.

Cilj evaluacije: procijeniti uspjeh provedbe programa u odnosu na očekivani cilj i programske aktivnosti. Također, evaluacija ukazuje na značaj djelovanja Hrvatskog saveza udruga invalida rada i doprinos povećanju socijalne uključenosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom, te unapređenju kvalitete življenja svih osoba s invaliditetom.

Evaluacija se temeljila na programskoj dokumentaciji, zadovoljstvu korisnika, provedenim aktivnostima i postignutim rezultatima, promotivnim materijalima, objavama u medijima, održivosti programa.

Na nivou Republike Hrvatske programom se ostvaruju pozitivni učinci i na socijalnom i na ekonomskom planu. Širenjem mreže socijalnih usluga potiče se ostvarivanje potencijala osoba s invaliditetom i njihovo uključivanje i aktiviranje u socijalnoj zajednici. Programom se pozitivno utječe na smanjenje nezaposlenosti zapošljavanjem i angažiranjem zaposlenih i suradnika na programu. Programom su u Hrvatskom savezu udruga invalida rada zaposlene dvije osobe (VSS i SSS).

Relevantnost programa

Hrvatska se ratificiranjem Konvencije o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda i Fakultativnog protokola uz Konvenciju 2007. godine obvezala na poštivanje međunarodnog ugovora kao dijela pravnog poretka RH prema Ustavu i na snazi je iznad zakona. Konvencija je utemeljena na modelu ljudskih prava i socijalnom modelu priznajući puni opseg prava osobama s invaliditetom bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi pružajući mogućnost kreiranja, izbora i kontrole vlastitih života neovisno o stupnju i vrsti oštećenja. Od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju u 2013. svi relevantni strateški dokumenti i prioriteti usklađuju se sa razdobljem 2014-2020 i smjernicama strateških dokumenata Europske unije, kao što su Europa 2020. - Strategija za pametan, održiv i inkluzivni rast i Europska platforma za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti, na nacionalnim dokumentima - Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014 –2020), Nacionalnom programu reformi, i to specifično u onim područjima koja su usklađena sa ciljevima UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Europske strategije za osobe sa invaliditetom 2010-2020. Svi dokumenti ističu borbu protiv diskriminacije i isključenosti sa kojima se suočavaju osobe sa invaliditetom što zahtjeva mjere na različitim razinama i u različitim područjima djelovanja. Platforma protiv siromaštva naglašava i važnost analize utjecaja javnih politika/zakona na društvo. Dokument ističe važnost analize utjecaja mjera javnih politika na osobe s invaliditetom. Za ostvarivanje ciljeva socijalnog uključivanja i socijalne kohezije Europe 2020 na EU razini dogovoren je i višegodišnji plan financiranja za razdoblje 2014 do 2020. To ističe i Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014 –2020), dokumentu Vlade RH koji objedinjava politike zapošljavanja i suzbijanja siromaštva. Dokument predstavlja postojeće stanje siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj, kao i uzroka koji su doveli do toga stanja te mjere kao osnovu za djelovanje. Osim toga Europska komisija je 2013. godine izradila i važan dokument "**Paket socijalnog ulaganja (SIP)**" kojim se države članice EU pozivaju da kao svoj prioritet imaju socijalna ulaganja i modernizaciju socijalne države, koji se

ne smiju smatrati teretom na državni proračun nego alatom za poticanje jednakosti i socijalni razvoj.

Udio osoba s invaliditetom u općoj populaciji je 10%. Osobe s invaliditetom ubrajaju se u skupinu osoba lošijeg položaja u svijetu rada što dovodi do objektivnih egzistencijalnih problema kao što su niža primanja, manje mogućnosti obrazovanja i manje mogućnosti zapošljavanja. S obzirom na aktualno stanje osoba s invaliditetom na tržištu rada jedno od prioritetnih područja politika država članica Europske unije je zapošljavanje osoba s invaliditetom kako bi se ostvarilo punopravno uključivanje osoba s invaliditetom u zajednicu. Zapošljavanje, profesionalno usmjeravanje i obrazovanje ključni su čimbenici društvene uključenosti i ekonomске neovisnosti osoba s invaliditetom.

Novine u zakonskoj regulativi RH od 2017. godine:

- **Zakon o izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju NN 102/19**, od 25. listopada 2019., a stupa na snagu 1. siječnja 2020.
- Novi Zakon o mirovinskom osiguranju stupio je na snagu s 01. siječnjem 2019. godine
- Zakon o socijalnoj skrbi, **Zakon o izmjeni Zakona o socijalnoj skrbi NN 98/2019**.
- **Zakon o izmjenama zakona o radu NN 98/2019** stupa na snagu 1. siječnja 2020.
- **Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji NN 126/2019** na snazi od 01.01.2020.
- **Zakon o zaštiti na radu NN 96/2018**
- **Zakon o cestama 110/19**
- **Zakon o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu 121/19**
- **Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13, 152/14 i 39/18)**
- Novi **Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom** (u nastavku: Pravilnik o poticajima; NN 75/18, 120/18) stupio je na snagu dana 30.08.2018. godine.
- Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju, integrativne radionice i zaštitne radionice poticaje Zavoda mogu ostvariti temeljem **Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (u nastavku: Pravilnik o poticajima; NN 75/18, 120/18)**, te **Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom** (u nastavku: Pravilnik o kvoti NN 75/18, 120/18), a u skladu sa Programom poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za 2019.-2020. (pozitivno mišljenje Ministarstva financija od dana 10. prosinca 2018. godine), te Programom potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za 2018.-2020.
- Stupanjem na snagu novog Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 75/18, 120/18) prestaje važiti stari Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 44/14, 2/15, 13/15, 113/16, 116/17).
- Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022. godine
- Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine

Na nivou Europske Unije:

- **Europa 2020.**
- **Strategija Ujedinjenih naroda o uključivanju osoba s invaliditetom 2018.**
- **Strategija Vijeća Europe za osobe s invaliditetom (2017.-2023.)**
- **Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga**
- **Europski stup socijalnih prava – 20 načela za pravedniju i uključiviju EU.**

20 ključnih načela razvrstanih u 3 kategorije: 1) Jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, 2) Pravedni radni uvjeti i 3) Socijalna zaštita i uključenost.

Ostvarenje rezultata u odnosu na opći cilj programa i planirane programske aktivnosti

U odnosu na opći cilj programa i planirane programske aktivnosti rezultati su ostvareni u cijelosti sukladno prijedlogu programa za period od 2017. godine do 2020. godine. Izvanredna okolnost izazvana virusom COVID – 19 i proglašenje pandemije te donošenja Odluke o zabrani napuštanja mjesta prebivališta i stalnog boravka Stožera civilne zaštite RH utjecale su na provedbu aktivnosti koje okupljaju sudionike a nema mogućnosti izvesti ih uz socijalnu distancu u periodu od sredine ožujka do kraja mjeseca svibnja 2020. godine. Hrvatski savez udruga invalida rada zatražio je prenamjenu finansijskih sredstava za navedeni period zbog nemogućnosti održavanja aktivnosti vezanih za posjet udrugama (stavka Putovanja) i održavanja stručnog skupa (stavka Stručni skup). Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku odobrilo je zahtjev za prenamjenom.

Glavne aktivnosti programa su:

- Sastanci programskog tima na kojima su se planirali zadaci i aktivnosti, te njihova provedba i praćenje tijeka provedbe
- Informiranje korisnika
- Pravno savjetovanje i podrška korisnicima
- Provedba edukativnih radionica
- Sudjelovanje zaposlenika na edukacijama, seminarima, radionicama
- Obilazak temeljnih udruga i pružanje tehničke podrške
- Analiza stanja na tržištu rada pojedinih županija RH
- Slanje dopisa i anketnog upitnika poslodavcima
- Organiziranje izložbi radova osoba s invaliditetom u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada

Korisnici i aktivnosti

U Registru osoba s invaliditetom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u siječnju 2020. godine registrirano je ukupno 496 646 osoba s invaliditetom od čega je 196 609 žena (39,6%) i 300 037 muškaraca (60,4%). Prema podatcima o obrazovanju muških osoba s invaliditetom 63,5% ima OŠ, nezavršenu OŠ i bez OŠ; 28,5% ima SSS; VSS/VŠS ima 6%, a 2% ima završeno obrazovanje u posebnim ustanovama i po posebnim programima. Kada govorimo o ženama s invaliditetom, 72,8% ima OŠ, nezavršenu OŠ i bez OŠ, SSS ima 18,2%, 7,2% ima VSS/VŠS dok 1,8% ima završeno obrazovanje u posebnim ustanovama i po posebnom programu. Nekom obliku zlostavljanja bilo je izloženo 288 osoba s invaliditetom, od čega je 117 žena (40%) te 171 muških (60%). Najveći broj 128 (44%) zlostavljenih kod oba spola u dobroj je skupini od 10 do 24 godine (djeca i mladi).

Osobe s invaliditetom i dalje su u povećanom riziku od siromaštva, čemu pridonosi niska obrazovna struktura, neusklađenost obrazovanja s potrebama tržišta rada, slabi udjeli među

zaposlenima, niska primanja iz rada i mirovina, a naknade namijenjene uključivanju u život zajednice pretežno se koriste za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba. (Izvješće o radu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom za 2019. godinu).

Prema navedenim podacima, a i iz svakodnevne radne prakse evidentno je da je i dalje velik broj osoba s invaliditetom socijalno isključen, te da je zajednički daljnji rad na povećanju kvalitete življenja invalida rada i osoba s invaliditetom kroz unapređenje i razvijanje mreže socijalnih usluga neophodan.

Broj i struktura korisnika po aktivnostima

Tijekom provedbe programa u programske aktivnosti uključeno je ukupno 3 415 korisnika, od čega je 1723 žene i 1692 muškarca. Korisnici su invalidi rada i ostale osobe s invaliditetom s područja cijele Republike Hrvatske. Prema spolu podjednak je broj žena i muškaraca dok prema dobi uglavnom prevladavaju odrasle osobe srednje i starije životne dobi. Kada su u pitanju problemi vezani za mirovinsko osiguranje, zdravstvo, obiteljski zakon za pravnu podršku i savjet javlja se najviše korisnika starije životne dobi dok odrasli srednje životne dobi ponajviše traže pravne savjete vezane za ostvarivanje prava na invalidske mirovine, vještačenja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja. Često se odrasli u radno aktivnoj dobi javljaju zbog diskriminacije na radnom mjestu dok se stariji javljaju zbog diskriminacije i zlostavljanja od strane obitelji. Korisnici se prvenstveno javljaju zbog neznanja i neinformiranosti o osnovnim pravima i povlasticama. Kada se upoznaju s pravima i povlasticama koje im pripadaju na osnovi invaliditeta korisnicima najčešće ostaje pitanje kako i kojom birokratskom procedurom ostvariti svoja prava. Korisnicima se pružaju prvenstveno socijalne usluge informiranja i pravnog savjetovanja iz područja rada, mirovinskog osiguranja, socijalne skrbi, obiteljskog zakona, zdravstva. Korisnici su građanke i građani RH, kako iz urbanih tako i iz ruralnih sredina. Nerijetko se događa da se za pomoć i savjete javljaju građanke i građani iz susjednih zemalja.

Aktivnost	Broj aktivnosti	Broj korisnika
<i>Pravno savjetovanje i informiranje</i>	2935	2935
<i>Edukativne radionice</i>	8	145
<i>Sudjelovanje zaposlenika na edukacijama, seminarima, radionicama, skupovima</i>	53	4
<i>Terenski obilazak udrugica</i>	11	165
<i>Organizacija i postavljanje izložbi radova</i>	5	6
<i>Upoznavanje poslodavaca s programom i mjerama zapošljavanja osi</i>	130	130
<i>Informativno savjetodavna podrška osi u procesu traženja posla</i>	30	30

Vidljivost i utjecaj programa

Hrvatski savez udruga invalida rada izdaje **glasilo Informacije** s ciljem pružanja informacija o novinama na svim područjima života osoba s invaliditetom (zdravstveni sustav, ekonomski sustav, mirovinski sustav, rehabilitacija, kultura,...). Informacije su dostupne u tiskanom obliku svim temeljnim udrugama i njihovim članovima i šire, a isto tako dostupne su i u elektroničkom obliku putem internetske stranice. **Internetska stranica Hrvatskog saveza udruga invalida rada** redovito se ažurira i pruža sve relevantne informacije osobama s

invaliditetom. Putem web stranice pružaju se informacije o redovnim aktivnostima Saveza i programskim aktivnostima. Hrvatski savez udruga invalida rada ima i **facebook stranicu** koja predstavlja izvor informiranja i uspješan način komunikacije sa širom javnosti. Redovan rad Saveza prati i **In portal** za osobe s invaliditetom. Sudjelovanjem predstavnika Hrvatskog saveza udruga invalida rada u radijskim i televizijskim emisijama ističu se aktualnosti vezane uz osobe s invaliditetom i vrši senzibilizacija javnosti. Medijski su rad Hrvatskog saveza udruga invalida rada pratili: HRT, Z1, Tv Mreža, RTL, Tv Jabuka, Radio Kaj, Radio Sljeme, H-Alter, Nova Tv, Hina, Radio Samobor, In portal, web portal Karlovački hr, 034 portal, Pakrački list, Informativni centra Virovitica, Radio 92, Politika plus

Održivost programske rezultata

Provedbom programa dugoročno se kvalitativno doprinijelo razvoju vještina i proširivanju znanja stručne službe Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Zahvaljujući usvojenim novim vještinama i proširenom znanju izvršen je pozitivan utjecaj na budući doprinos i kvalitetu pružanja socijalnih usluga korisnicima i kvaliteti rada djelatnika Saveza. Održivost programske rezultata uvelike ovisi o nastavku financiranja trogodišnjih programa od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kao ključnog aktera u kreiranju instrumenata provedbe javnih politika vezanih za osobe s invaliditetom. Hrvatski savez udruga invalida rada svoje djelovanje nastaviti će u smjeru vlastite vizije i misije koje uključuju kreiranje socijalne politike koje se zalaže za ravnopravan položaj osoba s invaliditetom u društvu.

Zaključak: Donesena zakonska regulativa unaprijedila je mogućnosti ulaska osoba s invaliditetom u svijet rada te time pozitivno utjecala na poboljšanje položaja osoba s invaliditetom na tržištu rada i poboljšanje kvalitete življenja osoba s invaliditetom što je krajnji cilj. Iz svakodnevne radne prakse evidentno je da je i dalje velik broj osoba s invaliditetom socijalno isključen, te da je zajednički daljnji rad na povećanju kvalitete življenja invalida rada i osoba s invaliditetom kroz unapređenje i razvijanje mreže socijalnih usluga neophodan. Također, podaci o zapošljavanju osoba s invaliditetom nisu usklađeni iz razloga različitog vještačenja i mjerena.

Prema planu programskih aktivnosti prilikom prijave programa na natječaj 2017. godine Hrvatski savez udruga invalida rada očekivao je sljedeće mjerljive rezultate po završetku provođenja programa.

Broj realiziranih informativno edukativnih radionica: 28

Broj sudionika: 840

Broj realiziranih radionica za osnaživanje nezaposlenih osoba s invaliditetom: 6

Broj sudionika: 120

Broj realiziranih izložbi: 12

Broj sudionika: 240

Broj održanih stručnih skupova: 3

Broj sudionika: 75

Broj terenskih obilazaka udruga osoba s invaliditetom: 28

Broj realiziranih pravnih savjetovanja: 3000

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade i socijalnu politiku

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE

Broj tiskanih plakata: 300

Broj tiskanih i podijeljenih letaka za osobe s invaliditetom: 900

Broj podijeljenih letaka za poslodavce: 600

Broj zaposlenih osoba s invaliditetom : 15

Broj poslodavaca koji su zaposlili osobe s invaliditetom: 15

Broj pojavljivanja u medijima: glasilo Informacije (planira se tiskati 9 brojeva), mjesечно ažuriranje podataka na web stranici, 20 radio postaja, 20 pojavljivanja u tiskanim medijima.

BLIC VIJESTI

OD 01.01.2020. – IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O UDRUGAMA

U Narodnim novinama NN 98/2019 od 16. listopada 2019. objavljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udrugama koji stupa na snagu 01. siječnja 2020. godine. Izmijenjene su zakonske odredbe vezane uz: nadležnost upravnog tijela, obveze osobe ovlaštene za zastupanje

udruge, upis udruge i vođenje registra udruga, obavljanje nadzora nad radom udruge, postupak provođenja nadzora nad radom udruge i odredbe o inspekcijskom nadzoru nad obavljanjem djelatnosti udruge.

DISKRIMINACIJA NA RADNOM MJESTU: KAKO U PRAKSI USPOSTAVITI RAZUMNU PRILAGODBU

Europska komisija organizirala je radionicu "Diskriminacija na radnom mjestu: Kako u praksi uspostaviti razumnu prilagodbu" 24 siječnja 2020. u hotelu Esplanade, Zagreb. Ova radionica dio je kampanje EU o podizanju svijesti o diskriminaciji na radnom mjestu, koju organizira Europska komisija. Ovo događanje okupilo je Europsku komisiju,

poslodavce i njihove organizacije te sindikate kako bi se razmijenili pogledi u svezi srazumnog prilagodbom osoba s invaliditetom. Ovo događanje je otvorilo priliku da se podijeli iskustvo po tom pitanju i iznesu poteškoće s kojima se možete susresti, ali i da dođete do rješenja/potpore koju tražite. Najbolji primjeri i povratne informacije poslodavaca tijekom događanja bit će objavljeni u brošuri koja će se distribuirati diljem Europske unije na kraju kampanje.

NEOPOREZIVE ISPLATE RADNICIMA

S 1. siječnjem 2020. godine, stupile su na snagu izmjene zakona vezane uz četvrti krug porezne reforme koje se odnose i na neoporezive primitke koje poslodavac može isplatiti svojim zaposlenicima. Novom poreznom reformom omogućeno je da poslodavci svojim zaposlenicima isplate dio neoporezivih primitaka u većim iznosima. Poslodavac može isplatiti

božićnicu, regres ili uskrsnicu do iznosa od 3.000,00 kuna godišnje. Uz to, postoji mogućnost nagrade za radne rezultate i to do 5.000,00 kuna godišnje. Poslodavac može osigurati svojim zaposlenicima paušalnu naknadu za prehranu u iznosu do 5.000 kuna godišnje i taj iznos ne mora pravdati računima. Ukoliko poslodavac doneše odluku o većoj naknadi za prehranu, on može takvu odluku donijeti do iznosa od 12.000,00 kn godišnje pod uvjetom da se troškovi na ime cijelog tog iznosa moraju opravdati računima. Isto tako, omogućena je naknada za podmirenje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga za odmor do 2.500,00 kuna godišnje. Od ove godine poslodavac može snositi trošak smještaja za vrijeme radnog odnosa temeljem vjerodostojne dokumentacije, što znači da je potreban Ugovor o najmu koji glasi na poslodavca ili zaposlenika. Kako bi zaposlenici imali bolje zdravstveno osiguranje, poslodavac može plaćati premiju dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja do 2.500,00 kuna godišnje. No, poslodavac ne isplaćuje iznos na račun zaposlenika nego poslodavac ugovara premiju s osiguravajućom kućom. Dobrovoljna mirovinska štednja također je na popisu neoporezivih isplata pa tako poslodavac može za nju isplatiti do 6.000,00 kuna godišnje. Brojne mjere za poticanje nataliteta stanovništva dotaknule su i neoporezive primitke. Poslodavac će tako moći isplatiti dar djetu zaposlenika koje je do kraja tekućegodine navršilo 15 godina, a dar može iznositi do 600,00 kuna. U slučaju da zaposlenik dobije dijete, poslodavac mu može isplatiti potporu za novorođenče do 10.000,00 kuna. Isto tako, može isplatiti naknadu za troškove redovne skrbi djece na račun zaposlenika temeljem vjerodostojne dokumentacije do visine stvarnih izdataka, primjerice može im plaćati vrtić. Uz sve to, moguće je isplatiti i dar u naravi samom zaposleniku u iznosu do 600 kuna godišnje.

RADIONICA ZA ZAINTERESIRANE PRIJAVITELJE PROJEKTNIH PRIJEDLOGA NA POZIVE U SKLOPU ESF-a

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva u sklopu Programa podrške i provedbe programa EU nastavlja s provedbom besplatnih radionica namjenjenih udrugama i drugim potencijalnim prijaviteljima

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva u sklopu Programa podrške i provedbe programa EU te u suradnji s regionalnim suradnim organizacijama i u 2020. godini nastavlja s provedbom besplatnih radionica namjenjenih udrugama i drugim potencijalnim prijaviteljima na pozive za dodjelu bespovratnih sredstava iz Europskog socijalnog fonda, koje uopće nemaju ili imaju malo iskustva u području upravljanja projektnim ciklusom, procjenom potreba u lokalnoj zajednici, osiguravanjem kvalitetne provedbe projekata, menadžmentom volontera i drugim relevantnim temama. Cilj je ovih radionica upoznati sudionike s osnovnim pojmovima vezanima uz teme korisne prilikom osmišljavanja projektnih prijedloga, s osobitim naglaskom na mogućnosti prijava na pozive za dodjelu bespovratnih sredstava iz Europskog socijalnog fonda. Teme radionica:

- ✓ Upravljanje projektnim ciklusom i procjena potreba u lokalnoj zajednici (dvodnevna radionica);
- ✓ Upravljanje volonterima (dvodnevna radionica);
- ✓ Sustav kvalitete u organizacijama civilnoga društva s primjerima učinkovitih modela upravljanja;
- ✓ Osiguranje kvalitetne provedbe projekata financiranih iz javnih izvora;
- ✓ Inovativni modeli prikupljanja sredstava za djelovanje organizacija civilnoga društva;
- ✓ Modeli zagovaranja za pozitivne promjene u lokalnim zajednicama;
- ✓ Modeli uključivanja građana u rad organizacija civilnoga društva;
- ✓ Kako izraditi strateški I operativni plan organizacije civilnoga društva?
- ✓ Razvoj društvenog kapitala u lokalnoj zajednici te modeli partnerstva/suradnje organizacija civilnog društva u zajednici;
- ✓ Modeli unutarnjeg i vanjskog vrednovanja djelovanja/programa organizacija civilnoga društva.

Jednodnevne i dvodnevne radionice održavat će se od siječnja do prosinca 2020. godine u četiri hrvatske regije – Sjeverna i sjeverozapadna Hrvatska (Zagreb, Čakovec – mjesto održavanja bit će objavljeno uz prijavni obrazac), Istočna Hrvatska (Osijek), Jugozapadna Hrvatska (Rijeka) te Južna Hrvatska (Split). Pozivamo zainteresirane udruge i druge potencijalne prijavitelje da se prijave za sudjelovanje na radionicama. Detaljima o svakoj radionici, datumima održavanja i prijavnim obrascima za sudjelovanje bit će moguće pristupiti na poveznici <https://www.financijskepodrske.hr/home/events>.

NOVI UVJETI PROVOĐENJA MJERA AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA U 2020. GODINI

Na 50. i posljednjoj sjednici Upravnog Vijeća Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2019. godini, usvojeni su novi Uvjeti i načini korištenja sredstava za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u 2020. godini

Sukladno Uvjetima i načinima korištenja sredstava za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u 2020. godini od 1.

siječnja 2020. godine u provedbi će biti:

1. **Potpore za zapošljavanje**

1.1. Potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništvo

2. **Potpore za usavršavanje**

3. **Potpore za samozapošljavanje**

4. **Obrazovanje i ospozobljavanje**

4.1. Obrazovanje nezaposlenih

4.2. Obrazovanje zaposlenih

4.3. Ospozobljavanje na radnom mjestu

4.4. Obrazovanje za završetak osnovne škole i stjecanje prvog zanimanja

4.5. Aktivacijski programi

1. **Javni rad**

2. **Potpore za očuvanje radnih mjeseta**

6.1. Potpore za očuvanje radnih mjeseta u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, obuće, kože i drva

3. **Stalni sezonač**

Pri provedbi mjera aktivne politike zapošljavanja u 2020. godini, a imajući u vidu promjene na tržištu rada, naglasak će biti na provedbi mjere Potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništvo koja će mlade osnažiti za samostalan rad te im omogućiti prvo zapošljavanje/odrađivanje pripravničkog staža uz sklapanje ugovora o radu. Cilj ove mjere je osigurati stjecanje radnog iskustva kroz primjenu ugovora o radu te samim time osigurati osobama sva prava i prednosti koje nosi ugovor o radu u odnosu na druge oblike rada. Navedeno se odnosi na naknadu za rad odnosno plaću sukladno razini obrazovanja i složenosti poslova koje osoba obavlja, materijalna i druga prava iz kolektivnog ugovora, prava za vrijeme privremene nesposobnosti, a prije svega ekonomsku i socijalnu sigurnost.

Iz navedenih razloga, u 2020. godini neće se provoditi mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa (SOR) i Osposobljavanje za stjecanje odgovarajućeg radnog iskustva.

Najveće izmjene odnose se na promjenu intenziteta potpore u mjeri Potpore za zapošljavanje na način da će se u 2020. godini (su)financirati 50% ili 75% plaće bez gornjeg ograničenja, a prema aktima o placi koju poslodavac isplaćuje. U Potpori za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravnštvo u 2020. godini bit će definirana nova ciljana skupina za korištenje potpore u javnom sektoru koja obuhvaća nezaposlene osobe koje nemaju više od 6 mjeseci staža osiguranja u zvanju i obrazovnoj razini iz područja obrazovanja, zdravstva, socijalne skrbi i kulture prijavljene u evidenciju nezaposlenih, a kako bi im se omogućilo da svoj obvezni pripravnički staž odrade u cijelosti. Vezano uz Potpore za usavršavanje, za razliku od 2019. godine, uz postojeće razloge zbog kojih su poslodavci mogli podnijeti zahtjev za korištenje potpore za usavršavanje u 2020. dodane će biti i organizacijske promjene te promjene strukture proizvodnje i metode rada. Kod Potpora za samozapošljavanje, u 2020. godini se uvode tri vrste potpore s obzirom na područje u kojem osoba ima prebivalište i u kojem otvara poslovni subjekt. Kada govorimo o Obrazovanju i osposobljavanju, uvedene su izmjene u mjeri osposobljavanja nezaposlenih osoba kod poslodavca i to u smislu povećanja iznosa naknade za mentore - 1.000 kuna za jednostavne programe po osobi, 1.200 za složenije programe i 1.500 za jako složene programe. Također, uvedene su i nove podmjere - Obrazovanje zaposlenih, Obrazovanje za završetak osnovne škole i stjecanje prvog zanimanja te Aktivacijski program. U mjeri Javni rad u 2020. godini može se očekivati manji intenzitet potpore (50% troška minimalne bruto plaće) za određene ciljane skupine. Potpore za očuvanje radnih mesta i Stalni sezonac nastavljaju se provoditi bez izmjena.

MILIJARDA USTAJE PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA I DJEVOJČICAMA

“Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama” održan je u subotu 15. veljače na zagrebačkom Cvjetnom trgu, pod sloganima “I jedanput je nasilje” te “Pravosuđe ne štiti žene”, kao inicijativa za podizanje svijesti o raširenosti nasilja nad ženama i djevojčicama te za njegove sprječavanje.

Kampanja se u Hrvatskoj održava osmu godinu za redom kao inicijativa usmjerena na podizanje svijesti o raširenosti nasilja nad ženama i djevojčicama te njegovu sprječavanju. Koordinatorica kampanje Rada Borić u ime organizatora istaknula je kako su Zagreb i Hrvatska upisani na karti od 200 zemalja svijeta u kampanji “Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama”. Naglasila je kako je “i jedanput – nasilje” te poručila pravosuđu da konačno treba štititi žene. Pozvala je okupljene da sudjeluju u

potpori ženama koje su preživjele nasilje i koje ga možda žive i u ovom trenutku. Na skupu su aktivisti istaknuli kako je prema službenim podatcima Ujedinjenih naroda svaka treća žena u svijetu tijekom svoga života doživjela neki oblik nasilja – nasilja u obitelji, uz nemiravanja na radnom mjestu, seksualnog nasilja, ekonomskog nasilja i institucionalnog nasilja. Akciju su organizirale: Ženska soba – Centar za seksualna prava, CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, Centar za ženske studije, Platforma za reproduktivnu pravdu, Udruga u dobroj vjeri, Zaklada Solidarna, RODA – Roditelji u akciji, Bolja budućnost – Udruga žena Romkinja Hrvatske i SOIH – Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske.

XVI. SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, 18. veljače 2020. godine, održana je XVI. sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora.

Na sjednici Nadzornog odbora Hrvatskog saveza udruga invalida rada pregledano je cijelokupno Izvješće o radu i Finansijsko izvješće za 2019. godinu. Nadzornom odboru dano je na uvid cijelokupno poslovanje HSUIR-a.

Nadzorni odbor utvrdio je sljedeće:

- knjigovodstvo Saveza vodi se po kontnom planu i propisima za neprofitne organizacije
- sva dokumentacija uredno se vodi sukladno zakonskim propisima
- HSUIR uredno dostavlja nadležnim institucijama svu potrebnu dokumentaciju o izvršavanju programa/projekata.

Nakon Nadzornog odbora održana je proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je jednoglasno usvojilo i pohvalilo Izvješće o radu HSUIR-a za 2019. godinu. Na sjednici Predsjedništva podnesen je prijedlog za kampanju „Tjedan dana s invalidima rada“. Predsjedništvo je raspravljalo o održavanju Izborne Skupštine HSUIR-a.

RADIONICA O TEMI JAVNI NATJEČAJ ZA FINANCIRANJE PROGRAMA I PROJEKATA UDRUGA

U Gradskoj skupštini Grada Zagreba 21. veljače 2020 godine održana je „Radionica na temu Javni natječaji za financiranje programa i projekata udruga“ koju je organizirao Gradski ured

za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom. Cilj radionice bio je upoznavanje s načinom financiranja programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja, prevencije neprihvatljivog ponašanja djece i mladeži, razvoja mreže socijalnih usluga usmjerenih prioritetnim korisničkim skupinama, socijalnog i humanitarnog značenja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom kroz pružanje izvaninstitucionalnih usluga od 2020. – 2022., iz Proračuna Grada Zagreba u 2020. Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na radionici.

majicu, koju je nosio u znak potpore bolesnoj majci. Upravo je stoga ružičasta boja postala prepoznatljiv simbol borbe protiv vršnjačkog nasilja. Danas će se brojnim aktivnostima osvijestiti javnost o nasilju, njegovim posljedicama, ali i snazi koju pozitivne društvene vrijednosti i poštivanje različitosti imaju na djecu i mlade. Nasilje danas nije samo verbalno ili fizičko, već je sve je izraženije u virtualnom svijetu i društvenim mrežama koje djeca i mladi svakodnevno koriste. Stoga je potrebno skrenuti pozornost na potrebu otvorene rasprave o problemu nasilja, pravovremene zaštite žrtava vršnjačkog nasilja kao i pružanja pomoći djeci i mladima koji čine nasilje. Od iznimne je važnosti kontinuirana i sustavna provedba preventivnih aktivnosti namijenjenih djeci, mladima, roditeljima i nastavnicima koje su usmjerene razvoju socijalnih i emocionalnih vještina te podizanju razine svijesti i znanja o pojavi vršnjačkog nasilja. Zajedničkim snagama potrebno je uputiti jasnou poruku kako je nasilje neprihvatljivo te promovirati kulturu mira i nenasilja. I vi možete reći #nasiljeprestajeovdje.

ODRŽAN OSNIVAČKI SASTANAK IV. SAZIVA STRUČNOG SAVJETA PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

U Zagrebu je 28. veljače 2020. godine održan osnivački sastanak IV. saziva Stručnog savjeta pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. Članovi IV. saziva Stručnog savjeta kao predstavnici saveza, udruga, te inicijativa osoba s invaliditetom i roditelja djece s teškoćama, kao i predstavnici akademskih ustanova, izabrani su prema javnom pozivu pravobraniteljice raspisanom u prosincu 2019. godine. Članovi i članice izabrani su na vrijeme od 12 mjeseci s trajanjem mandata od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine. Tijekom osnivačkog sastanka, svi članovi i njihove zamjene, imali su prilike upoznati se s planom i programom rada Stručnog savjeta u 2020. godinu, načinu rada, ali i obvezama. Svi nazočni članovi Stručnog

NACIONALNI DAN BORBE

PROTIV VRŠNJAČKOG NASILJA

Dan ružičastih majica ili Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja, odlukom Hrvatskog sabora od 2017. godine obilježava se posljednje srijede u veljači.

Diljem svijeta danas će se obilježiti Dan ružičastih majica, nasto kao znak podrške dječaku izloženom vršnjačkom nasilju jer je bio odjeven u ružičastu

savjeta potpisali su Sporazum o osnivanju i radu Stručnog savjeta pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. Na sastanku je najviše riječi bilo o potrebama i procesima donošenja Zakona o inkluzivnom dodatku, Zakona o osobnim pomagačima i Zakona o asistentima, primjeni Općih komentara UN Odbora za prava osoba s invaliditetom br. 2 i 7, o izazovima u financiranju rada organizacija i udruga osoba s invaliditetom, problemima u obrazovanju djece s teškoćama u razvoju, (ne)pristupačnosti obrazovnih ustanova visokoškolskog obrazovanja, ali i drugim temama na kojima će se raditi tijekom sastanaka u 2020. godine.

Za članove i članice IV. saziva Stručnog savjeta pravobraniteljice za osobe s invaliditetom izabrani su:

1. Članica: Gordana Jurčević	Zamjenica: Marica Poljančić
2. Članica: Kristina Urbanc	Zamjenik: Marko Buljevac
3. Član: Tihomir Žiljak	Zamjenica: Ana Majurić
4. Članica: Mirjana Jakovčev	Zamjenik: Petar Kraljević
5. Članica: Marica Mirić	Zamjenik: Ratmir Džanić
6. Članica: Petra Palenkaš	Zamjenik: Željko Bosilj
7. Članica: Ivana Azenić Dubravčić	Zamjenica: Ines Škrbac
8. Član: Denis Peloza	Zamjenik: Siniša Kekić
9. Član: Denis Marijon	Zamjenica: Saša Uzelac
10. Članica: Mirna Sabljar	Zamjenica: Tatjana Bertok Zupković
11. Član: Leke Sokolaj	Zamjenica: Valentina Hojsak
12. Članica: Dženita Lazarević	Zamjenica: Helena Melovnik Zrinjski
13. Članica: Nada Bjelčić	Zamjenik: Željko Mihoković
14. Član: Željko Pudić	Zamjenica: Irena Vukas
15. Član: Joško Matić	Zamjenica: Anamarija Lazić

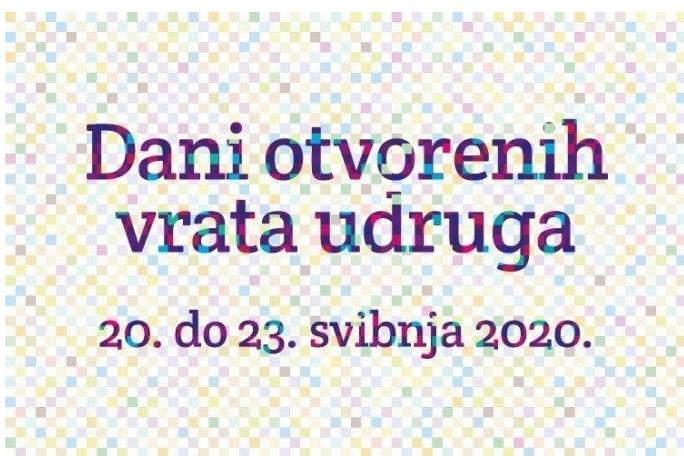
MEĐUNARODNI DAN ŽENA

Međunarodni dan žena obilježava se kao dio borbe za ekonomsku, političku i socijalnu ravnopravnost žena. Prvi Dan žena obilježen je 8. ožujka 1909. u SAD-u deklaracijom koju je donijela Socijalistička partija Amerike. Potreba za obilježavanjem takvog dana nastala je zbog naglog ekonomskog rasta. Žene su pretežno bile zaposlene u tekstilnoj industriji, gdje su uvjeti rada

bili izuzetno loši. Nezadovoljstvo je raslo i 8. ožujka 1857. godine radnice su prvi put javno demonstrirale protiv takvog rada. Prosvjed je rastjerala policija, no par mjeseci kasnije osnovale su svoj sindikat kojim su se borile za svoja prava. Taj čin protesta pokrenuo je val izražavanja nezadovoljstava i ukazivanja na neravnopravne uvjete rada. Protesti su se nastavili, uvjek 8. ožujka, a najpoznatiji je bio onaj u New Yorku 1908. godine kada je čak 15000 žena marširalo ulicama tražeći bolje radne uvjete i pravo glasa. Na prvoj međunarodnoj ženskoj konferenciji održanoj u Kopenhagenu, proglašen je 8. ožujka kao Međunarodni dan žena. U odnosu na dotadašnja nacionalna obilježavanja Dana žena, ovo je bio prvi međunarodni ženski događaj, usmjeren na žensku radničku klasu. Nakon konferencije sve veći broj država počeo je obilježavati Međunarodni dan žena. Među prvima bile su Austrija, Danska, Njemačka i Švicarska. Tijekom Prvog svjetskog rata žene su 8. ožujka održavale demonstracije za mir. No, nisu svi isto gledali na Međunarodni dan žena. U komunističkim državama taj je praznik počeo zamjenjivati Majčin dan i Valentinovo. Nakon 1930-ih se Međunarodni dan žena prestao obilježavati zbog indicirane povezanosti s komunizmom. Rehabilitirale su ga feministkinje 60-ih godina prošlog stoljeća te se tijekom 70-ih godina, pogotovo s pojavom feminističkih pravaca radikalnog i socijalističkog feminizma, ustalio kao legitiman praznik. Krajem sedamdesetih feministički je pokret skrenuo pažnju na pitanja svakodnevne jednakosti muškaraca i žena, među kojima se ističu jednak građanska i politička prava muškaraca i žena. Važna stavka toga su bila i jednak radna prava. Godina 1975. proglašena je Međunarodna godina žene te je međunarodna organizacija UN počela službeno obilježavati taj datum kao praznik Međunarodni dan žena. Iako živimo u drugačijim vremenima, ipak se treba sve više podsjećati povijesti, ženskih revolucija i izvora Međunarodnog dana žena. U današnje doba Međunarodni dan žena slavi se po cijelome svijetu, no na žalost postoji još mnogo država, mjesta i vrsta društva i industrija gdje su radnice, žene, građanke drugog reda te je potreba za isticanjem praznika i svega što on predstavlja još ujviek jako velika.

DANI OTVORENIH VRATA UDRUGA 2020. GODINE

Dani otvorenih vrata udruga 2020. godine održavaju se od 20. do 23. svibnja diljem Republike Hrvatske. Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske tradicionalno organizira manifestaciju Dani otvorenih vrata udruga s ciljem informiranja javnosti o radu udruga u lokalnoj i široj zajednici. Dani otvorenih vrata udruga 2020. održavaju se od 20. do 23. svibnja diljem Hrvatske. To je

prilika građanima za sudjelovanje u brojnim kreativnim radionicama, predavanjima, predstavama, akcijama, te za upoznavanje s različitim društveno korisnim projektima i programima, ali i mogućnostima volontiranja u udrugama. Organiziranjem ove manifestacije Ured za udruge želi povećati vidljivost djelovanja udruga, posebno onih koje provode programe i projekte od interesa za opće dobro financirane iz javnih izvora, te poboljšati percepciju udruga u javnosti. Za sudjelovanje u Dima otvorenih vrata udruga udruge se prijavljuju putem aplikacije ***UdrugaInfo*** gdje će, uz druge najave događanja koje udruge putem aplikacije uobičajeno prijavljuju, biti vidljiva različita događanja udruga u sklopu Dana otvorenih vrata udruga. Udruge svoja događanja mogu prijavljivati do početka same manifestacije, a za udruge koje se pravovremeno prijaveosigurani su promotivni materijali. Budući da su udruge jedan od najvažnijih aktera i pokretača lokalnog razvoja, Ured za udruge putem Javnog poziva želi ostvariti partnerstvo s udrugama koje će kroz svoje aktivnosti potaknuti uključenost većeg broja udruga na lokalnim razinama u manifestaciju te potaknuti građane na sudjelovanje u aktivnostima udruga za vrijeme manifestacije.

GODIŠNJI PLAN NATJEČAJA TIJELA DRŽAVNE UPRAVE ZA 2020. GODINU

Ured za udruge pripremio je objedinjeni Godišnji plan natječaja i drugih programa financiranja udruga iz javnih izvora na nacionalnoj razini u 2020. godini

Temeljem članka 57. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro

koje provode udruge („Narodne novine“ broj 26/2015) Ured za udruge pripremio je objedinjeni Godišnji plan natječaja i drugih programa financiranja udruga iz javnih izvora na nacionalnoj razini u 2020. godini. Godišnji plan natječaja za 2020. godinu uključuje podatke o planiranim javnim natječajima i pozivima koje javni davatelji planiraju objaviti i financirati u 2020. godini. Godišnji plan natječaja sadrži 84 programa za dodjelu bespovratnih sredstava projektima i programima organizacija civilnoga društva ukupne vrijednosti od preko 444 milijuna kuna koje 23 davatelja planiraju dodijeliti u 2020. godini. Davatelji sredstava su tijela državne uprave, uredi Vlade RH, javne zaklade te druga javna tijela koja djeluju na nacionalnoj razini, a programi i projekti financirati će se sredstvima državnog proračuna, iz dijela prihoda od igara na sreću(tzv. lutrijska sredstva)te inozemnih fondova. Planirano je financiranje od preko 6.300 projekata i programa organizacija civilnoga društva u područjima skrbi o hrvatskim braniteljima i stradalnicima Domovinskog rata, socijalne skrbi, razvoju volonterstva, pravima djece, izvaninstitucionalnom odgoju i obrazovanju, promicanju znanosti, programa za učenike pripadnike nacionalnih manjina, pomoćnika u nastavi, promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, demokratizacije i razvoja civilnog društva, zaštite potrošača, suradnje s LAG-ovima, međunarodne razvojne suradnje, medijske pismenosti, kulture, potpore proizvođačima u području poljoprivrede, pravnih klinika te u području kaznenih djela i izvršavanja kazne zatvora, strukovnih udruga u turizmu, tražitelja međunarodne zaštite, zaštite okoliša, zaštite zdravlja i borbe protiv ovisnosti, aktivnosti sporta, potpora u zapošljavanju te drugim područjima od interesa za opće dobro. Godišnji plan prikazuje i okvirne rokove raspisivanja i završetka natječaja, te potpisivanja ugovora, a informacije u godišnjem planu podložne su dopunama te će biti ažurirane po potrebi. Sektorske analize kao i godišnji plan natječaja možete pronaći **na web stranici Hrvatskog saveza udruga invalida rada, www.hsurir.hr**. Napominjemo kako Godišnji plan natječaja za 2020. godinu ne sadrži podatke o planiranom financiranju iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ budući da je Godišnji plan objave Poziva za ESF objavilo nadležno Ministarstvo rada i mirovinskog sustava na **mrežnim stranicama Europskog socijalnog fonda** te je Ministarstvo zaduženo i za redovito ažuriranje plana objave. Više informacija o Europskom socijalnom fondu moguće je pronaći na mrežnim stranicama - **www.esf.hr**.

NAKNADA ZA TJELESNO OŠTEĆENJE

Na 39. sjednici Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, održanoj 4. ožujka 2020. godine donesena je Odluka o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o sklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1.

siječnja 2020. godine prema kojoj osnovic za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja nastalog zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti iznosi 1.567,90 kn. Podsjećamo da je osnovica za 2019. godinu prema članku 63. stavku 2. Zakona o mirovinskom osiguranju iznosi 1.502,63 kn. Tjelesno oštećenje postoji kada kod osiguranika nastane gubitak, bitnije oštećenje ili znatnija onesposobljenost pojedinog organa

INFORMACIJE

ili dijelova tijela, što otežava normalnu aktivnost organizma i zahtijeva veće napore u obavljanju životnih potreba, bez obzira na to uzrokuje li ili ne uzrokuje smanjenje ili gubitak radne sposobnosti. Pravo na naknadu zbog tjelesnog oštećenja može ostvariti osiguranik kod kojega je utvrđeno tjelesno oštećenje od najmanje 30%, a koje je nastalo kao posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti. Naknada zbog tjelesnog oštećenja određuje se ovisno o postotku tjelesnog oštećenja, u odgovarajućem postotku od osnovice i iznosi:

ZBOG TJELESNOG OŠTEĆENJA OD	STUPANJ	NAKNADA IZNOSI U POSTOTKU OD OSNOVICE
100%	1	40%
90%	2	36%
80%	3	32%
70%	4	28%
60%	5	24%
50%	6	20%
40%	7	16%
30%	8	12%

REZULTATI GLASOVANJA ZA ČLANOVE SAVJETA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA ZA RAZDOBLJE 2020-2023.

Savjet
za razvoj
civilnoga
društva

Ured za udruge objavio je rezultati glasovanja za članove Savjeta za razvoj civilnoga društva iz reda udruga za razdoblje 2020. – 2023. Povjerenstvo za izbor članova Savjeta iz reda udruga sastalo se 9., 10. i 13. ožujka 2020. te je utvrdilo da je pristiglo ukupno 787 glasačkih listića od čega 663 važeća i 124 nevažećih. Prema broju dobivenih glasova u 14 područja djelovanja organizacija civilnoga društva, Vladi Republike Hrvatske za imenovanje za članove i zamjenike članova Savjeta za razvoj civilnoga društva bit će predloženi kandidati koji su u pojedinom području dobili najveći broj glasova i to:

INFORMACIJE

---

1. Demokratizacija, vladavina prava te razvoj obrazovanja

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Blaženka Sečkar	Marina Vojković

2. Djelovanje mladih

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Sven Janovski	Goran Jelenić

3. Djelovanje udruga proizašlih iz Domovinskog rata

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Josip Lucić	Zvonko Sesar

4. Kultura

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Domagoj Šavor	Miljenka Buljević

5. Skrb o djeci

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Branka Mrzić Jagatić	Boris Vujnović

6. Skrb o osobama s invaliditetom

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Nikola Tadić	Kristina Perunčić

7. Socijalna skrb

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Štefica Karačić	Gordana Daniel

8. Sport

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Suzana Šop	Marijo Možnik

9. Tehnička kultura

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Hrvoje Nekić	Željko Krnjajić

10. Zaštita i promicanje ljudskih prava

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Ivan Novosel	Sara Lalić

11. Zaštita okoliša i održivi razvoj

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Željka Leljak Gracin	Iris Beneš

12. Zaštita zdravlja i unaprjeđenje kvalitete življjenja

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Danko Relić	Ino Kermc

13. Zaštita potrošača

INFORMACIJE

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Sanja Keretić	Tanja Popović Filipović

14. Turizam

Član/ica	Zamjenik člana /ice
Mihaela Turniški	Ivana Rušin Gligorić

Postupku glasovanja prethodio je postupak isticanja kandidata. Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske objavio je 26. studenoga 2019. Javni poziv za isticanje kandidata za predstavnike udruga i drugih organizacija civilnoga društva i njihove zamjenike u sedmom sazivu Savjeta za razvoj civilnoga društva, koji je bio otvoren do 15. siječnja 2020. Povjerenstvo za izbor članova Savjeta za razvoj civilnoga društva iz reda udruga sastalo se 28. siječnja 2020. te utvrdilo da su pristigle valjane kandidature za svih 14 područja. Ured za udruge je 30. siječnja 2020. objavio privremenu listu važećih kandidatura te listu nevažećih kandidatura nakon čega je počeo teći rok od 8 dana za prigovore na privremenu listu važećih kandidatura. Nije zaprimljen niti jedan prigovor.

PRODULJENJE ROKA ZA PODNOŠENJE IZVJEŠĆA ORGANIZIRANOM VOLONTIRANJU U 2019.

Obzirom na trenutnu situaciju, u kojoj je najvažnije djelovati i pomagati, MDOMSP pomiče rok za unos izvješća u aplikaciju za evidenciju organiziranog volontiranja na 30. travnja 2020. Godine.

Ukoliko ste u 2019. godini bili organizator volontiranja, pozivamo Vas da do 30. travnja 2020. godine popunite evidenciju sukladno članku 33. Zakona o volonterstvu (Narodne novine, broj [58/07](#) i [22/13](#)) te Pravilniku o sadržaju izvješća o obavljenim uslugama ili aktivnostima organizatora volontiranja (Narodne novine, broj [9/18](#)). Izvještajno razdoblje odnosi se

na vrijeme od 01. siječnja do 31. prosinca 2019. godine. Ukoliko tijekom popunjavanja evidencije naiđete na problem, molimo Vas da pošaljete e-mail sa što točnjim opisom problema na adresu volonteri@mdomsp.hr, kako bi Vam administratori aplikacije mogli pružiti odgovarajuću pomoć.

NACIONALNA ZAKLADA POKRENULA NOVI MODUL DIGITALNOG I INTERAKTIVNOG IZVJEŠTAVANJA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva pokrenula je novi modul digitalnog i interaktivnog izvještavanja na portalu financijskepodrske.hr. Portal financijskepodrske.hr već je pet godina središnje mjesto na kojem organizacije civilnoga društva mogu dobiti uvid u otvorene natječaje, slati digitalne e-prijave te predavati izvještaje za odobrene podrške. Odlukom Upravnog odbora Nacionalne zaklade u 2019. godini započeo je proces integracije opisnih i financijskih izvještaja u sustav kako bi se korisnicima olakšao proces izvještavanja a pružateljima podrški osiguralo još sustavnije praćenje, koordinacija te veća respozivnost. Kao rezultat pokrenut je novi modul za izvještavanje, predstavljen svim korisnicima, a u početnom stadiju svoje provedbe obuhvatio je 239 organizacija civilnoga društva uključenih u 16 programskih i razvojnih podrški Nacionalne zaklade koji će svoje sljedeće izvještaje predati u novom digitalnom okruženju portala financijskepodrske.hr. Statistike su pokazale da se korisnici uspješno služe portalom digitalnog okruženja te je ova nadogradnja u obliku novog modula za izvještavanje nastala kao potreba unapređenja funkcionalnosti. Ovim modulom korisnicima se omogućio izravan unos izvještaja koje isključuje preuzimanje obrazaca a priložena dokumentacija povezuje se s odobrenim aktivnostima i troškovima te je na taj način osigurana još veća transparentnost u poslovanju organizacija civilnoga društva.

E-DOZNAKE - PRIVREMENA NESPOSOBNOST ZA RAD

HZZO omogućio uvid u podatke o bolovanjima zaposlenika – digitalizirano izvješće o privremenoj nesposobnosti za rad te digitalizirana potvrda o privremenoj nesposobnosti za rad. S danom 27. 03. 2020. godine zbog aktualne epidemiološke situacije uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19) Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO) je napravio nadogradnju informatičkog sustava eZdravstveno funkcionalnostima s kojima će se poslodavcima omogućiti uvid u podatke o bolovanjima zaposlenika – digitalizirano izvješće o privremenoj nesposobnosti za rad te digitalizirana potvrda o privremenoj nesposobnosti za rad. Ovom e uslugom poslodavcima je omogućen uvid u podatke o utvrđenoj privremenoj nesposobnosti za rad kao i uvid u podatke potrebne za obračun i isplatu naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad bez obzira na uzrok privremene nesposobnosti za rad koju radnik ostvaruje u skladu s člancima 38., 40. i 41. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju. Uz navedene podatke bit će omogućen i uvid u podatke vezane uz prava na rodiljne i roditeljske potpore za zaposlene i samozaposlene korisnike u skladu sa Zakonom o rodiljnim i roditeljskim potporama. Pristup je omogućen poslodavcima koji imaju pristup

Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje

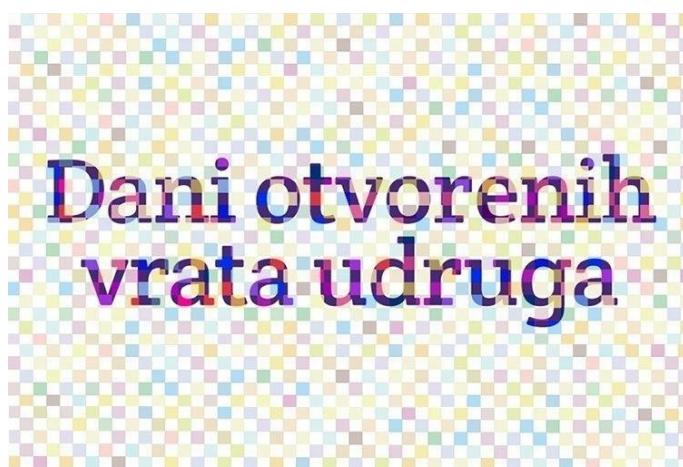
Croatian
Health
Insurance
Fund

na POSLOVNI portal eZdravstveno, a svi ostali poslodavci koji to nemaju mogu pristup zatražiti. Osiguranici će, kao i do sada, u Osobni Korisnički Pretinac u eGrađanima dobivati informaciju o otvorenom bolovanju. Napominjemo da je i nadalje za propisivanje i zatvaranje bolovanja obvezno slanje poruke u CEZIH. Stoga molimo da liječnici u ordinacijama papirnatu doznaku po potrebi odštampju ili samo pospreme u svom sustavu kako bi ju mogli odštampati kada i ako se za to pokaže potreba.

HZZO OMOGUĆIO PROPISIVANJE ORTOPEDSKIH POMAGALA ELEKTRONSKIM PUTEM

HZZO je omogućio da se ortopedska i druga pomagala serijskog načina proizvodnje, a koja propisuje izabrani doktor, ako to listama pomagala nije drugačije utvrđeno, propisuju elektroničkim putem kao E-potvrda. HZZO je omogućio da se ortopedska i druga pomagala serijskog načina proizvodnje, a koja propisuje izabrani doktor, ako to listama pomagala nije drugačije utvrđeno, propisuju elektroničkim putem kao E-potvrda. Time se značajno pojednostavio postupak i način ostvarivanja prava na pomagala. Na Osnovnu listu pomagala HZZO-a stavljena su nova istovrsna pomagala iz skupina obloga za rane, pomagala za kretanje i drugih pomagala te nova generacija pomagala iz skupine pomagala za disanje. Za pomagala s Osnovne liste senzor i odašiljač za kontinuirano mjerjenje glukoze, proširena je indikacija za primjenu na način da je ukinuto dobno ograničenje te pravo na iste mogu ostvariti osigurane osobe svih dobnih skupina sukladno predmetnoj indikaciji. Na Dodatnu listu pomagala HZZO-a stavljena su nova pomagala iz skupina obloga za rane i pomagala za urogenitalni sustav. Stavljanjem novih pomagala na liste te uvođenjem E-potvrde omogućena je veća dostupnost pomagala odnosno dodatno je unapređena kvaliteta i suvremenost opskrbe istima za osigurane osobe HZZO-a.

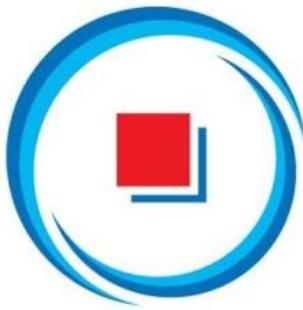
OBAVIJEST O ODGORI DANA OTVORENIH DANA UDRUGA 2020.

Zbog potrebe pridržavanja mjera zaštite od širenja koronavirusa COVID-19, Ured za udruge objavljuje kako se manifestacija koja je planirana za održavanje od 20. do 23. svibnja 2020. odgađa za jesen. Nove datume održavanja manifestacije objavit će se u lipnju 2020. godine. Manifestacija Dani otvorenih vrata udruga koju organizira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske godišnji je događaj koji se održava u

cijeloj Hrvatskoj s ciljem informiranja javnosti o radu udruga u lokalnoj i široj zajednici. To je prilika da građani sudjeluju u brojnim kreativnim radionicama, predavanjima, predstavama, akcijama, te se upoznaju s različitim društveno korisnim projektima i programima, ali i mogućnostima volontiranja u udrugama. Pozivamo udruge koje žele povećati vidljivost svoga djelovanja, a posebno udruge koje provode programe i projekte od interesa za opće

dobro financirane iz javnih izvora da se prijave za sudjelovanje, pri čemu same odabiru način predstavljanja svoga rada, organizirajući radionice, izložbe, skupove, promidžbene aktivnosti i slično. Ujedno objavljujemo kako se javni poziv „Suradnja u organizaciji Dana otvorenih vrata udruga 2020.“ poništava, a nakon objave novih dатума Dana otvorenih vrata udruga, objavit ćemo novi Poziv čime će oni koji su prijavili svoje prijedloge projekata do 18. ožujka imati priliku unaprijediti svoje prijedloge. Udruge i dalje mogu o svojim aktivnostima informirati zainteresiranu javnost koristeći aplikaciju ***UdrugeInfo***.

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

OBAVIJEST KORISNICIMA VJEŠTAČENJA

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom poziva korisnike da privremeno odgode svoj dolazak u službene prostorije Zavoda

Zbog aktualne epidemiološke situacije uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19) te štete nastale potresom na području grada Zagreba, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom poziva korisnike da privremeno odgode svoj dolazak u službene prostorije Zavoda na adresi Antuna Mihanovića 3 i Područnog ureda u Zagrebu, Tvrtkova 5, kako bi zaštitili sebe i svoju obitelj, a i radnike u Zavodu. Kako bismo ograničili širenje infekcije koronavirusom (COVID-19) molimo Vas da naše službe, područne uredi i izdvojena mjesta rada posjećujete samo po prethodnom zaprimljenom pozivu ili u slučaju nužne potrebe. Preporučujemo da koristite druge prikladne kanale za komunikaciju i poslovanje sa Zavodom. Pozivamo Vas da komunicirate sa službama, područnim uredima i izdvojenim mjestima rada:

- telefonom u radno vrijeme na kontakte navedene na poveznici: <http://zosi.hr/kontakt/>
- putem e-pošte
- putem regularne pošte

Za opće informacije kontaktirajte nas na:
[e-mail:info@zosi.hr](mailto:info@zosi.hr)

SVJETSKI DAN SVJESNOSTI O AUTIZMU

Svjetski dan podizanja svijesti o autizmu je međunarodno priznati dan na osnovi Rezolucije UN-a iz 2007. godine koji potiče države širom svijeta na stvaranje inicijativa na svim razinama društva za podizanje svijesti o autizmu i stvaranje inkluzivnog društva. Savez udruga za autizam Hrvatske poslao je priopćenje koje donosimo u cijelosti: Autizam u doba korona virusa - stanje izolacije u karanteni. Prvi puta nakon proglašenja Svjetskog dana svjesnosti o autizmu 2008. godine, nećemo ga obilježiti kao svake godine na gradskim trgovima, raznim događanjima i puštanjem plavih balona. Ostati ćemo svojim kućama i svima poručiti da učine isto kako bismo zaustavili ovaj virus i što prije se vratili normalnom životu.

Svaku od proteklih 12 godina približavanje Svjetskog dana svjesnosti o autizmu, 02. travnja, pratila bi intenzivna komunikacija s tijelima lokalne i državne uprave, razgovor s novinarima, razmjena ideja s roditeljima, puno prijeđenih kilometara diljem Hrvatske. Bili bi na ulicama, pred kamerama, sa ispisanim porukama koji ukazuju na probleme, još jednom bi tražili da osobe s autizmom imaju pravo na ono što je svima «normalno». Ponavljali bi da sustavu nedostaje podrške, da ne postoji dijagnostika, da još uvijek čekamo novi Centar za autizam u Zagrebu te ukazali na nepostojanje sustava rane intervencije. Sve to bi zaključili pričom

kako su osobe s autizmom i njihove obitelji sami u našem društvu, marginalizirani, izolirani, prepušteni sami sebi, bez pravih informacija. U ovom trenutku kada nam je svima ograničeno ono što smatramo «normalnim», kada smo u izolaciji, razdvojeni od svojih obitelji, prijatelja, kolega, možemo izvući poruke iz situacije oko nas. Ove godine nismo na trgovima ali svi vi ste puno bliže našoj rutini, onome što proživljavamo cijelu godinu. U svojim domovima, izbjegavajući velike gužve, grčevito se držeći rutina, sramežljivo hodajući u dućan, skrivajući se iza maski uz vrlo rijetko druženje s prijateljima. Ono što Vas molimo, kada izađemo iz ove karantene, kada se maknu preporuke, dnevne restrikcije i svi izađete vani – nemojte zaboraviti nas koje autizam drži u vlastitoj izolaciji i ograničava u životu.

Kada s Vama krenemo u pretrpane tramvaje, usred gužve, s malo zraka i puno podražaja za naše osjete, nemojte nas poprijeko gledati, okretati glavu, misliti da smo neodgojeni ili nam prijetiti. Kada se otvore opet svi dućani i veliki centri prepoznajte da i mi volimo ići među ljudi, samo nam je ponekad jednostavno previše podnijeti toliko zvukova, svjetla, gužvu i teško nam je nositi se s time. Kada Vi krenete u vrtiće i škole, razveselite se prijateljima, pomognite nam da i mi pronađemo svoju školu, svoje društvo, dobijemo pomoći i podršku kako bi usvojili znanje i stekli prijatelje. Kada krenete opet na svoja radna mesta, sjetite se

da bi i mi voljeli raditi jednoga dana. Nemojte nas odbaciti zbog jednog papira ili vlastitog neznanja. Kada se nakon druženja s prijateljima vratite u svoj dom sjetite se da i mi želimo dom. Neki od nas vole naše stambene zajednice, neki bi voljeli izaći iz starih zgrada Centra za autizam diljem Hrvatske, a neki ostati sa svojim roditeljima – kada bi samo netko pomogao već ostarjelim ili bolesnim roditeljima. Ministri naši, iz svih resora, kada ova kriza prođe te se napokon pošteno naspavate i odmorite, sjetite se koliko smo Vam puta ponovili da nam je potrebna međuresorna suradnja te kvalitetna, sustavna rješenja. Pokazali ste da možete i znate u ovom teškom vremenu borbe s pandemijom, nastavite tako i dalje kad virus bude pobijeđen.

IZVJEŠĆE PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM ZA 2019. GODINU

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak predala je Hrvatskom saboru Izvješće o radu Pravobranitelja za osobe s invaliditetom za 2019. godinu

U Registru osoba s invaliditetom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo na dan 23. siječnja 2020. registrirano je ukupno 496.646 osoba s invaliditetom. Osobe s invaliditetom i dalje su u povećanom riziku od siromaštva, čemu pridonosi niska obrazovna struktura, neusklađenost obrazovanja s potrebama tržišta rada, slabi udjel među zaposlenima, niska primanja iz rada i mirovina, a naknade

namijenjene uključivanju u život zajednice pretežno se koriste za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba. U 2019. godini Pravobraniteljici se obratilo 2.172 građanina što je za 12% obraćanja više u odnosu na 2018. godinu. Razmatrajući zaprimljene pritužbe i ostale predstavke Pravobraniteljica je imala 3.398 postupanja od kojih posebno ističemo 410 pojedinačne i općenitih preporuka upućenih nadležnim ministarstvima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i drugim pravnim osobama.

U 2019. godini otvoren je i započeo radom Područni ured Split za područja Splitsko-dalmatinske, Zadarske, Dubrovačko-neretvanske i Šibensko-kninske županije te je osiguran prostor za novi Područni ured u Rijeci za koji se početak rada planira tijekom jeseni 2020. godine. U 2018. godini započeo je radom Područni ured Osijek koji pokriva područje Slavonije, Baranje i Srijema.

**HSUIR JE ODRŽAO 17.
ELEKTRONSKU
SJEDNICU
PREDSJEDNIŠTVA I
NADZORNOG ODBORA**

Temeljem članka 28. i 29. stavka 3. Statuta, Hrvatski savez udruga invalida rada je 07. travnja 2020. godine održao 17. elektronsku sjednicu Predsjedništva i Nadzornog odbora

Elektronska sjednica Predsjedništva Hrvatskoga saveza udruga invalida rada održana je temeljem članka 28. i 29. stavak 3. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, a uslijed globalne pandemije virusa COVID – 19 i utvrđenih mjera ograničavanja društvenih okupljanja i socijalnog distanciranja, radi donošenja Odluke koja ne trpi odgodu. Od ukupno 16 članova Predsjedništva i Nadzornog odbora Hrvatskog saveza udruga invalida rada, elektronskom glasovanju pristupilo je njih 14. Slijedom iznesenog, Predsjedništvo i Nadzorni odbor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, je većinom glasova usvojilo Zapisnik sa 16. sjednice Predsjedništva HSUIR-a te donijelo Odluku o produženju mandata upravljačkim tijelima Hrvatskog saveza udruga invalida rada do 15. rujna 2020. godine.

ELEKTRONSKA REDOVNA SKUPŠTINA

HSUIR-a

Elektronska Redovna Skupština Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je dana 20. travnja 2020. godine

Elektronska Redovna Skupština Hrvatskoga saveza udruga invalida rada održana je temeljem članka 25., 26. stavka 1. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, a uslijed globalne pandemije virusa COVID – 19 i utvrđenih mjera ograničavanja društvenih okupljanja i socijalnog distanciranja, radi donošenja Odluke koja ne trpi odgodu.

Natpolovična većina zastupnika Skupštine Hrvatskog saveza udruga invalida rada usvojila je Odluku Predsjedništva Hrvatskog saveza udruga invalida rada o produženju mandata tijelima upravljanja Saveza.

SOS TELEFONSKE LIJJE ZA POMOĆ ŽRTVAMA OBITELJSKOG NASILJA

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlađe i socijalnu politiku objavilo je SOS telefonske linije za pomoć žrtvama obiteljskog nasilja

 SOS TELEFONI

1. Ženska pomoć sada, SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja

0800 655 222 i 01/4655222, oba broja dostupna od 0-24

2. Ženska grupa Karlovac „Korak“

SOS telefon 047/655-925 broj dostupan od 0-24

3. Udruga Brod – grupa za ženska ljudska prava (Ženska grupa „Brod“)

035/449-180, dežurni telefoni: 091 5890 458 - dostupi od 0 do 24

4. Sigurna kuća "Istra"

052/500-148; 099/ 6779074

(radnim danom od 8-14, SOS telefon ponedjeljkom i petkom 8-14 i 17-19 sati)

5. Udruga za zaštitu obitelji – Rijeka (U.Z.O.R.)

0800 333 883 broj dostupan od 0-24

6. Centar za žene Adela

044/888-888; 091/8813-309 broj dostupan od 0 do 24

7. Autonomna ženska kuća Zagreb - žene protiv nasilja nad ženama

0800 55 44, radnim danom od 11.00 do 17.00 sati

NACIONALNI DAN OSOBA S

CEREBRALNOM PARALIZOM

5. svibnja je dan kada zajednica osoba s cerebralnom paralizom obilježava Nacionalni dan osoba s cerebralnom paralizom. Nacionalni dan osoba s cerebralnom paralizom se obilježava u Republici Hrvatskoj od 2000 godine. Istiće se kao izuzetno značajan dan jer predstavlja zajednicu osoba s cerebralnom paralizom, postavlja pitanja i pronađi odgovore, pruža mogućnost da se glas CP čuje snažnije nego inače i stvara jasna platforma za daljnje djelovanje. Dosadašnjih godina HSUCDP zajedno s udrugama i članovima obilježavali su dan

raznim prigodnim i edukativnim radionicama i kampanjama kojima se nastojalo podići razinu svijesti i zagovarati prava za učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi. Ove godine je 20. obljetnica, koja se obilježava na drugaćiji način zbog pandemije izazvane COVID-19.

KAKO ZAŠTITITI PRAVA STARIJIH

OSOBA

Starije osobe, u velikom broju i kronično oboljele, u iznimno su velikom riziku od težih posljedica zaraze koronavirusom, zbog čega ih je potrebno učinkovito zaštiti, ne samo kroz prevenciju zaraze, nego i kroz podršku za prihvatanje velikih promjena u svakodnevnom životu, koje su uvedene u cilju suzbijanja epidemije. Čak svaka četvrta starija osoba u riziku je od siromaštva, mnogi već narušenog zdravlja, a brojne žive i same, bez članova obitelji koji bi im mogli pomoći. Istovremeno, njihove životne navike i financijske mogućnosti, u velikom broju slučajeva, ne uključuju upotrebu elektroničkih medija, e-trgovine, korištenje bankomata ili beskontaktnog plaćanja i drugih pogodnosti suvremenog života čija se upotreba, upravo zbog zaštite od bolesti, svima sugerira. U takvim je okolnostima starijim osobama izuzetno važno pružiti podršku i, uz pokazivanje solidarnosti, pomoći u prilagodbi naglim promjenama u svakodnevici i strogom poštivanju mjera opreza, što uključuje i socijalnu distancu. Gledano s aspekta osoba starije životne dobi, posebno mjesto ima sustav zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. Starijima, koji se nerijetko nose i s brojnim kroničnim bolestima, potrebno je osigurati odgovarajuću zdravstvenu skrb i u stanjima koja nisu vezana uz COVID-19. Stoga podržavamo sve one mjere koju su usmjerene na olakšavanje kontakta s obiteljskim liječnicima, kao i dostavu lijekova. U sustavu socijalne skrbi, uz centre za socijalnu skrb i obiteljske centre, posebno osjetljiva

mjesta su institucije dugotrajne skrbi u kojima su u zatvorenim uvjetima smještene starije sobe čije je zdravlje značajno narušeno. Upravo je u njima iznimno važno osigurati sustavno provođenje mjera opreza i zaštite, zbog čega je, odmah nakon proglašavanja epidemije početkom ožujka, pučka pravobraniteljica Lora Vidović od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku tražila detalje o pripremljenosti sustava socijalne skrbi na zaštitu korisnika i djelatnika od zaraze. Nažalost, domovi su u fokus javnosti došli nakon što je objavljeno da je u Splitu 10 korisnika zaraženo koronavirusom, kao i da nadležnima nisu prijavljeni prvi simptomi, zbog čega je pravobraniteljica pokrenula ispitni postupak i zatražila očitovanja od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Doma za starije i nemoćne Split, Ministarstva zdravstva i Nastavnog zavoda za javno zdravstvo. Prijava prvih simptoma, odnosno sumnje na COVID-19, obveza je svakog doma, što je propisano *Uputama za sprečavanje i suzbijanje epidemije COVID-19 u domovima za starije osobe i drugim ustanovama u sustavu socijalne skrbiod* 27. ožujka 2020. Zato je pravobraniteljica, uz izvješće o nadzoru nad Domom, od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku zatražila podatke o tome je li im se uprava Doma obraćala unatrag desetak dana radi dodatnih objašnjenja ili problema u provedbi ovih Uputa. Također, i dalje je nejasno jesu li propisana čvrsta pravila o tome koju vrstu zaštitne opreme (maske, rukavice, zaštitna odijela i sl.) su dužni redovito nositi pojedini zaposlenici (npr. njegovatelji, medicinske sestre, kuvari i sl.) i tko kontrolira njihovu upotrebu. Nakon što je ograničena sloboda kretanja građana, na način da mjesto prebivališta mogu napustiti samo uz izdanu propusnicu, dodatno je otežano podizanje mirovine starijim osobama koje žive u mjestima bez poslovnice banke ili bankomata, a mirovinu ne primaju poštom, što je dugogodišnji problem na koji je pravobraniteljica upozoravala u više godišnjih izvješća Hrvatskog sabora. Zbog toga umirovljenici moraju ili putovati, što mnogi ne mogu zbog lošeg zdravstvenog stanja ili troškova, ili nekoga zamoliti da mirovinu podigne umjesto njih, što ih izlaže prevarama, a u istoj su situaciji i u slučaju potrebe za lijekovima ili namirnicama. Mjere prevencije mogu se negativno odraziti i na ionako prisutan osjećaj socijalne isključenosti starijih, uključujući i onih koji žive u domovima, s obzirom da im je nakon zabrane posjeta iznimno otežan, a vjerojatno nekim i onemogućen, kontakt s vanjskim svijetom, a time i članovima obitelji, zbog čega bi korisnicima domova trebalo osigurati druge načine komunikacije, poput besplatnih video poziva. Nažalost, svjedočili smo i krajnje neprimjerenum izjavama saborskog zastupnika, koje uznemiruju starije građane, umanjivanjem vrijednosti njihova života. Doživljaj umirovljenika kao skupine čije su zdravlje i život manje vrijedni, na tragu je najokrutnijih doktrina iz povijesti čovječanstva, temeljenih na zakidanju ljudskih prava pojedinim društvenim skupinama. Na kraju, iznimno je važno starije osobe na razumljiv i njima prihvatljiv način upoznati sa svim važnim informacijama o prevenciji i suzbijanju epidemije, kao i uključiti njihovu perspektivu u promišljanju novih i izmjenama postojećih mjera, kako ne bi bili dodatno marginalizirani u ovim kriznim vremenima te kako bi se umanjilo negativne učinke koje bi epidemija mogla imati na neke od najranjivijih članova našeg društva.

Izvor: <https://www.ombudsman.hr/hr/>

MEĐUNARODNI DAN OBITELJI - 15. SVIBNJA

Međunarodni dan obitelji - 15. svibnja proglašili su Ujedinjeni narodi svojom rezolucijom 1993. godine. Prvi put se taj dan obilježio 15. svibnja 1994. godine pod sloganom "Da obiteljski dan ne čine stvari nego srdačni odnosi roditelja i djece" Međunarodni dan obitelji počeo se obilježavati

s ciljem naglaska na važnost obitelji kao osnovnog elementa svakog društva. Željelo se potaknuti djelovanje društva u korist obitelji, donošenjem odluka koje će osigurati bolji standard i kvalitetu života obitelji te pružiti podršku uvažavanja obiteljskog života, tradicija i običaja. Ovim poticajnim ciljevima želi se naglasiti da se bitna obilježja čovječanstva zajedništvo, (tolerancija, demokracija...) počinju izgrađivati u obitelji. Obitelj je institucija koja čuva ljudske vrijednosti, kulturnalni i povijesni kontinuitet generacija, faktor je stabilnosti i razvoja. Zahvaljujući "zdravim" obiteljima društvo napreduje i jača, kao i sveopća dobrobit. Kroz povijest se razvijenost neke zemlje procjenjivala kroz stanje njezinih obitelji. Razlog je taj što prosperitet neke zemlje i danas izravno ovisi o njezinim građanima. Sve države su pozvane da svojim obiteljima garantiraju jednakost i ljudska prava, potiču zajedništvo u obavljanju kućanskih poslova i odgovornosti uz eliminiranje svake diskriminacije po spolu, pružaju im mogućnost zapošljavanja, omoguće im obrazovanje i pomognu im da same brinu o sebi i pridonose razvoju društva. Obilježavanje ovogodišnjeg Međunarodnog dana obitelji odvija se u pozadini jedne od najvećih svjetskih pandemija, no upravo zato danas su sve obitelji pozvane da proslave svoje zajedništvo, vezanost i ljubav koju osjećaju jedni prema drugima.

MRMS - SVI KORISNICI SREDSTAVA IZ ESF DOBIT ĆE PUNE UGOVORENE IZNOSE POTPORE

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Upravljačko tijelo Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. obavještava sve korisnike potpora ostvarenih iz Europskog socijalnog fonda da će dobiti puni iznos ugovorenih potpora. Slijedom pogrešno interpretiranih informacija, u javnosti se pojavila spekulacija kako će iznosi ugovorenih potpora biti smanjeni, što je netočna informacija. Slijedom preporuke Ministarstva financija Posredničkim tijelima je dana uputa da nastavno na situaciju izazvanu izvanrednim okolnostima uzrokovanih pandemijom COVID-19, te posljedično stupanjem na snagu Vladine Odluke o ograničavanju korištenja sredstava (NN41/20) dodatno procjeni stvarne potrebe za isplatama i pravdanjem predujmova od strane Posredničkih tijela druge razine. Naime, pokazalo se da korisnici sredstava u početnim projektnim aktivnostima ne koriste u potpunosti isplaćene predujmove. Temeljem predmetnog, Posrednička tijela razine 2 su

prilikom odobravanja iznosa predujma, vođena načelom dobrog finansijskog upravljanja sredstvima državnog proračuna te temeljem analize planiranih aktivnosti i ostalih parametara projekta, procijenile stvarne potrebe korisnika za visinom isplate predujma. Ukoliko neki od korisnika pokaže potrebu za većim iznosom predujma njemu se isplaćuje predujam do punog iznosa predviđenog ugovorom. Ujedno napominjemo kako korisnici imaju pravo na isplatu iznosa predujma predviđenog ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava te će isti biti isplaćen sukladno planiranim projektnim aktivnostima tijekom provedbe projekta. Također, važno je napomenuti da je Upravljačko tijelo s ciljem odgovornog finansijskog upravljanja te raspolaganja sa sredstvima državnog proračuna, a prije nastanka izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom, naglasio važnost kontinuiranog pravdanja predujma u okviru odobrenih Zahtjeva za nadoknadom sredstava. Predmetno je važno s ciljem zaštite korisnika kako isti po završetku provedbe projekta ne bi bio u situaciji povrata značajnog iznosa finansijskih sredstava. Zaključno, Upravljačko tijelo kontinuirano unaprjeđuje postupanje s ciljem pojednostavljenja provedbe korisnicima, a što se ogleda i u setu poduzetih mjeru kao reakciju na izvanredne okolnosti. Paket poduzetnih mjer javno je dostupan svim korisnicima na stranicama Europskog socijalnog fonda.

MDOMSP - OBAVIJEST PRIJAVITELJIMA NATJEČAJA

Obzirom na velik broj upita vezanih uz završeni natječaj za financiranje trogodišnjih programa za razdoblje 2020. do 2023. godine „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge“, obavještavamo prijavitelje da je u tijeku provjera zaprimljenih projektnih prijedloga. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku obavijestit će sve prijavitelje o statusu njihovog projektnog prijedloga pisanim putem u najkraćem roku od dana donošenja odluke o statusu pojedinog projektnog prijedloga nakon provedene provjere.

Početak provedbe odabralih projekata može započeti od 1. lipnja 2020. godine.

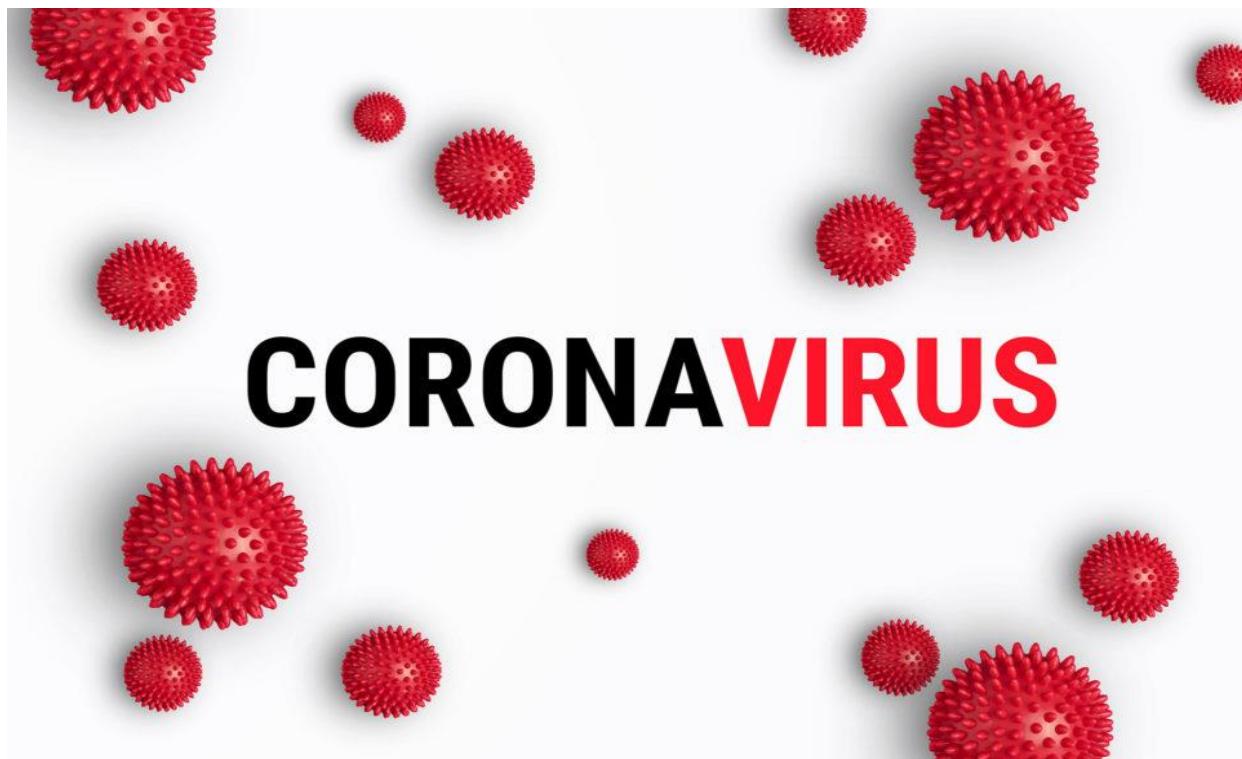
ODRŽANA KONSTITUIRAJUĆA SJEDNICA SEDMOG SAZIVA SAVJETA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Na sjednici je izabran predsjednik Savjeta, gospodin Danko Relić, kao i zamjenica predsjednika, gospođa Nikolina Klaić. Sjednici je nazočilo 35 od 37 predstavnika tijela javne vlasti, organizacija civilnoga društva te zaklada, sindikata i nacionalnih udruga lokalne i regionalne samouprave. Nakon rasprave usvojen je novi Poslovnički Savjet za razvoj civilnoga društva te je su izabrani predsjednik i zamjenica predsjednika Savjeta. Za predsjednika Savjeta kandidirali su se gospodin Danko Relić, predstavnik udruga iz područja zaštite zdravlja i unaprjeđenja kvalitete življenja te gospodin Nikola Tadić, iz područja skrbi o osobama s invaliditetom. Nakon predstavljanja

kandidata, za predsjednika Savjeta izabran je gospodin Danko Relić. Za zamjenicu predsjednika Savjeta kao jedini kandidat izabrana je gospođa Nikolina Klaić, predstavnica Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Također, najavljeno je kako će se izbor triju predstavnika organizacija civilnoga društva u Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) provesti naknadno, poštujući rok do kojeg Vlada Republike Hrvatske treba imenovati hrvatske predstavnike u EGSO.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Nastavni zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ i Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Upute za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID-19 za pružatelje izvaninstitucijskih socijalnih usluga u sustavu socijalne skrbi

Uputa se odnosi na socijalnu uslugu smještaja u udomiteljsku obitelj, organizirano stanovanje, boravak, savjetovanje i pomaganje, ranu intervenciju, psihosocijalnu podršku, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija), pomoć u kući, osim smještaja u obiteljskom domu koji je propisan Uputom za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID-19 za pružatelje usluge smještaja u sustavu socijalne skrbi od 8. svibnja 2020.

SMJEŠTAJ U UDOMITELJSKU OBITELJ ILI

ORGANIZIRANO STANOVANJE

Zajedničke preporuke

Prijam novih korisnika

Smještaj novog korisnika se realizira uz prethodno potpisivanje izjave o tome da korisnik nema simptome COVID-19, nije mu izrečena mјera samoizolacije, nema respiratorne simptome, nije bio u kontaktu s drugim korisnicima, radnicima ili članovima kućanstva kojima je izrečena mјera samoizolacije. Novim korisnicima koji odlaze na hemodijalizu, kemoterapiju i sl. potrebno je osigurati smještaj u jednokrevetnoj sobi ili dvokrevetnoj sobi u koju se smještava korisnika koji također odlazi na hemodijalizu, kemoterapiju i sl. u istu zdravstvenu ustanovu ako je moguće organizirati, ili poduzimanje pojačanih mјera suzbijanja i sprečavanja epidemije COVID-19.

Starije osobe:

Prilikom **prijama na smještaj** ili organizirano stanovanje nije potrebno provoditi sve mjere samoizolacije u trajanju od 14 dana. U trajanju od 14 dana preporuča se osigurati smještaj u jednokrevetnoj ili dvokrevetnoj sobi ili u sobi sa što manjim brojem korisnika (ovisno o mogućnosti pružatelja usluge). Svim novoprimaljenim korisnicima potrebno je mjeriti tjelesnu temperaturu jednom dnevno te pozorno pratiti eventualnu pojavu respiratornih simptoma. Potrebno je omogućiti korištenje toalete i drugih zajedničkih prostorija te svih vanjskih prostora na način da korisnik dolazi u kontakt s ograničenim brojem korisnika, članova kućanstva i djelatnika pružatelja usluge te uz održavanje distance od 1,5 m. U situacijama kada nije moguće održavati distancu od 1,5 m, korisnik može koristiti masku. Distanca i upotreba maske nije potrebna u donosu na osobe s kojima korisnik dijeli sobu ili je zbog drugih nezaobilaznih okolnosti u bliskom kontaktu. Testiranje novih korisnika na SARS-CoV-2 unutar 14 dana od prijma provodi se u slučaju da korisnik razvije respiratorne simptome ili kod povišene tjelesne temperature.

Posjete korisnicima

Prilikom posjete odraslim korisnicima preporuča se:

- primjena odgovarajućih metoda procjene i kontrola rizika od epidemije COVID-19 sukladno standardu kvalitete broj 17. Sigurnost i zaštita,
- poduzimanje mjera suzbijanja i sprečavanja epidemije COVID-19,
- ulazak posjetitelja u udomiteljsku obitelj ili stambene jedinice gdje se pruža socijalna usluga organiziranog stanovanja isključivo sa zaštitnom maskom, uz prethodnu dezinfekciju ruku, mjerjenje tjelesne temperature te ako posjetitelj nema respiratorne simptome; o posjetama se vodi evidencija,
- ograničavanje broja istovremenih posjeta prema prostornim uvjetima i mogućnostima udomiteljske obitelji ili stambene jedinice gdje se pruža socijalna usluga organiziranog stanovanja, a kako bi se osiguralo pridržavanje mjera,
- preporučuje se organizacija posjeta u vanjskom prostoru (okućnici) udomiteljske obitelji ili stambene jedinice gdje se pruža socijalna usluga organiziranog stanovanja, kao i izlasci s posjetiteljima izvan prostorija pružatelja usluge za pokretnije korisnike, a za nepokretne korisnike dopustiti najviše jednog posjetitelja u sobi korisnika uz strogo pridržavanje mjera (obvezna dezinfekcija ruku, zaštitna maska),
- obvezno evidentiranje svih posjetitelja pri dolasku i odlasku.

Prilikom posjete članova obitelji i prijatelja djece smještene u udomiteljskim obiteljima i organiziranom stanovanju preporuča se higijena ruku.

Samostalno kretanje korisnika izvan prostorija i okućnice

Omogućeno je samostalno kretanje korisnika izvan prostorija i okućnice pružatelja socijalne usluge uz pridržavanje mjera suzbijanja i sprečavanja epidemije COVID-19. Preporuča se da starije osobe i osobe s invaliditetom izbjegavaju posjećivanje i ulaženje u prenapučena javna

područja ili mjesta (korištenje javnog prijevoza ili odlazaka u trgovine u vrijeme najvećih dnevnih gužvi).

Jednodnevni ili višednevni odlasci u obitelj, na izlete, ljetovanja i sl.

Omogućuje se odlazak u obitelj, na izlete, ljetovanja i sl. te organizacija istih od strane pružatelja socijalnih usluga uz poduzimanje i pridržavanje mjera suzbijanja i sprečavanja epidemije COVID-19. Preporuča se da starije osobe i osobe s invaliditetom izbjegavaju odlaske na izlete i ljetovanja u organizaciji drugih organizatora, te za veći broj korisnika koristeći javni prijevoz.

Povratak kod pružatelja socijalne usluge

Prilikom povratka korisnika iz obitelji, ljetovanja, bijega i sl. osigurava se **potpisivanje izjave** o tome da korisnik nema simptome COVID-19, ni respiratorne simptome, te da niti jedan član njegova kućanstva nije u samoizolaciji niti je bio u kontaktu s osobom koja boluje od COVID-19. Testiranje na SARS-CoV-2 unutar 14 dana od povratka provodi se u slučaju da korisnik razvije respiratorne simptome ili kod povišene tjelesne temperature sukladno odluci izabranog liječnika obiteljske medicine. Korisnicima koji odlaze na **hemodijalizu, kemoterapiju i sl.** potrebno je osigurati smještaj u jednokrevetnoj sobi ili dvokrevetnoj sobi u koju se smještava korisnika koji također odlazi na hemodijalizu, kemoterapiju i sl. iz iste zdravstvene ustanove ili poduzimanje pojačanih mjera suzbijanja i sprečavanja epidemije COVID-19.

Nakon dugotrajnog bolničkog liječenja starijih osoba osim provođenja testiranja na SARS-CoV-2 i primitka negativnog nalaza korisnika se smještava u izdvojeni smještaj (u jednokrevetnoj sobi) u trajanju od 14 dana kod pružatelja socijalne usluge. Ako tijekom izdvojenog smještaja korisnik razvije simptome koje upućuju na COVID-19 potrebno je ponoviti testiranje na SARS-CoV-2.

Dostava namirnica i ostalih potrepština.

I nadalje se omogućuje dostava **namirnica i ostalih potrepština** od strane članova obitelji i prijatelja zapakiranih u originalnom pakiranju, s odgovarajućim rokom trajanja. Omote je potrebno prebrisati dezinfekcijskim sredstvom i nakon istog predati korisniku. Omogućuje se dostava jela i svježeg voća i povrća; svježe voće i povrće je potrebno prije uručivanja korisniku na odgovarajući način oprati. Predmetni paketi se predaju na samom ulazu kod pružatelja usluga, a zaprimaju ih osobe zadužene od strane ravnatelja i/ili osobe odgovorne za rad pružatelja socijalne usluge.

Dodatne ugovorene usluge (fizikalne terapije, logopedije, psihološke, edukacijsko rehabilitacijske, psihoterapije, masaže, frizera, krojača i sl.)

Omogućuje se pružanje ugovorenih usluga korisnicima uz primjenu važećih mjera suzbijanja i sprečavanja epidemije COVID-19 za svaku od navedenih usluga. Za sve pružatelje drugih djelatnosti: preporučuje se obvezno strogo pridržavanje epidemioloških mjera (zaštitna maska, dezinfekcija ruku, prostora i opreme, po potrebi korištenje zaštitnih rukavica).

Ostale mjere vezane uz korisnike

Svim korisnicima preporučuje se higijena ruku. Važno je omogućiti redovito pranje ruku tekućom vodom i sapunom. Ruke se Peru prije i nakon pripreme hrane, prije jela, nakon korištenja toaleta, nakon dolaska izvana, nakon čišćenja nosa i kada ruke izgledaju prljavo. Za pranje ruku treba koristiti tekuću vodu i sapun, a jednako je efikasna voda svake temperature ako se koristi sapun. Pri pranju ruku pridržavajte se naputaka za pravilno pranje ruku: <https://bit.ly/2ThY08M>. Nakon pranja ruku sapunom i vodom, ruke treba osušiti papirnatim ručnikom za jednokratnu upotrebu koji se nakon korištenja baca u koš za otpad s poklopcem.

Za **starije osobe** obveza je pridržavanje mjere fizičke udaljenosti, a ukoliko borave u **zajedničkim prostorima** mora se osigurati koliko je moguće fizičko distanciranje.

Starijim osobama preporučuje se dezinficirati ruke prije svakog obroka, a ukoliko je moguće tijekom trajanja epidemije preporuča se da korisnici po izboru objeduju u svojoj sobi ili u zajedničkoj blagovaonici poštujući mjere fizičke udaljenosti (u blagovaonici je potrebno razmaknuti stolove tako da je udaljenost između sjedećih mjesta u svim smjerovima 2m). Za pridržavanje mjere u odnosu na korisnike odgovorna je dežurna medicinska sestra ili drugi dežurni djelatnik odnosno drugi pružatelj usluge. Odlazak u dnevnu bolnicu i specijalistički pregledi provode se poštujući sve mjere zaštite i uz korištenje zaštitne opreme od strane korisnika i radnika. Korisnika se izolira u zaseban prostor predviđen za izolaciju kada postoji sumnja na COVID-19 kod korisnika, kao i u vremenu kada još nisu poznati rezultati testiranja na SARS-Cov-2. Postupci prema korisnicima koji su bili u visokom riziku od izlaganja infekciji COVID-19 provode se sukladno mjerama samoizolacije u trajanju od 14 dana.

Organizacija rada pružatelja usluga organiziranog stanovanja

Dozvoljena je organizacija rada sukladno organizaciji rada prije epidemije COVID-19 uz provođenje mera sprečavanja epidemije COVID-19. U slučaju pojave COVID-19 zaraženog korisnika ili zaposlenika organizacija rada se prilagođava epidemiološkoj situaciji po uputi epidemiologa. Radnik koji pruža socijalnu uslugu organiziranog stanovanja može istovremeno pružati uslugu u više stambenih jedinica sukladno individualnim potrebama korisnika. Radnik koji pruža uslugu organiziranog stanovanja ne smije pružati uslugu korisnicima drugih socijalnih usluga (smještaj, boravak, savjetovanje i pomaganje, rana intervencija, psihosocijalna podrška i sl.).

SOCIJALNA USLUGA BORAVKA, SAVJETOVANJA I POMAGANJA, RANE INTERVENCIJE, PSIHOSOCIJALNE PODRŠKE, POMOĆI PRI UKLJUČIVANJU U PROGRAME ODGOJA I REDOVITOG OBRAZOVANJA (INTEGRACIJA)

Zajedničke preporuke

Socijalne usluge pružaju se ako korisnik, odnosno njegov zakonski zastupnik, dostavi pružatelju socijalne usluge pisani izjavu da on i članovi kućanstva nemaju simptome COVID-19, nisu u samoizolaciji i nemaju respiratorne poteškoće, te nisu bili u kontaktu sa zaraženom osobom. O svakoj promjeni zdravstvenog stanja članova kućanstva vezano uz COVID 19 dužan je izvijestiti pružatelja usluge.

Ograničen ulazak u prostorije pružanja socijalnih usluga. I nadalje se preporučuje protok/dolazak što manjeg broja osoba, kako na ulazu u prostorije u kojima se pruža socijalna usluga tako i u unutarnjim prostorima pružatelja socijalne usluge.

Dezinficijensi. Na ulazu kod pružatelja usluge te na još nekoliko lako dostupnih mesta, neophodno je postaviti dozatore s dezinficijensom za dezinfekciju ruku korisnika i radnika s uputom za korištenje.

Higijena ruku. Sredstvo za dezinfekciju potrebno je u količini od 1 do 2 ml nanijeti na suhe i čiste dlanove (obično jedan potisak, ili prema uputama proizvođača). Dlanove i područje između prstiju potrebno je protrljati dok se ne osuše, a sredstvo nije potrebno isprati. Potrebno je voditi brigu o dostatnoj upotrebi dezinficijensa za ruke te obavezno javiti nadređenom u slučaju da je u dozatoru preostala manja količina sredstva za dezinfekciju kako bi se osigurao novi.

Djeca predškolske dobi ne dezinficiraju ruke nego ih češće Peru sapunom i vodom, a i kod školske djece prednost ima pranje ruku.

Provjetravanje prostorija. Prostorije je obvezno provjetravati najmanje dva puta dnevno u trajanju od minimalno pola sata prije dolaska i nakon odlaska korisnika usluge boravka te ostalih usluga koje se pružaju u grupi, ili ako to vremenske prilike dopuštaju ostaviti otvoren prozor. Prostorije je obvezno provjetravati svaki put nakon odlaska korisnika usluga savjetovanja i pomaganja, rane intervencije, psihosocijalne podrške ili integracije u trajanju od minimalno petnaest minuta, a prije dolaska drugog korisnika, ili ako to vremenske prilike dopuštaju ostaviti otvoren prozor.

Čišćenje prostorija. Dodirne površine kao što su kvake na vratima, ručke na prozorima, radne površine, tipkovnice, konzole, slavine u toaletima i kuhinjama, tipke vodokotlića, daljinski upravljači, prekidači za struju, zvona na vratima, tipke dizala te druge dodirne površine koje koristi veći broj ljudi neophodno je dezinficirati na početku i na kraju svake smjene a najmanje dva puta dnevno. Preporučuje se izbjegavati korištenje klimatizacijskih i ventilacijskih uređaja kada god i gdje god je moguće. Čišćenje se provodi u vrijeme kada korisnici nisu prisutni u prostorima pružatelja usluge.

Dezinfekcija opreme i sredstava za rad. Nakon svakog grupnog i individualnog rada, površine opreme i sredstava za rad koje se koriste u radu potrebno je dezinficirati. U radu treba dati prednost opremi glatkih, tvrdih površina koje se lako Peru deterdžentom i vodom. Zabranjeno je korištenje materijala kao što su kinetički pjesak, glina, kukuruz, riža i sl., te svih materijala koji se ne mogu oprati deterdžentom (deterdžent za suđe) i vodom te osušiti na zraku. Ako je ikako moguće potrebno je ostaviti opremu i sredstva za rad da se osuše na suncu. Prati i sušiti opremu potrebno je, ako je moguće, na kraju svakog radnog dana, između usluga koje se pružaju u grupi te nakon svakog korisnika kojem se usluge pružaju individualno. Navedeno se odnosi na usluge koje se pružaju u domu korisnika ili kod pružatelja usluge.

Dezinfekcija mobitela. Svi zaposleni ci obavezno moraju odmah po ulasku dezinficirati svoje mobitele.

Posebna radna obuća. Na samom ulazu u prostor boravka treba osigurati zaseban prostor za obuvanje radne obuće svim zaposlenicima. Svima ostalima koji ulaze u prostor pružatelja usluge treba osigurati zamjensku obuću ili dezinfekciju potplata.

Maske za lice. Zaštitne maske djelatnici koriste tijekom rada s korisnicima, osim kod provođenja specifičnih aktivnosti zbog kojih lice radnika mora biti vidljivo (primjerice,

logopedska terapija, kada se umjesto maske može koristiti vizir). U logopedskoj terapiji i drugim oblicima terapije gdje lice/mimika terapeuta trebaju biti vidljivi predlaže se mogućnost terapije na daljinu te korištenja pregrade od prozirnog pleksiglasa između logopeda/terapeuta i korisnika, odnosno prema specifičnim preprekama za ovu djelatnost.

Rukavice. Nošenje rukavica se ne preporučuje; prednost se daje učestalom pranju i dezinficiranju ruku (upute za pravilno pranje ruku nalaze se na stranicama HZJZ-a i SZO-a). Radnici koji pružaju socijalne usluge u domu korisnika moraju koristiti jednokratnu zaštitnu opremu (rukavice, maske, kape, ogrtači, nazuvci) za svaku posjetu domu korisnika.

Bolesni roditelji/skrbnici. Roditelji/skrbnici ne smiju dovoditi niti odvoditi korisnike na pružanje socijalnih usluga niti ulaziti u vanjske prostore (dvorište, vrt, igralište) i unutarnje prostore ustanove ako imaju povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome poput kašla i kratkog daha ili koji su pod rizikom da su mogli biti u kontaktu s osobama pozitivnim na COVID-19 ili pod sumnjom da bi mogli biti zaraženi s COVID-19, a pogotovo ako su u samoizolaciji jer tada ne smiju izlaziti iz kuće.

Bolesni korisnici. Korisnici koji imaju povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome poput kašla i kratkog daha ili kod kojih postoji rizik da su bili u kontaktu s osobama pozitivnim na COVID-19 (primjerice u kućanstvu ili u ustanovi) ili su pod sumnjom da bi mogli biti zaraženi s COVID-19 ostaju kod kuće te ih roditelji/skrbnici ne smiju dovoditi pružateljima usluga.

Primopredaja korisnika. Ako roditelji/skrbnici dovode i odvode korisnike u prostorije pružanja socijalnih usluga, ako je ikako moguće to rade na način da ne ulaze u prostorije osim u krajnjoj nuždi, već dolaze do ulaza pri čemu zadržavaju distancu najmanje 2 metra od drugih roditelja/skrbnika i korisnika. Iznimka je kada je prisustvo roditelja/skrbnika nužno za pružanje usluge (primjerice, rane intervencije). Djelatnik preuzima ili prepušta korisnika roditelju/skrbniku ispred ulaza pružatelja socijalnih usluga, u skladu s dobi, stanju, funkcionalnosti i drugim karakteristikama korisnika. Pratnja korisnika koja sudjeluje u pružanju usluge pridržava se svih mjera sprečavanja i suzbijanja epidemije navedenih u ovoj uputi.

Boravak

Usluga boravka pruža se u intenzitetu, trajanju i na način sukladno potrebama korisnika uz primjenu svih mjera za sprečavanje i suzbijanje epidemije COVID-19. Preporučuje se pružanje usluge s brojem korisnika ovisno o kvadraturi prostora i na način da je moguće osigurati potrebnu fizičku distancu. Prostorije u kojima se pruža socijalna usluga imaju zaseban ulaz i omogućuju izbjegavanje kontakta s radnicima i korisnicima drugih socijalnih usluga koje pružatelj socijalnih usluga pruža, po mogućnosti na izdvojenoj lokaciji.

Organizacija prostora

Preporučene značajke prostorije u kojoj boravi jedna grupa korisnika:

- prostorija što veće površine i visine, prozračna i osunčana (odgovarajući izvor dnevnog svjetla),
- prostorija je vratima odvojena od prostorija u kojima borave druge grupe,
- prostorija se može dobro provjetriti vanjskim zrakom,

- u neposrednoj blizini prostorije je toalet koji koristi isključivo ta grupa,
- prehranu je moguće organizirati u blagovaonici (preporučuje se pridržavanje preporuka za ugostiteljske objekte, vidjeti na kraju dokumenta, uz naznaku da razmak između korisnika treba biti najveći moguć s obzirom na broj korisnika i veličinu blagovaonice; preporučuje se da se boravak u blagovaonici i drugim zajedničkim prostorijama organizira po grupama) ili je prehranu moguće organizirati u prostoriji u kojoj borave korisnici na način da se hrana unaprijed podijeli u porcije,
- izbjegava se ulazak drugih osoba (primjerice zbog čišćenja, popravka ili donošenja hrane) u prostoriju dok su korisnici u prostoriji,
- prolazak kroz zajedničke prostorije treba izbjegavati i skratiti na minimum, a ako je navedeno neophodno, prolaz kroz zajedničke prostorije se organizira na način da u isto vrijeme prolaze korisnik i stručni radnik iz jedne grupe dok druge osobe ne prolaze istovremeno, uz poticanje korisnika da kod takvih prolaza ne diraju površine ili predmete.

Organizacija rada s korisnicima

Boravak je neophodno organizirati na sljedeći način:

- za jednu grupu korisnika brine jedan ili dva djelatnika ovisno o broju korisnika, korisničkoj skupini i vrsti usluge (poludnevni ili cjlodnevni boravak),
- izbjegava se fizički kontakt (bliski kontakt) korisnika iz jedne grupe s drugim korisnicima, roditeljima/skrbnicima drugih korisnika i drugim radnicima pružatelja socijalne usluge,
- pruža se samo u prostorima namijenjenima za tu svrhu,
- stručni djelatnik s korisnicima provodi što je više moguće vremena na otvorenom,
- oprema koja se koristi za pružanje socijalne usluge razmiče se tako da se osigurava fizička distanca.

Organizacija rada

Dozvoljena je organizacija rada sukladno organizaciji rada prije epidemije COVID 19 uz provođenje mjera sprečavanja epidemije i primjeni odgovarajućih metoda procjene i kontrola rizika od epidemije COVID-19. U slučaju pojave COVID-19 zaraženog korisnika ili zaposlenika organizacija rada se prilagođava epidemiološkoj situaciji po uputi epidemiologa. Ako je organizirano dvosmjensko pružanje usluge, između prve i druge smjene treba biti barem sat vremena razmaka koji će se iskoristiti za čišćenje i dezinfekciju površina. Površine se dezinficiraju brisanjem dezinficijensom na bazi alkohola. Stručni radnik koji pruža socijalnu uslugu boravka jednoj grupi korisnika ne smije pružati uslugu drugoj grupi ili korisnicima drugih socijalnih usluga (smještaj, organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška i sl.).

Savjetovanje i pomaganje, rana intervencija, psihosocijalna podrška i integracija u domu korisnika

Stručni djelatnik koji pruža predmetne socijalne usluge u domu korisnika:

- ne smije u istom tjednu obavljati poslove vezane uz korisnike smještaja, boravka ili organiziranog stanovanja,
- ako je i koliko moguće, izbjegava bliski kontakt s ostalim radnicima pružatelja socijalnih usluga (duže od 15 minuta u zatvorenom prostoru),
- mora mjeriti i bilježiti tjelesnu temperaturu pri dolasku na posao i odlasku te se osobe koje imaju povišenu temperaturu ili respiratorne simptome udaljavaju iz radnog procesa,
- mora koristiti jednokratnu zaštitnu opremu (rukavice, maske, vizir) kod svake posjete domu korisnika,
- mora dezinficirati opremu za rad i radne materijale za svaku posjetu domu korisnika,
- omogućuje se pružanje usluga u punom opsegu.

Savjetovanje i pomaganje, rana intervencija, psihosocijalna podrška i integracija kod pružatelja socijalnih usluga

Prostorije u kojima se pružaju navedene socijalne usluge imaju zaseban ulaz i omogućavaju izbjegavanje kontakta s radnicima i korisnicima drugih socijalnih usluga koje pružatelj socijalnih usluga pruža, po mogućnosti na izdvojenoj lokaciji.

Organizacija rada

Navedene socijalne usluge pružaju se samo u prostorima namijenjenima za tu svrhu.

Stručni djelatnik koji pruža socijalne usluge kod pružatelja usluga:

- ne smije u istom tjednu obavljati poslove vezane uz korisnike smještaja ili organiziranog stanovanja,
- preporučuje se izbjegavati bliski kontakt s ostalim pružateljima socijalnih ili držati fizičku distancu,
- mora mjeriti i bilježiti tjelesnu temperaturu pri dolasku na posao i odlasku te se osobe koje imaju povišenu temperaturu ili respiratorne simptome udaljavaju iz radnog procesa,
- mora koristiti jednokratnu zaštitnu opremu (rukavice, maske, vizir, nazuvci),
- mora dezinficirati opremu za rad i radne materijale nakon svakog korisnika,
- socijalnu uslugu može pružati **u punom opsegu.**

Postupanje korisnika po ulasku kod pružatelja socijalnih usluga

---

Korisniku se pri ulasku dezinficiraju ruke i mjeri temperatura. Jaknu i druge osobe stvari (torbu i sl.) odlaže na za to predviđeno mjesto.

Trajanje usluge

Socijalnu uslugu može pružati **u punom opsegu**.

Za usluge grupnog savjetovanja i pomaganja i grupne psihosocijalne podrške primjenjuju se odgovarajuće upute za uslugu boravka.

POMOĆ U KUĆI

Socijalna usluga pomoći u kući pruža se u punom opsegu uz primjenu svih mjera za sprečavanje i suzbijanje epidemije COVID-19. Radnici koji pružaju uslugu pomoći u kući moraju mjeriti i bilježiti tjelesnu temperaturu pri dolasku na posao te se osobe koje imaju povišenu temperaturu ili respiratorne simptome udaljavaju iz radnog procesa. Provođenje osobne higijene, higijene prostora korisnika, pripreme obroka u kući korisnika i druge aktivnosti koje nije moguće provesti bez kontakta s korisnikom ili prostorom u kojem on živi, pružaju se na način da pomoćni radnik ili gerontodomaćica:

- ne smije istovremeno obavljati poslove njege kod pružatelja socijalne usluge ili bilo kakve druge poslove vezane uz starije osobe ili osobe s invaliditetom - korisnike smještaja ili organiziranog stanovanja,
- treba, ako je i koliko moguće, izbjegavati bliski kontakt s ostalim radnicima pružatelja socijalnih usluga (duže od 15 minuta u zatvorenom prostoru),
- mora koristiti jednokratnu zaštitnu opremu (rukavice, maske) za svaku posjetu svakom kućanstvu. Neophodno je ulazak u dom korisnika izbjjeći ako je ikako moguće kada korisnik ima povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome ili sumnju na zarazu COVID-19. Kada to nije moguće zbog potencijalne životne ugroze za korisnika, potrebne su pojačane mjere osobne zaštite gerontodomaćice ili pozivanje hitne pomoći ili druge odgovarajuće pomoći.

Organiziranje prehrane (priprema ili nabava i dostava gotovih obroka u kuću). Pripremu obroka obavlja kuhinjsko osoblje u prostoru pružatelja usluge (kuhinji koja zadovoljava propisane uvjete) te radnici prilikom pripreme obroka ne dolaze u neposredni kontakt s korisnicima. Nabava obroka organizira se od ovlaštenih dobavljača. Dostavu gotovih obroka u kuću obavlja pružatelj usluge dostavnim vozilima (vozač) u posebnim posudama za prijenos obroka na kućna vrata (ako je moguće obroci se odlažu ispred kućnih vrata) ili u kuću korisnika s minimalnim kontaktom s korisnicima i uz korištenje zaštitne opreme (maske i rukavice).

Pružatelji socijalnih usluga koji nude mogućnost prehrane za korisnike u prostorijama pružatelja usluge na lokaciji gdje pružatelj socijalne usluge pruža socijalnu uslugu smještaja starijim osobama ili osobama s invaliditetom mogu to činiti ako:

- blagovaonica ima zaseban ulaz,
- organizacija prostorija i ulazak u njih onemogućuje fizički kontakt korisnika u kući s korisnicima ili radnicima koji pružaju socijalnu uslugu smještaja,

- ako se obroci poslužuju u istom prostoru gdje se poslužuje hrana korisnicima socijalne usluge smještaja obroci se moraju posluživati uz barem sat vremena razmaka koji će se iskoristiti za čišćenje i dezinfekciju površina. Površine se dezinficiraju brisanjem dezinficijensom na bazi alkohola,
- radnik koji poslužuje obroke korisnicima pomoći u kući ne smije pružati uslugu korisnicima drugih socijalnih usluga (smještaj, organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška i sl.).

Zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba (uređenje okućnice, pratnja i prijevoz do liječnika, u banku i sl.). Pomoćni radnik ili gerontodomaćica predmetni sadržaj socijalne usluge pomoći u kući pruža na način da se:

- uređenje okućnice obavlja uz minimalni kontakt s korisnikom, ali uz korištenje korisnikovih alata i sredstava za rad, a ako se koriste alati za rad pružatelja socijalne usluge, oni se prije korištenja dezinficiraju,
- pratnja i prijevoz korisnika obavljaju se vozilima pružatelja usluge uz redovito čišćenje unutrašnjosti prijevoznog sredstva prije i nakon vožnje,
- redovito se obavljaju mjere dezinfekcije opreme, vozila i dr.

Za sve mjere propisane ovom uputom potrebno je voditi evidencije.

KORISNIK KOJI POHAĐA PROGRAM ODGOJA I OBRAZOVANJA KOD PRUŽATELJA USLUGE, UZ PRUŽANJE SOCIJALNIH USLUGA

Pružateljima socijalnih usluga koji uz socijalne usluge provode programe odgoja i obrazovanja omogućuje se provedba programa odgoja i obrazovanja u skladu s važećim uputama za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID-19 vezane uz provođenje programa odgoja i obrazovanja, Uputom za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID-19 za pružatelje usluge smještaja u sustavu socijalne skrbi i ovom uputom. Na korisnike koji pohađaju program odgoja i obrazovanja kod pružatelja usluge, uz istovremeno korištenje drugih socijalnih usluga, odgovarajuće se primjenjuju preporuke iz gore navedenih uputa.

OBAVIJEST ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA - COVID -19

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku izdalo je organizacijama civilnog društva koje provode projekte i programa obavijest o postupanju u novonastaloj situaciji

Obavještavamo sve organizacije civilnoga društva koje provode programe i projekte financirane od strane MDOMSP-a da postupaju u skladu s uputama nadležnih tijela te prosljeđujemo obavijest Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. Obavještavamo sve organizacije civilnoga društva koje provode programe i projekte financirane od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku da postupaju u skladu s uputama nadležnih tijela te redovno prate mrežne stranice Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (www.hzjz.hr), Ministarstva zdravstva (www.zdravlje.gov.hr) i Ravnateljstva civilne zaštite (<https://civilna-zastita.gov.hr>), na kojima se svakodnevno objavljaju ažurirani podaci u svezi nCoV bolesti (COVID-19). Također upućujemo na obavijest objavljenu na mrežnoj stranici Ministarstva vezano uz postupanje svih pružatelja usluga socijalne skrbi i specifične mjere zaštite: https://mdomsp.gov.hr/vijesti-8/ponavljam-o-postupanju-svih-pruzateljima-usluga-socijalne-skrbi-i-specificne-mjere-zastite-vezano-uz-ncov-bolesti-covid-19-12-3_2020/12598 te obavijest Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom: <https://posi.hr/postupanje-osoba-s-invaliditetom-udruga-i-obitelji-vezano-uz-sprjecavanje-sirenja-covid-19/>. Postupajući u skladu s uputama nadležnih tijela, potrebno je prilagoditi pojedine projektne/programske aktivnosti koje ne mogu biti provedene na način predviđen u ugovorima s Ministarstvom. U opravdanim slučajevima nastavno na upute nadležnih tijela, organizacije civilnoga društva trebaju obavijestiti Ministarstvo o izmjeni/odgodji pojedinih aktivnosti te zatražiti produženje roka za provedbu projekata/programa.

**Obavijest
organizacijama
civilnoga društva -
COVID-19**

KONTAKT ZA SVE PRUŽATELJE SOCIJALNIH USLUGA PRI MDOMSP

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku obavijestilo je sve centre za socijalnu skrb i sve pružatelje usluga socijalnih skrbi da upite u vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID – 19 šalju na kontakt korona@mdomsp.hr.

UPUTE ZA PRUŽANJE USLUGE OSOBNE ASISTENCIJE

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku izdalo je upute o pružanju usluge osobne asistencije, a u svrhu zaštite zdravlja korisnika i osobnih asistenata. Uz sva neophodna

pridržavanja preporuka Stožera civilne zaštite RH, Ministarstva zdravstva i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a u svrhu zaštite zdravlja korisnika i osobnih asistenata kao i njihovih obitelji, daje se slijedeća uputa

1. Korisnicima usluge osobne asistencije (uključuje i usluge tumača/prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika i videće pratitelje), kad god je to moguće, podrška se organizira u krugu obitelji.
2. Korisnicima koji žive sami, preporučuje se da potrebe zadovolje s minimalnim aktivnostima osobnog asistenta uz korištenje zaštitne opreme (neophodni transferi, hranjenje, kupanje i slično) kako bi se što više smanjila izloženost korisnika i osobnih asistenata.
3. Osobni asistenti se u slučaju potrebe obavljanja vanjskih aktivnosti (nabava lijekova, potrebnih namirnica i slično), trebaju što manje izlagati situacijama u kojima dolazi do neposrednih kontakata.
4. Prilikom obavljanja kućanskih poslova (pranja, čišćenja i slično) nužno je osigurati osobnim asistentima zaštitnu opremu (rukavice, maske i sredstva za dezinfekciju).
5. Poslodavac može pružatelju usluge osigurati zaštitnu opremu i sredstva prenamjenom sredstava odobrenih putem programa i projekata za pružanje usluge osobne asistencije za koju će zatražiti suglasnost ili o tome obavijestiti ugovorne strane, vodeći računa o individualnim potrebama korisnika, ali pritom ne ugrožavajući potrebe cijele zajednice.
6. U slučaju ukidanja javnog prijevoza, također je moguća prenamjena sredstava za potrebe dolaska i odlaska osobnih asistenata na radno mjesto, za koju će zatražiti suglasnost ili o tome obavijestiti ugovorne strane.
7. U slučaju da se usluga osobne asistencije ne može pružati zbog izravne ugroženosti ili zaraženosti koronavirusom osobnog asistenta ili korisnika, moguće je potraživati troškove plaće osobnog asistenta u navedenom razdoblju dok traje izravna ugroženost ili zaraženost uz informiranje ugovornih strana o navedenome.
8. U slučaju da osobni asistent koji ne može pružati uslugu zbog izvanrednih okolnosti te pristaje koristiti godišnji odmor, isto mu je potrebno omogućiti.

Molimo vas da se pridržavate svih preporuka i time smanjite mogućnost širenja zaraze.

Ni u jednom trenutku ne propustite pratiti službene informacije i molimo da postupate u skladu s uputama nadležnih tijela te redovno pratite mrežne stranice [Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo](#), [Ministarstva zdravstva](#) i [Ravnateljstva civilne zaštite](#), na kojima se svakodnevno objavljaju ažurirani podaci u svezi nCoV bolesti (COVID-19).

PRIOPĆENJE MDOMSP O POSTUPANJU U SITUACIJI RIZIKA OD NASILJA U OBITELJI I ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA DJECE

Priopćenje Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku o postupanju u situaciji pojačanog rizika od nasilja u obitelji i zlostavljanja i zanemarivanja djece zbog pojačanih mjera izolacije radi suzbijanja epidemije COVID-19

Dok su obitelji diljem Europe zatvorene u svojim domovima kako bi se suzbilo širenje epidemije COVID-19, strahujemo i od porasta obiteljskog nasilja. Situacija nije bezazlena, jer osim zdravstvenih rizika potencijalno dovodi i do povećanog rizika za obiteljsko nasilje, kao i zlostavljanje i zanemarivanje djece. Pozivi na samoizolaciju i pojačane mjere izolacije, uključujući ograničeno kretanje i ili potpunu zabranu kretanja, socijalnu izolaciju, mogu imati neposredan negativni učinak na žene, djecu i starije osobe koje su izložene nasilju u obiteljskom kontekstu.

Rizik od pojave nasilja u obitelji te rizici za život i sigurnost žrtava su višestruko uvećani.

Rizici nisu ograničeni samo na kućanstva gdje je nasilje i prije bilo problem, jer osim stresa zbog izoliranosti, strah zbog nesigurnosti posla i finansijskih problema, kao i prekomjerna konzumacija alkohola, također povećavaju rizike i vjerljivost sukoba. Stoga je nužna odgovornost i društva i nadležnih institucija i pojedinaca, kako bismo omogućili sveobuhvatnu, pravovremenu i odgovarajuću podršku za žene i njihovu djecu u situacijama nasilja, čime bi se prevenirali i spriječili teški ili tragični događaji. Ministarstvo za demografiju obitelj, mlade i socijalnu politiku apelira i moli pomoći svih građana, članova obitelji, prijatelja u zaštiti potencijalnih žrtava nasilja i prijavi sumnje na nasilje u situacijama kada:

- Čujete viku, plač, lomljenje stvari i zapomaganje u vašoj blizini
- Niste u mogućnosti ostvariti kontakt telefonom i provjeriti je li sve u redu
- Čini vam se da je osoba uznenirena, prestrašena, da se neuobičajeno ponaša
- Čini vam se da se osobu kontrolira i da joj se ograničava komunikacija sa svima

Što je važno da žrtva zna?

- u situacijama rizika za sigurnost i život odmah zovite 112 i ili policiju
- pratite znakove ponašanja nasilnika koji mogu dovesti do eskalacije sukoba
- napravite krizni plan koji uključuje kontakte susjeda, obitelji i drugih bliskih osoba
- dogovorite s članovima obitelji ili drugim bliskim osobama „sigurnu riječ“ kojom biste upozorili da ste u opasnosti

- spremite torbu s osnovnim stvarima, mobitel i dokumente u slučaju nužnosti bijega iz prostora

Što žrtva može očekivati od nadležnih institucija?

- Odlukom stožera Civilne zaštite Republike Hrvatske određuje se **Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku zakoordinaciju i organizaciju** ustanova socijalne skrbi kojima je osnivač RH ili jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave, odnosno pružatelja usluga koji imaju sklopljen ugovor o suradnji
- Centar za socijalnu skrb postupa po dojavama policije, građana, samih žrtava nasilja kao i po anonimnim prijavama
- bez obzira na situaciju uzrokovanu korona virusom **Centri za socijalnu skrb** u postupcima zaštite od nasilja u obitelji na svaku sumnju ili prijavu za nasilje ili zlostavljanje i zanemarivanje djece **postupaju žurno i bez odgode**
- formirani su **timovi za krizne intervencije** koji i u situacijama kada je ugrožena sigurnost i život (nasilje u obitelji, zlostavljanje i zanemarivanje djece), **žurno po dojavi izlaze na teren i poduzimaju sve potrebne mjere** u skladu sa ovlastima i pravilima struke
- Centri za socijalnu skrb imaju također **osigurana 24 satna dežurstva** radi postupanja u žurnim i neodgovidivim situacijama kakve predstavljaju situacije nasilja u obitelji
- Podružnice Obiteljskih centara pružaju uslugu savjetovanja i pomaganja, odnosno psihosocijalnu i pravnu pomoć žrtvama nasilja
- Stručnjaci u centrima za socijalnu skrb odlaze na teren i provode **pojačanu kontrolu i praćenje obitelji u riziku** koje su od ranije poznate i koje su u tretmanu
- Centar za socijalnu skrb će **osigurati žrtvi nasilja žuran smještaj** kad je to potrebno
- Unatoč situaciji sa pandemijom COVID 19 u situacijama kada je ugrožen život i sigurnost korisnika, **pružatelj usluge ne može odbiti smještaj u kriznim situacijama**
- Pružatelji usluge smještaja **dužni su osigurati uvjete** u svrhu osiguravanja obvezne izolacije žrtve u slučaju smještaja u kriznim situacijama. Napominjemo da su **postupci zaštite žrtava nasilja, djece i drugih ranjivih skupina i nadalje prioritet u postupanjima**. Stoga su sve ustanove socijalne skrbi i drugi pružatelji socijalnih usluga, kao i nevladine udruge sukladno ovlastima koje su im dane kao i pravilima strukdedužne postupati u najboljem interesu žrtve

Koje su obveze stručnjaka u kontaktu sa žrtvom nasilja?

- koristiti strategiju zastupanja
- poštivati samostalno odlučivanje žrtve u donošenju odluka

- imati povjerenje u ono što žrtva govori, prihvati njezina iskustva
- pružati joj odgovarajuće informacije i podršku pri planiranju sigurnosti
- kada je to potrebno i ako žrtva prihvata treba joj se **ODMAH** osigurati smještaj u sigurnoj kući
- u dogovoru s policijom poduzeti daljnje mjere.

PREPORUKE PRAVOBRAZITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

POSTUPANJE OSOBA S INVALIDITETOM, UDRUGA I OBITELJI VEZANO UZ SPRJEČAVANJE ŠIRENJA COVID- 19

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom izdala je preporuke za postupanje osoba s invaliditetom, udruga i obitelji vezano uz sprječavanje širenja COVID – 19.

Obzirom na posljednje preporuke Kriznog stožera Ministarstva zdravstva i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u odnosu na izbjegavanje okupljanja većeg broja osoba, posebno osoba u povećanom riziku od zaraze, preporučujem svim udrugama i pružateljima usluga za osobe s invaliditetom da ograniče odnosno obustave provedbu svojih programa i aktivnosti koje podrazumijevaju okupljanje i istovremeni boravak većeg broja djece s teškoćama u razvoju odnosno odraslih osoba s invaliditetom, neovisno u kojem djelu Hrvatske se nalaze. Apeliramo i na roditelje djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom da se dosljedno pridržavaju preporuka Kriznog stožera i pružatelja usluga vezano uz izbjegavanje rizika zaraze, obzirom da se radi o populaciji kod koje bi eventualna bolnička karantena podrazumijevala dodatnu prilagodbu uvjeta, obavezno prisustvo roditelja odnosno skrbnika, čime bi se višestruko otežala organizacija liječenja i skrbi. Preporučujemo Kriznom stožeru da planira odnosno osigura i sve potrebne mjere za prihvrat, liječenje i sigurnost za osobe s invaliditetom, ovisno o njihovim specifičnim potrebama.

PREPORUKE ZAJEDNICE SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE RADI SPREČAVANJA ŠIRENJA COVID - 19

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske izdala je preporuke za postupanje osoba s invaliditetom, udrugama i obitelji vezano uz sprečavanje širenja COVID – 19.

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske je savezima članicama i temeljnim udrugama prosljedio dva naputka vezana za Coronavirus-19 o postupanju i potrebi pridržavanja preporuka Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Ministarstva zdravstva i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te sukladno preporukama Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. U svrhu zaštite zdravlja korisnika usluge osobne asistencije kao najranjivije skupine i osobnih asistenata te njihovih obitelji dodatno se preporučuje korisnicima usluge osobne asistencije da zbog novonastale situacije vezano za širenje koronavirusa, ukoliko je moguće, potrebe podrške organiziraju u krugu obitelji. Korisnicima koji žive sami preporučuje se da potrebe zadovolje s minimalnim aktivnostima osobnog asistenta (neophodni transferi, hranjenje, kupanje i slično) kako bi se što više smanjili svoju izloženost kao i osobnih asistenata. U slučaju potrebe obavljanja vanjskih aktivnosti (nabava lijekova, potrebnih namirnica i slično) preporuka je da se osobne asistente što manje izlaže situacijama u kojima dolazi do neposrednih kontakata. Prilikom obavljanja kućanskih poslova (pranja, čišćenja i slično) nužno je osigurati osobnom asistentu zaštitnu opremu (rukavice, maske i sredstva za dezinfekciju). Savezima i udrugama članicama se preporuča da pored otkazivanja grupnih aktivnosti, uredski rad, ukoliko je moguće, organiziraju na daljinu (od kuće) kako bi pridonijeli unapređenju općeg stanja, ali i zaštiti svakog pojedinca.

STOŽER CIVILNE ZAŠTITE REPUBLIKE HRVATSKE

ODLUKA O NUŽNOSTI NAPUŠTANJA MJESTA PREBIVALIŠTA/STALNOG BORAVIŠTA

Budući da na pojedinim područjima postoji znatno povećani rizik od prijenosa bolesti COVID-19, Stožer civilne zaštite RH donio je odluku o zabrani napuštanja mjesta prebivališta i stalnog boravka Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske jučer je donio Odluku o zabrani napuštanja mjesta prebivališta i stalnog boravka u Republici Hrvatskoj.

ZABRANA IZ OVE ODLUKE NE ODNOŠI SE NA:

1. promet i kretanje nužno za opskrbu navedenih područja - **propusnice izdaju odgovorne osobe u pravnoj osobi**
2. dnevne migracije zaposlenih u službama bitnim za: pružanje zdravstvene i veterinarske zaštite, dostavu lijekova i sanitetskog materijala, održavanje komunalne djelatnosti, vodoopskrbe i odvodnje, opskrbe plinom i strujom, zaštitarske službe - **propusnice izdaju odgovorne osobe u pravnoj osobi**
3. izvješćivanje javnosti - **propusnice izdaju odgovorne osobe u pravnoj osobi**
4. stanovnika koji zahtijevaju hitnu medicinsku skrb - **propusnice izdaje izabrani liječnik obiteljske medicine**
5. iz vitalnih obiteljskih razloga, poput pružanja skrbi djeci i starijim osobama ili kupnje hrane i osnovnih potrepština - **propusnice izdaje nadležni stožer civilne zaštite**
6. putovanja na posao i s posla, ako je obavljanje posla neophodno i ne može se obaviti od kuće - **propusnice izdaju odgovorne osobe u pravnoj osobi**
7. žurne i operativne službe koje sudjeluju u sprječavanju širenja koronavirusa - **propusnice izdaju odgovorne osobe u pravnoj osobi**

OD 01. TRAVNJA DOSTUPAN SUSTAV E-PROPUSNICE

Odlukom kriznog stožera od 23. ožujka 2020. godine građani koji putuju izvan mjesta prebivališta moraju ishoditi propusnicu. Do sada je propusnice bilo moguće ishoditi samo u papirnatom obliku, što je za većinu građana bilo nepraktično. Od 1.

e-Propusnice

Postupak prijave u centralni sustav

travnja moguće je ishoditi online propusnice. E-Propusnice, sustav dostupan na adresi <https://epropusnice.gov.hr> omogućuje građanima jednostavno slanje zahtjeva za izдавanje propusnica korištenjem usluga e-Građani i NIAS (Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav). Sustav e-Propusnice omogućava sljedeće funkcionalnosti za građane:

1. Predaja zahtjeva za izdavanjem e-Propusnice moguća je prema:

- poslodavcu,
  - izabranom liječniku obiteljske medicine
  - nadležnom stožeru civilne zaštite
2. Pregled predanih zahtjeva za izdavanjem e-Propusnica i njihovih statusa
3. Pregled i preuzimanje odobrenih e-Propusnica u PDF obliku
- Proces izdavanja e-Propusnice:
  - U internetskom pregledniku upišite adresu <https://epropusnice.gov.hr>
  - Odaberite listu vjerodajnica, kao i prilikom svakog drugog pristupa sustavu

INFORMACIJE

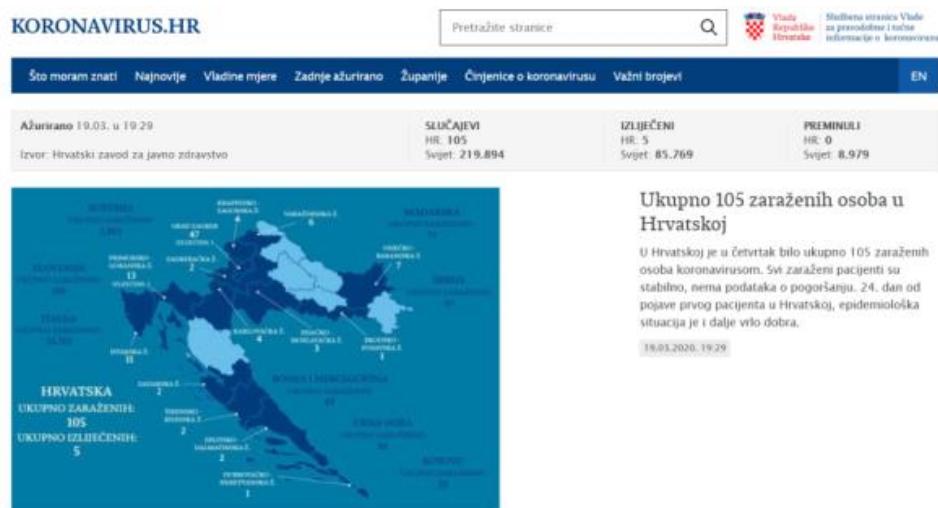
- Potvrdite svoje podatke
- Ulaskom u korisničko sučelje, izaberite jednu od opcija: zahtjev za propusnicom, pregled propusnica ili pregled zahtjeva
- Ukoliko želite predati zahtjev za izdavanjem propusnice, ispunite tražene podatke te potvrdite zahtjev
- Nakon odobrenja, vaša e-Propusnica bit će vidljiva u pdf formatu
- Digitalne e-Propusnice u potpunosti zamjenjuju fizičke propusnice, a iste izdaju:
- Poslodavci – zaposlenicima
- Izabrani liječnik obiteljske medicine – pacijentima
- Nadležni stožer civilne zaštite – građanima
- Razlozi izdavanja e-Propusnica

Razlozi	Poslodavac	Izabrani liječnik obiteljske medicine	Nadležni stožer civilne zaštite
Promet i kretanje nužno za opskrbu navedenih područja	x		
Dnevne migracije zaposlenih u službama bitnim za: pružanje zdravstvene i veterinarske zaštite, dostavu lijekova i sanitetskog materijala, održavanje komunalne djelatnosti, vodoopskrbe i odvodnje, opskrbe plinom i strujom, zaštitarske službe	x		
Izvješćivanje javnosti	x		
Stanovnici koji zahtijevaju hitnu medicinsku skrb		x	
Putovanje na posao i s posla ako je obavljanje posla neophodno i ne može se obaviti od kuće	x		x
Putovanje iz vitalnih obiteljskih razloga, poput pružanja skrbi djeci i starijim osobama ili kupnje hrane i osnovnih potrepština			x
Žurne i operativne službe koje sudjeluju u sprječavanju širenja bolesti COVID-19	x		

Podaci o izdanim e-Propusnicama će s vremenskim odmakom od najviše 1 sat (tj. u skoro realnom vremenu) biti dostupne MUP-u radi provjera na terenu. U slučaju da pojedini građani nemaju pristup navedenim prijavama svi dosadašnji kanali predaje zahtjeva za izdavanjem propusnica, poput slanja elektroničke pošte nadležnom tijelu ili osobnoj dostavi zahtjeva, za sada još vrijede. Eventualna pitanja u vezi s funkcionalnostima sustava e-Propusnice za građane možete uputiti službi za podršku: epropusnice@uprava.gov.hr (0-24 h).

INFORMACIJE

VLADA RH OTVORILA JE WEB STRANICU ZA NAJNOVIJE INFORMIRANJE O KORONI

Kako bi što bolje i pravovremeno informirali javnost o svim detaljima vezanima za korona virus, kao i pokušali educirati stanovništvo o načinima ponašanja i uputili ih u proceduru u slučaju da imaju simptome virusa, Vlada Republike Hrvatske otvorila je web stranicu koronavirus.hr. Uz upute kako se ponašati u određenim situacijama, kako razlikovati koronu od obične prehlade i kako provoditi samoizolaciju, Vlada na stranici objavljuje najnovije informacije i upute Kriznog stožera. Na stranici se nalazi i karta Republike Hrvatske na kojoj su svi slučajevi korona virusa u Republici Hrvatskoj raspodijeljeni po mjestima gdje prebivaju zaraženi, pa se tako lakše može pratiti i kretanje virusa. Pratite stanje web stranice redovito, informirajte se, štitite sebe i druge.

UPUTE HRVATSKOG CRVENOG KRIŽA O POMOĆI OSOBAMA STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Hrvatski crveni križ će koordinirati aktivnosti dostave temeljnih namirnica i lijekova osobama starije životne dobi

Hrvatski crveni križ otvorio je telefonske linije za pružanje psihosocijalne podrške osobama u samoizolaciji ili karanteni koje su otvorene 24 sata dnevno.

Brojevi:

- DCK Bjelovarsko-bilogorske županije -098 723 289
  - DCK Brodsko-posavske županije -091 406 0200
  - DCK Dubrovačko-neretvanske županije:
  - Dubrovnik -099 238 5237

- Orebić i Korčula –092 389 1026
- Dolina Neretve –098 902 6058
- Ploče –091 267 6129
- DCK Grada Zagreba –01 3778 236,099 735 8851
- DCK Istarske županije –091 300 2626
- GDCK Buje –052 772 446
- GDCK Buzet –052 662 445
- GDCK Labin –052 209 484
- GDCK Pazin –091 162 4162,052 623 405
- GDCK Poreč –092 352 6501,052 452 248
- GDCK Pula –052 543 708,052 543 713
- GDCK Rovinj –052 811 105,095 581 1886,095 581 1895
- DCK Karlovačke županije –099 736 0782
- DCK Koprivničko-križevačke županije –091 9426 800
- DCK Krapinsko-zagorske županije –091 199 5005
- DCK Osječko-baranjske županije –099 529 7100
- DCK Požeško-slavonske županije –091 951 1547
- DCK Primorsko-goranske županije –099 661 4706
- DCK Sisačko-moslavačke županije –091 952 2452
- DCK Splitsko-dalmatinske županije – spajanje preko112
- DCK Šibensko-kninske županije – spajanje preko112,022 664 960
- DCK Varaždinske županije –091 564 6361,091 935 2424
- DCK Vukovarsko-srijemske županije –099 666 9556
- DCK Zadarske županije – 099 842 3324
- DCK Zagrebačke županije –099 470 2460
- DCK Ličko-senjske županije –099 314 517
- DCK Međimurske županije –040 395 248
- DCK Virovitičko-podravske županije –099 245 9093,099 206 5225

BESPLATNI TELEFON ZA ZAGREPČANE POGOĐENE POTRESOM 0800 8805

Grad Zagreb uveo je besplatnu telefonsku liniju 0800 8805 za građane izravno pogodjene potresom. Iz Grada Zagreba pozivaju ponajprije one koji su ostali doma ili su im domovi u potresu teško oštećeni da se odmah jave na posebnu telefonsku liniju kako bi im se osigurala odgovarajuća pomoć u najkraćem mogućem roku. Također, svima koji su ostali bez krova nad glavom bit će osiguran smještaj, za sada je to

Studentski dom Cvjetno naselje, na adresi Odranska ulica 8. U slučaju potrebe osigurati će se dodatni smještajni kapaciteti. Svi koji nakon potresa sumnjuju u ispravnost plinskih instalacija mogu se javiti na besplatni broj **0800 400 400**.

U slučaju teškoća s opskrbom vodom građani se mogu javiti na broj **01/616-39-99**.

Za prijavu oštećenja na zgradi građani se mogu javiti na broj **01/65 85 147**.

Na besplatnom broju 0800 8805 osigurana je i sva druga potrebna pomoć građanima koji su pretrpjeli štetu u potresu. Ured za upravljanje u hitnim situacijama izradio je aplikaciju koju trebate popuniti kako bi vaša zgrada ušla u bazu podataka za pregled oštećenja od potresa. Iz Grada Zagreba mole gradane za razumijevanje i strpljenje te da se ponašaju odgovorno i prate upute nadležnih institucija.

TELEFONSKE LINIJE HRVATSKE PSIHOLOŠKE KOMORE I HRVATSKOG PSIHOLOŠKOG DRUŠTVA

Mreža telefonskih linija za psihološku pomoć uspostavljena je u suradnji Hrvatske psihološke komore (HPK) s Hrvatskim psihološkim društvom (HPD)

Obzirom na izvanredne okolnosti u Republici Hrvatskoj vezano za epidemiju bolesti COVID-19 kao i potres koji je pogodio područje Grada Zagreba i sjeverne županije, Hrvatska psihološka komora je u suradnji s Hrvatskim psihološkim društvom i županijskim društvima psihologa uspostavila Mrežu telefonskih linija HPK i HPD-a u Republici Hrvatskoj na kojima su 24 sata dostupni psiholozi radi pružanja psihološkog savjetovanja i terapijskih intervencija. Telefonske linije namijenjene su svim osobama kojima je potrebna pomoć i podrška u nošenju s epidemijom COVID-19 neovisno o činjenici jesu li oboljeli, ugroženi, nalaze li se u karanteni ili izolaciji ili postoje drugi razlozi radi kojih im je potrebna psihološka podrška. Jednako tako, linije su dostupne i svim našim građanima koji su pogođeni razornim potresom na području Zagreba, odnosno svima koji su suočeni sa negativnim utjecajima izvanrednih okolnosti na njihovo psihološko zdravlje.

Cilj mreže telefonskih linija za krizno psihološko savjetovanje je ublažavanje stresnih reakcija, panike i straha kod stanovništva u Republici Hrvatskoj, kao i psihičkih posljedica uzrokovanih životnim promjenama uzrokovane virusom i potresom. U tu svrhu Hrvatska psihološka komora organizirala je psihologe volontere koji pružaju psihološku pomoć građanima putem telefonskih linija raspoređenih u svim županijama u Republici Hrvatskoj, od čega je ukupno 5 telefonskih linija namijenjeno za područje Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

PSIHOLOŠKA POMOĆ CORONA 2020.

ZAGREBAČKA I GRAD ZAGREB	091/913-5689, 091/755-4702, 091/784-7558, 091/939-5944, 091/947-8762
KRAPINSKO-ZAGORSKA	091/576-3024
SISAČKO-MOSLAVAČKA	091/781-3627
KARLOVAČKA	091/982-9725
VARAŽDINSKA	091/538-7025
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	091/596-2660
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	091/793-2629
PRIMORSKO-GORANSKA	091/755-0879
LIČKO-SENSKA	053/882-122
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	091/547-8464
POŽEŠKO-SLAVONSKA	091/751-5177
BRODSKO-POSAVSKA	091/753-5677
ZADARSKA	091/900-5577
OSJEČKO-BARANJSKA	091/739-5693
ŠIBENSKO-KNINSKA	091/944-6368
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	091/930-1574, 091/907-4133
SPLITSKO-DALMATINSKA	091/515-7404
ISTARSKA	091/984-9184
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	091/544-4433
MEĐIMURSKA	091/941-5114

Mreža je u funkciji od 23. ožujka 2020. tijekom 24 sata (25 telefonskih linija).

OPASNOSTI I RIZICI ZA OSOBE S INVALIDITETOM USLIJED ŠIRENJA ZARAZE COVID - 19

European Disability Forum izdao je priopćenje o opasnostima i rizicima za osobe s invaliditetom uslijed širenja zaraze COVID -19. Priopćenje donosimo u cijelosti

Stambene ustanove postaju žarišta zaraze i zlostavljanja - vlade trebaju odmah djelovati

Jako nas zabrinjava situacija osoba s invaliditetom koje žive u ustanovama. Procjenjuje se da je milijun osoba s invaliditetom koje žive odvojene u stambenim ustanovama sada ranjivije

nego ikad prije, suočene s povećanim rizikom od infekcije COVID-19, rizikom od fizičkog i psihičkog zlostavljanja uslijed izolacije, zanemarivanja, pa čak i napuštanja.

Opasnosti s kojima se osobe u ustanovama suočavaju odnose se na:

- Nedostatak osobne zaštitne opreme za osobe s invaliditetom i zaposlenike ustanova dovodi do povećanja rizika od infekcije - kako za zaposlenike tako i za korisnike. Rizik je još i veći zbog načina odvijanja komunalnog života tipičnog za ustanove;
- Nedostatak skrbi korisnika koji su ostali bez nadzora zbog nedostatka zaposlenog osoblja - zaposlenici ne mogu raditi zaraženi ili ako su u izolaciji/karanteni ili ako ne rade zbog straha od zaraze;
- Korištenje prisilnih lijekova i mјera prisilnog suzdržavanja pod izgovorom preventivnih mјera;
- Prisilno zatvaranje koje vodi do nedostatka kontakta s vanjskim svjetom - obitelji, prijateljima i drugima. Izvješća ukazuju da se to već događa u nekim zemljama:
  - U Grčkoj jedinice psihijatrijskih ustanova zaključavaju osobe u svojim sobama i uskraćuju im pristup mobilnim telefonima i internetu. Kontakt s obitelji i/ili prijateljima često je zabranjen ili ga treba uspostaviti putem jednog telefona, što dodatno povećava rizik od prijenosa infekcije COVID-19. Psihijatrijske jedinice suočavaju se s problemom manjka zaposlenika zbog toga što se mnogi zaposlenici ne dolaze na posao iz straha da će i sami biti zaraženi;
  - U Italiji se 70 ljudi zarazilo u ustanovi za osobe s intelektualnim teškoćama. Voditelji ustanove su priznali da korisnici i zaposlenici nemaju osobnu zaštitnu opremu;
  - u Poljskoj se 52 korisnika (od ukupno njih 67) i osam (od 14) zaposlenika zarazilo u jednoj ustanovi za stanovanje;
  - U Španjolskoj, tisak je izvjestio o nekoliko slučajeva, uključujući 43 smrti u domu umirovljenika i najmanje 12 slučajeva zabrinjavajućih smrti u ustanovi u Granadi. Postoje izvješća službi za podršku u kojima se izričito navodi kako su im potrebne maske, rukavice i zaštitna odjela - pribjegava se proizvoljnim rješenjima, pa se korištena oprema stavlja u mikrovalne pećnice u nadi da će se tako sterilizirati;
  - U Njemačkoj se ustanove za stanovanje suočavaju s ozbiljnim nedostatkom osobne zaštitne opreme i sredstava za obavljanje i provođenje preventivnim mјera. Također smo izrazito zabrinuti zbog ukidanja pružanja usluga u zajednici u nekim zemljama. Pozivamo vlasti da:
    - Ulože napore da zatvore rezidencijalne i psihijatrijske ustanove i osiguraju rješenja za život u zajednici;
    - Provjeravaju i osiguravaju da se korisnici ne zlostavljaju i ne zanemaruju te da se tijekom ove krize ne upotrebljavaju i da se ne povećava prisilna izolacija, prisilno držanje i prisilno liječenje;

- Osigura da osobe s invaliditetom i dalje mogu kontaktirati svoje obitelji i mrežu podrške izvan objekta ustanove, a da to mogu učiniti u privatnosti i putem vlastitih komunikacijskih uređaja;
- Uvedu proaktivna, raširena testiranja i strože preventivne mjere za skupine osoba s invaliditetom koje su podložnije infekciji - uključujući i one koje žive u ustanovama. Te bi se mjere morale proširiti na njihovu mrežu podrške;
- Osigura da osobe s invaliditetom u rezidencijalnim ustanovama imaju jednak pristup liječenju;
- Označe pružatelje pomoćnih usluga (uključujući skrbnike, pomoćne radnike i osobne asistente) kao "važne zaposlenike" koji bi trebali nastaviti raditi i imati osobnu zaštitnu opremu te upute potrebne za smanjenje izloženosti i širenje zaraze, kao i proaktivno djelovanje. Testirati ih na virus. Zaposlenicima treba omogućiti putovanje do radnog mjesta (u ustanovama ili kućama korisnika) i povratak svojim kućama. Također bi trebali imati pravo na podršku dodijeljenu drugim važnim zaposlenicima, kao što su briga o djeci i pohađanje škola;
- Žurno osigurati priručnike za osobnu zaštitu zaposlenika i osoba s invaliditetom koji žive u stambenim ustanovama, kao i za zaposlenike koji pružaju usluge/podršku u zajednici;
- Osigurati da institucije imaju dovoljno higijenskih potrepština i da se poduzimaju stroge higijenske i preventivne mjere. Te bi zalihe također trebale biti dostupne korisnicima s prikazanim uputama u njima razumljivim i pristupačnim formatima;
- Agencije za podršku koje pružaju usluge osobama s invaliditetom trebaju pripremiti planove održavanja kontinuiteta rada u situacijama u kojima se broj dostupnih zaposlenika može smanjiti. To uključuje smanjenje administrativnih zapreka pri zapošljavanju uz zadržavanje mjera zaštite, poput provjera koje se provode;
- Ulagati u službe za podršku i osigurati da one mogu podmiriti povećane troškove povezane s ovom krizom, uključujući troškove za lijekove, zaštitne materijale i prekovremeni rad zaposlenika, na način koji uključuje sve osobe iz pogodene populacije;
- Obavljanje posjeta i pažljivo praćenje aktivnosti ustanova za zbrinjavanje kako bi se osiguralo da korisnici ne budu napušteni ili ugroženi zbog nedostatka zaposlenika ili njihovog odsustva. Korisnici trebaju imati pristup informacijama o svojim pravima i načinima za prijavu kršenja.
- Europska unija bi trebala za Države članice koje imaju nedostatak opreme za osobnu zaštitu, opskrbiti s alatima i materijalima koji im trebaju kako bi se izbjegla infekcija. Ovu opremu treba prioritetno dati zaposlenima koji su na prvoj liniji obrane od infekcije, uključujući zaposlene koje pružaju podršku osobama s invaliditetom.

Izvor: <https://mailchi.mp/edf-feph/residential-institutions-are-becoming-hotbeds-of-infection-and-abuse-governments-need-to-act-now?e=5aa71058d3>

ŽIVJETI ZDRAVO KOD KUĆE

I uz mjere fizičkog distanciranja, možemo pružiti podršku odnosno psihološku prvu pomoć osobama koje su uznemirene uslijed potresa, epidemije i preventivnih mjera koje su na snazi

Sami možemo pomoći i više nego što mislimo osobi koja se ne osjeća dobro uslijed potresa, epidemije i preventivnih mjera koje su na snazi. Što reći i kako pristupiti osobi koja pati i preplavljen je emocijama – u tome nam može pomoći vještina psihološke prve pomoći, a održavanje socijalnih kontakata pa i pružanje psihološke prve pomoći moguće je i neophodno i bez fizičkog kontakta. Održavanje socijalnih kontakata pa i pružanje psihološke prve pomoći moguće je i neophodno i bez fizičkog kontakta.

Znate li što znači psihološka prva pomoć?

To je vještina pažljivog, brižnog i suošjećajnog pristupa i razgovora s osobom koja pati ili je uznemirena. To nije vještina koja pripada samo stručnjacima za mentalno zdravlje, to je važna životna vještina, vještina koja se može naučiti. Ona ima za cilj:

1. pružiti pomoć kako bi se spriječilo pogoršanje problema mentalnoga zdravlja
2. promicati oporavak dobroga mentalnog zdravlja
3. pružiti utjehu (emocionalnu potporu, ohrabrenje, perspektivu) osobi
4. očuvati životu slučaju kada postoji rizik da osoba sebi našteti.

Svatko od nas se u nekom trenutku u životu suoči sa smetnjama i problemima u području mentalnoga zdravlja. To ne znači nužno poremećaje i bolesti, nego uključuje i prolazne smetnje i problem ili emocionalne krize i patnje izazvane neugodnim životnim događajima. Promjena životnih okolnosti koja nam se događa i izaziva strah, zabrinutost i tjeskobu ili frustraciju, traži od nas da prihvativimo neizvjesnost pa i da se osjećamo bespomoćno, testira naše strpljenje, ograničava našu slobodu i prisiljava na ostanak kući jeste neugodna životna krizna situacija. U takvim situacijama nam je važna podrška bliskih osoba. Kada osoba teško prepoznaže što joj se događa ili ima teškoća u prepoznavanju i opisivanju svojih emocija i razloga zašto se osjeća loše, važno je da u svojoj okolini ima nekoga tko te probleme prepoznaže i o njima je spreman otvoreno razgovarati. Možda si to baš ti. Ponekad se pitamo i kako usmjeriti i motivirati prijatelja prema traženju stručne pomoći ili prihvaćanju podrške, kako svojim ponašanjem i razgovorom promicati oporavak, ali i ono najvažnije, kako reagirati kada se brinemo da si nama draga ili bliska osoba na neki način namjerava učiniti ili čini štetu. Učenje vještine psihološke prve pomoći jednako je važno kao i učenje prve pomoći kod tjelesnih hitnih stanja, kako bismo mogli pravovremeno pomoći osobama koje proživljavaju psihičke (emocionalne) krize. No psihološka prva pomoć i vama samima može pomoći jasnije drugima izraziti svoje potrebe kada ste preplavljeni tugom, strahom ili tjeskobom, ljutnjom, frustracijom ili bespomoćnošću. Uz ove preporuke podijeljene u tri koraka pokušajte osobi koja pati ili je emocionalno uznemirena pružiti psihološku prvu pomoć, na daljinu kao i s fizičkim kontaktom. Kad želite pružiti psihološku prvu pomoć

osobi koja pati ili je emocionalno preplavljeni nemojte čekati da vam se osoba sama povjeri i obrati po pomoć, ali ni vršiti pritisak na da ispriča svoju priču ako to ne želi.

PRONAĐITE PRIKLADAN TRENUK I NAČIN

Preuzmite inicijativu i pristupite osobi u vrijeme kada obje možete razgovarati i na mjestu na kojem se primjerice obje osjećate ugodno. To osobito treba uzeti u obzir i u ovoj situaciji preventivnih mjera fizičkog distanciranja kada u mnogim situacijama drugoj osobi možemo „pristupiti“ preko suvremenih tehnologija odnosno električkih uređaja. Održavanje socijalnih kontakata pa i pružanje psihološke prve pomoći tako postaje ne samo moguće, nego i važno i neophodno i bez fizičkog kontakta. Iako su istraživanja pokazala da fizički kontakti i osjet dodira igra važnu ulogu u očuvanju našeg mentalnoga zdravlja, našu egzistencijalnu potrebu za socijalnim kontaktom i podrškom možemo ostvariti i preko raznih električkih uređaja s pristupom internetu, od kojih neki pružaju i mogućnost kontakta „licem u lice“ na daljinu. To je neizmjerno važno njegovati. Započnite razgovor npr. ovim rečenicama: *Imaš li malo vremena? Rado bih razgovarala s tobom / Voljela bih s tobom razgovarati. KAKO SI? Kako se nosiš s ovom situacijom? Što ti je najteže? Što ti je posebno teško?*

- **PROVJERITE I IZRAZITE** što ste uočili, što vas brine kada je u pitanju osoba s kojom razgovarate i želite joj pružiti podršku

Provjerite zatim podudara li se to što ste vi uočili s onim što osoba doživljava:

Čini mi se da si u zadnje vrijeme... (navedite što ste primijetili).

Brinem se zbog...

Zabrinula sam se...

Objasnite što vas brine, ali i *Što se događa?, Kako se osjeća?*

- **BUDITE SPREMNI ČUTI PROBLEM, a ne nuditi rješenja**

Voljela bih znati što ti se događa? I slušajte... to je važnije od potrebe da osobi nudite rješenja ili „recepte“ kako da si pomogne, ili da ju tješite nekim općenitim frazama. Ne prekidajte ju i ne požurujte dok priča. No, ne dopustite da vas strah od toga da ćete pitati ili izreći nešto pogrešno spriječi u pružanju emocionalne podrške, važnije je pokazati zainteresiranost i brigu. Ako osoba ne želi razgovarati, dajte joj do znanja da ste dostupni za razgovor i podršku u nekom drugom trenutku ili ga/ju potaknite da zatraži pomoći nekoga drugog – ponekad to može biti i stručnjak.

- **UVAŽITE jedinstvenost doživljaja i iskustva druge osobe**

Poštujte osjećaje i viđenje situacije u kojoj se osoba nalazi. Mogu vam pomoći ove rečenice: *Ako sam te dobro razumjela, ti si doživio... (navedite što) i osjećaš se... (navedite kako). Tebi se čini?* Ne uspoređujte njihova iskustva s vašim ili tuđim iskustvima i pričama. Poštujte osjećaje i viđenje te druge osobe – oni ne moraju biti jednaki vašim prepostavkama.

Također je važno izbjegavati procjenjivanje i vrednovanje onog što je ili nije osoba učinila, ili kako se osjeća ili treba osjećati – općenito IZBJEGAVAJTE GOVORITI ŠTO TREBA ILI NE TREBA.

- **PITAJTE što više što se događa, tražite objašnjenja, postavljajte pitanja na koja dobivate opise i primjere, a ne odgovore s da ili ne (tzv. otvorena pitanja kao što su *Kako? Što?*)**

Možeš li mi opisati što te muči, primijetila sam... (navedite što)?

Kako se osjećaš?

Izbjegavajte pitanja koja počinju s riječju *zašto* odnosno propitivanja zašto ovo ili zašto ono, to od osobe traži da opravda svoje ponašanje ili osjećaje i dovodi do otpora u komunikaciji. *Ako osoba nijeće problem, pokušajte ne uvjeravati je u suprotno – ponovite svoju zabrinutost i činjenicu da ste tu ako vas treba ili u nekom drugom trenutku želi razgovarati.*

- **POZORNO SLUŠAJTE i pokažite zainteresiranost**

Budite pristupačni, suosjećajni, pružite osjećaj sigurnosti i povjerenja npr. rečenicama kao što su:

Čujem (vidim) da se teško nosiš s time?

Mogu razumjeti da ti je jako teško.

Mogu razumjeti da ti se to sada čini neizdrživim.

- **PONOVITE I SAŽMITE što ste čuli ili vidjeli**

Pozorno slušati uključuje i povremeno ponoviti i sažeti to što ste čuli (*Čujem da (navedite što primjećujete)..., Ako sam te dobro razumio?, Možeš li mi to još malo objasniti...).* Pokažite im da ih slušate, npr. ako imate video razgovor klimajte glavom ili govorite aha, hmm... Time i provjeravate jeste li ih dobro čuli i **razumjeli**.

PRUŽITE EMOCIONALNU PODRŠKU

Pružanje emocionalne podrške najčešće znači biti uz osobu i slušati, povremeno pružiti ohrabrenje i nadu za oporavak. To možete ciniti i rečenicama poput *Žao mi je što ti se to događa, vidim da ti je teško, Spreman sam te slušati i čuti kako si, Mogu li ti u ovom trenutku nekako ja pomoći..., Što bi ti pomoglo u ovom trenutku.* Važno je prihvatići da im je teško i jednostavno biti uz njih. Korisno je povremeno pokazati da vidite i čujete kako se osjećaju i „potvrdite“ što vidite i čujete: *Žao mi je. (Čujem/ Vidim) To je sigurno za tebe bilo vrlo tužno (bolno, teško).*

IZBJEGAVAJTE TJEŠENJE i obećanja ili uvjerenja za koja niste sigurni da će se dogoditi, rečenice poput *Bit će bolje, Nije to ništa, Bolje to nego..., Nije to najgora stvar koja se mogla dogoditi i sl.* Takve rečenice ne pružaju utjehu. Upravo suprotno.

Imajte na umu da ljudi uglavnom imaju resurse da izađu iz krize i da postoje načini za to kolikogod to u ovom trenutku bilo teško. *To je zaista važno što si mi ispričao. Vidim da ti je teško, vjerujem da si potišten i da to nije lako. Možemo zajedno pokušati pronaći način da nešto promijenimo.* Potaknite osobu na traženje i/ili prihvaćanje pomoći i podrške bliskih osoba, ali i stručnjaka. Po potrebi pomozite da se poveže s osobama koje mogu pružiti dodatnu pomoć i podršku. Emocionalno preplavljeni osoba najčešće nije u stanju sama potražiti pomoć, nekad joj treba poticaj i podrška. Nekada misli da joj nitko ne može pomoći ili primjerice misli da joj stručna pomoć ne bi pomogla.

- **UPOZNAJTE kako si osoba pomaže i porazgovarajte o nekim novim mogućim oblicima pomoći i samopomoći**

Podsjetite se i na naših pet aktivnosti za očuvanja mentalnoga zdravlja ([Živjeti zdravo kod kuće: Pet jednostavnih aktivnosti za očuvanje mentalnoga zdravlja](#)).

- **POTAKNITE osobu na daljnje traženje i prihvaćanje pomoći**

S osobom iskreno, jasno i otvoreno razgovarajte o uključivanju drugih osoba (obitelji, drugih članova obitelji ili stručnjaka) i objasnite zbog čega je to važno. Potaknite ih da se pokušaju javiti stručnjaku, budite uz njih ako je to potrebno, npr. *Razgovor sa stručnjakom mnogima predstavlja nepoznanicu koja također može izazvati tjeskobu. Stručnjaci mogu pomoći da neugodna iskustva, doživljaji ili emocije, postanu podnošljiva. Stručnjaci za pružanje pomoći u području mentalnoga zdravlja pomogli su mnogima.*

- **POVEŽITE osobu s onima koji mogu pomoći**

Pružite informacije o tome: (1) komu se može javiti, (2) kako dogovoriti termin razgovora sa stručnom osobom, (3) tko joj može pomoći kao pratrjava pri odlasku na razgovor. Ponekad je važno da vi pružite i instrumentalnu podršku ako osoba to nije u stanju sama – npr. pronadete gdje se ili kome može javiti i sl. Kada se pripremate za razgovor s osobom kojoj želite na ovaj način pružiti emocionalnu podršku i psihološku prvu pomoć razmislite o nekim svojim situacijama kada vam je ista pomoć trebala, što je vama bilo važno da dobijete od bliskih osoba – što da rade, kako da se ponašaju, što da vam kažu – možda vam i to može pomoći.

Izvor: <https://www.hzjz.hr/>

IZ NAŠIH UDRUGA

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA ŽUPANJE

Aktivnosti u Udruzi

Udruga invalida rada grada Županje organizirala je 23. veljače 2020. godine druženje u Udruzi povodom "53. Šokačkih sijela 2020". Na druženju su bile i druge temeljne udruge Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Obzirom da je taj dan u gradu Županji bila Pokladna povorka sudjelovali smo u maskiranoj zabavi. Druženje se nastavilo uz dobru zabavu i tamburaški bend "Druga Mladost".

Predsjednik
Vitomir Gulikorić

UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM KRIŽEVCI

Hedona d.o.o. plasirala je na tržište nove proizvode

Hedona d.o.o. plasirala je na tržište nove proizvode koji čuvaju Vaše zdravlje i to: čokoladu bez šećera Corina Gold, obogaćenu s 300 mg polifenola dobivenim iz koštice crnog grožđa i kapsule CardioPlus, kao dodatak prehrani, koje sadrže 300 mg polifenola, također dobivenim iz koštica crnog grožđa. U cilju zapošljavanja osoba s invaliditetom Križevci, Udruga osoba s invaliditetom Križevci, 2013. godine osnovala je društveno poduzeće Hedona d.o.o. Križevci s Integrativnom radionicom, kojoj je osnovna djelatnost proizvodnja čokolada i pralina, uz svoj izvrstan asortiman čokolada i pralina, na tržište stavila je nove proizvode koji čuvaju Vaše zdravlje i to:

- čokoladu 100 g bez šećera Corina Gold, obogaćenu s 300 mg polifenola dobivenim iz koštica crnog grožđa, čistoće polifenola od najmanje 90%; - i kapsule CardioPlus, kao dodatak prehrani, koje sadrže 300 mg polifenola, također dobivenim iz koštica crnog grožđa, čistoće najmanje 90%.

ŠTO SU POLIFENOLI? - Od oštećenja koja u našem tijelu uzrokuju slobodni radikali čuvaju nas antioksidansi, a od ovih spojeva u košticama grožđa vrlo je zastupljena skupina polifenola koju nazivamo proantocijanidini čija je antioksidativna aktivnost, što je i znanstveno potvrđeno, dvadeset puta snažnija od vitamina E i čak pedeset puta snažnija od vitamina C.

Sadrži i piknogenol, antioksidans koristan za smanjenje bolova uzrokovanih artritisom, kod kardiovaskularnih problema, alergije ili stresa. No, to su tek neki od razloga zbog kojih bi trebali konzumirati čokoladu bez šećera Corina Gold i kapsule CardioPlus/dodatak prehrane. Slijedeći razlozi da uzmete svoju dnevnu dozu polifenola putem Corina Gold čokolade i kapsula CardioPlus su :

Čišćenje našeg krvotoka od „smeća“ - Antioksidansi koje sadrže navedeni proizvodi pomoći su i u čišćenju krvi jer uklanjuju otpadne i štetne tvari koje se u njoj nakupljaju. Osim toga, stimuliraju i cirkulaciju te sprječavaju nastanak ugrušaka pa su dobro rješenje za ljude s povećanim rizikom od srčanih bolesti. **Antikancerogena svojstva** - Slobodni radikali uzrokuju oštećenja stanica, čime se povećava rizik od razvoja karcinoma. Kako su antioksidansi čistači slobodnih radikala, ovi vrijedni Hedonini proizvodi koji sadrže polifenole, koristan su saveznik u borbi protiv te opake bolesti. **Ublažavaju štetu nastalu pušenjem** - Bilo da ste pušač ili pasivni pušač, polifenoli dobiveni iz koštice grožđa pomoći će vam ublažiti štetne utjecaje nastale udisanjem toksičnih spojeva iz duhanskog dima. Dio tih spojeva završava u krvi, a zahvaljujući sposobnosti pročišćavanja krvotoka, hranjive tvari iz polifenola pomoći će eliminirati te štetne tvari. **Antibakterijsko i protuupalno djelovanje** - Zbog svojih antibakterijskih svojstava polifenoli mogu spriječiti razvoj mikroba te time prevenirati i liječiti različite vrste infekcija. Zahvaljujući protuupalnom djelovanju od koristi mogu biti i u ublažavanju artritisa, dermatitisa, čira, upale sinusa, infekcije mokraćnog sustava, kako i kod problema sa zadržavanjem vode u tijelu. **Usporavanje starenja** - Jedna od glavnih dobrobiti polifenola dobivenih iz koštice grožđa krije se u antioksidansu proantocijanidinu. Osim što sprječava aktivnost malignih stanica, proantocijanidin sprječava prerano starenje kože pa redovitom konzumacijom čokolade Corina Gold i kapsula CardioPlus možete odgoditi stvaranje bora i izgledati mlađe.

MOBILNI TIM I OSOBNI ASISTENTI UDRUGE POMAŽU OSOBAMA S INVALIDITETOM

U Udrudi osoba s invaliditetom Križevci djeluje mobilni tim koji pomaže najranjivijoj skupini našeg društva. Posebno je bolesnima, nemoćnim, starijim osamljenim osobama pomoći potrebna u ovim vremenima kada se treba pridržavati mjera zbog virusa COVID- 19. Predsjednik Udruge Petar Gatařić ističe da mobilni tim u ovoj kriznoj situaciji obilazi korisnike, osobe s najtežim stupnjem tjelesnog invaliditeta te im dostavlja kućne potrepštine ili lijekove, naravno uz mjere i naputke Nacionalnog stožera civilne zaštite. Osobama s najtežom vrstom tjelesnog oštećenja pomažu osobni asistenti, njih 20-tak korisnicima pruža osobnu asistenciju i pomoći u kući. Ured Udruge osoba s invaliditetom Križevci otvoren je radnim danom od 8,00 do 16,00 sati. I rad zaposlenika odvija se na način da nema velikog socijalnog kontakta, a telefoni su na raspolaganju svim korisnicima udruge.

NAGRADA ZA ŽIVOTNO DJELO PETRU GATARIĆU

Na 24. sjednici Gradskog vijeća Grada Križevaca donesene su odluke o dodjeli javnih priznanja. Tako će Nagrada za životno djelo pripasti Petru Gatařiću za iznimian doprinos i dugogodišnji radu u području razvoja socijalnih usluga i unapređenja društvenog položaja osoba s invaliditetom, kao i iznimne aktivnosti na poboljšanju kvalitete njihova življenja. Priznanja su trebala biti dodijeljena na svečanoj sjednici povodom Dana grada, no zbog dobro poznatih mjera povodom epidemije koronavirusa, bit će dodijeljene drugom prilikom.

Predsjednik
Petar Gatařić

UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM VIROVITICA

OTVORIMO VRATA ZDRAVLJA

U sklopu projekta „Otvorimo vrata zdravlja“, održala se akcija mjerena tlaka i šećera u prostorijama Udruge invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica. Educirani članovi Udruge invalida rada Virovitica i članovi Centra za edukaciju, savjetovanje i humanitarno

djelovanje Krugovi zainteresiranim su građanima mjerili vrijednosti tlaka i šećera. Akciji se je volonterski priključila doktorica obiteljske medicine Melita Rastija koja je davala savjete o zdravlju i zdravoj prehrani. Cilj akcije je promovirati zdravlje i prevenciju bolesti s naglaskom na najvećim zdravstvenim problemima stanovništva, poboljševanju i smrtnosti koje su povezane s kroničnim nezaraznim bolestima, što se povezuje s nezdravim stilovima života. Sve projektne aktivnosti kao i stručni tekstovi na temu zdravlja nalaze se na internetskom portalu „Vrata zdravlja“ koji je kreiran i pokrenut u sklopu projekta. Projekt je financiran iz Europskog socijalnog fonda, Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

“Mobilnost za stare i nemoćne je važna”

Udruzi invalida rada i ostalih osoba s invaliditetima Virovitica, koja pokriva grad Viroviticu i općine Gradina, Lukač, Suhopolje, Špišić Bukovica i Pitomača, na natječaju Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku odobren je projekt “Mobilnost za stare i nemoćne je važna”. Cilj projekta je pomoći starim i nemoćnim osobama, koje su prometno izolirane, a uz pomoći osobe koju je udruga angažirala lakše dođu do trgovine, ljekarne, liječnika... Projekt se provodi uz pomoći Centra za socijalnu skrb Virovitica. U sklopu projekta, koji traje od 1. prosinca 2019. do 30. studenoga 2020. godine, zaposlena je jedna osoba koja obilazi i prevozi korisnike. Ukupni iznos predviđen za projekt je 110.000 kuna. Iz Udruge napominju da se uz već postojeće korisnike, u projekt mogu uključiti i novi korisnici.

Okrugli stol na temu zakonskih prava osoba starije životne dobi

U prostorijama Udruge invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica održan je okrugli stol na temu zakonskih prava osoba starije životne dobi. Okrugli stol se veže na odobreni projekt jednokratne potpore kroz koji je udruга dobila 67.000,00 tisuća kuna od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Aktivnosti koje se provode kroz ovaj projekt su pomoći u kući, pravni savjeti, prava iz sustava socijalne skrbi osoba koje pripadaju u skupinu zaštite Centra za socijalnu skrb. Organizirani Okrugli stol je namjenjen članovima starije životne dobi kako bi se uputili u prava iz sustava socijalne skrbi i prava osoba s invaliditetom. Gosti okruglog stola bili su ravnateljica Centra za socijalnu skrb Virovitica, Marija Bajan-Prokl te pravnik i izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj.

„Život je lijep i nakon 60“

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica organizirala je kreativnu radionicu za osobe starije životne dobi i za svoje članove. Aktivnosti su organizirane u sklopu projekta „Život je lijep i nakon 60“ koji financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Radionica je održana u prostorijama Udruge na adresi Trg bana Josipa Jelačića 9, Virovitica. Cilj radionica je pružiti osobama s invaliditetom i starijim osobama priliku za druženje i ugodno vrijeme provedeno u zajednici. Ovom prilikom su

izrađivana srca za Valentinova, te su rađene košarice za Uskrs. Druženje je proteklo u lijepoj i prijateljskoj atmosferi.

Udruga invalida rada uskladila svoje aktivnosti prema naputku Civilne zaštite

Udruga u ovo teško vrijeme provodi svoje aktivnosti iz programa jednokratne podrške pod nazivom „Život je lijep i nakon 60“. Moram naglasiti da su naše aktivnosti vezane za stare i nemoćne osobe kojima je u ovo vrijeme prijeko potrebna naša pomoć i podrška. Naše djelatnice su svakodnevno na terenu, pomažu našim starim i nemoćnim osobama, pridržavajući se pritom svih mjera kako bi zaštitile i sebe i njih, dakako to podrazumijeva rad u rukavicama s maskom na licu uz propisano odstojanje od samih korisnika. Projektom jednokratne podrške osigurana je podrška Udruzi za provođenje aktivnosti u lokalnim zajednicama za pomoći u kući starijim i nemoćnim osobama. Sada im je više nego ikada potreban netko tko će se brinuti o njima. Udruga sve svoje administrativne aktivnost obavlja bez zastoja, iako smo naš rad sveli na rad bez stranaka. Svoje obaveze odrađujemo putem telefonskih poziva i upita, a sve dogovaramo tako da ne zaostajemo u provedbi naših aktivnosti vezanih uz projekt.

Udruga invalida rada Virovitica pomaže starijim i bolesnim i u vrijeme pandemije

Udruga invalida rada Virovitica svojim angažiranjem pomaže ljudima u potrebi. Projekt jednokratne podrške pod nazivom „Život je lijep i nakon 60“ usmjeren je na pomoć starim i nemoćnim osobama kojima je u vrijeme pandemije koronavirusom posebno potrebna pomoć. No, u Udruzi invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom se ništa posebno nije promijenilo. I dalje se obilaze ljudi koji su se i inače obilazili, ali uz strogo pridržavanje uputa Stožera civilne zaštite.

I pomoć i utjeha

Jedan od onih kojima je ovakva pomoć itekako dobrodošla je član i korisnik Udruge Marijan Ferencfija. Radi bolesti amputirane su mu obje noge, živi sam i pomoć mu je neophodna. “Da mogu barem nešto raditi, ne bih tražio pomoć. No, živim sam, bolestan sam i u

godinama i pomoć mi zaista potrebna. Gospođa Milica se divno brine o meni, o mom domaćinstvu i imam u nju potpuno povjerenje”.

Milica baš u to vrijeme ima pune ruke posla oko pospremanja kuhinje, no u isto vrijeme brine se da Marijan na vrijeme uzme potrebne lijekove. Budući da se bližilo vrijeme ručka uskoro je bio i poslužen. Milica ovaj posao radi s velikom voljom i zadovoljstvom. “Ovaj posao radim prvenstveno zato što želim pomoći ljudima u potrebi. Marijan Ferencfi je dobar čovjek i pacijent i nemam s njim puno muke. Naravno, pošto imam ukupno osam domaćinstva koje obilazim, ponekad se s domaćinima i „priateljski porječkamo”. No, nikad se nisam bunila. Štoviše, volim kada se posao temeljito odradi, neovisno da li je riječ o kuhanju, spremanju, pranju, brizi da se korisnik pridržava liječničkih uputa i da redovno uzima terapiju. Uz to se obavezno družimo, razgovaramo, često se šalimo, jer ta topla atmosfera uvelike pomaže korisnicima, ali i nama olakšava obavljanje posla – zaključila je naša volonterka, Milica Giba Balaš. Ova mala zajednica u vrijeme koronavirusa zasigurno bi mogla poslužiti kao dobar primjer kakvi svi trebamo biti. Naravno, ne samo u vrijeme pandemije, nego uvijek. Kao što je jedan uman čovjek rekao: „nije teško vrijeme, nego ljudi“.

50 godina djelovanja Udruge invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica održala je svoju redovnu izvještajnu Skupštinu, a ujedno je proslavila svoj jubilej 50 godina djelovanja. Osnivačka Skupština invalida rada održana je 12. listopada 1970. godine u prostorijama tadašnjeg Zavoda za socijalno osiguranje Virovitica. Na istoj Skupštini je izabrano i radno predsjedništvo, a za predsjednika je izabran gospodin Barić. Prve aktivnosti Udruge bile su rehabilitacija invalida rada te traženje postupka za izjednačavanjem invalida rada s invalidima NOB-a. Udruga se u svojoj 50 godini dugo povijesti bavila humanitarnim radom, surađivala sa sindikatima, inspekcijskom službom zaštite na radu, a posebno s inspektorima rada te udrugama civilnog društva. Udruga danas

pruža socijalne usluge pomoći u kući i prijevoza starijim i invalidnim osobama. Osigurana je najpotrebnija pomoć u vidu svakodnevnih poslova, čišćenja doma i nabave kućnih potrepština i lijekova. Na taj način sprečavamo institucionalizaciju i omogućavamo ostanak u vlastitom domu za naše korisnike. Sudjelujemo u projektu čiji je cilj promocija zdravlja i prevencija bolesti. Organiziramo kreativne radionice, druženja i izlete za naše članove. Udruga trenutno broji 160 članova s područja grada Virovitice te općina Suhopolje, Gradina, Voćin, Lukač, Špišić Bukovica i Pítomača. U sklopu proslave zaslužnim članovima i partnerima podijelili su plakete i zahvalnice, među kojima su i Grad Virovitica, Virovitičko-podravska županija, Centar za socijalnu skrb Virovitica, Hrvatski savez udruga invalida rada i drugi.

Predsjednica
Marija Kelečić

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SISKA

“ZAŽELI” U SISKU

Udruga invalida rada grada Siska ponosno objavljuje je potpisala ugovor za naš prvi europski projekt - "Zaželi u Sisku"! Projekt je financiran sredstvima iz Europskog socijalnog fonda u okviru programa "Zaželi - Program zapošljavanja žena". Cilj projekta „Zaželi u Sisku“ je osnažiti teže zapošljive žene i omogućiti njihovo zapošljavanje na poslovima podrške starijim i nemoćnim osobama te osobama s invaliditetom. Kroz projekt je zaposleno ukupno 13 žena koje pružaju pomoć i podršku za 52 korisnika u njihovim kućanstvima na području Siska i Petrinje. Projektom su obuhvaćena i prigradska naselja oko Siska te ruralna naselja oko Petrinje (sela Gora, Sibić, Župić, Graberje i okolna naselja), koja karakterizira starije stanovništvo i samačka kućanstva. Tri glavne aktivnosti/elementa koje ćemo provesti kroz projekt su: » zapošljavanje i obrazovanje žena pripadnica ciljnih skupina, » promocija i vidljivost projekta, » upravljanje projektom. Projekt se provodi od 19. veljače 2020. godine, a trajat će ukupno 30 mjeseci. Vrijednost projekta je 2.405.175,00 kn te je 100% posto financiran iz Europskog socijalnog fonda, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Partneri u projektu "Zaželi u Sisku" su Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Sisak, Centar za socijalnu skrb Sisak, Centar za socijalnu skrb Petrinja te Udruga žena Gora-Sibić. Tijekom provedbe našeg projekta "Zaželi u Sisku" jako pazimo na načela zaštite okoliša kao što je korištenje recikliranih materijala, učinkovitost resursa, reduciranje tiskanja, a uz to -

zaposlene žene koristite bicikle umjesto auta i javnog prijevoza, čime se smanjuje uporaba fosilnih goriva i emisija ugljičnog dioksida. U ovim teškim vremenima u kojima je prioritet zdravlje i sprječavanje širenja korona virusa, u projektu "Zaželi u Sisku" vršimo sve zacrtane aktivnosti uz pridržavanja preporuka i uputa Stožera civilne zaštite.

Predsjednica
Branka Pažur

UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM "VUKA" – VUKOVAR

Aktivnosti u Udruzi

Udruga osoba s invaliditetom VUKA - Vukovar je zbog nastale situacije s korona virusom, morala iz sigurnosnih razloga izmijeniti način provođenja projektnih aktivnosti. Tako smo u dogovoru s Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a koje smo obavijestili da od 15. travnja 2020. godine nećemo biti u mogućnosti obavljati aktivnost prijevoza osoba s invaliditetom i osoba starijih od 65 godina, a koje se u sklopu projekta " S osmijehom stariti 3" provodimo, uveli alternativne aktivnosti pružanja pomoći osobama s invaliditetom i starijima od 65 godina.

Od tog perioda, smo organizirani na način pomoći kao što je dostava namirница iz trgovina, odlaska u ljekarnu, održavanje okućnica i drugih usluge u kojima nismo bili u direktnom kontaktu s osobama ili im ponudili broj Crvenog križa Vukovarsko - srijemske županije, na koji su se mogli obratiti za ostale potrebe.

Također smo u općinama Borovo i Trpinja, uspostavili suradnju te dogovorili da njihovi timovi volontera odlaze kod naših članova kako bi im pomogli u prijeko potrebnim aktivnostima. U suradnji sa poduzećem Mistral d.o.o. Vukovar i Udrugom žena Vukovar, dobili smo donaciju od 50 zaštitnih maski koje smo podijelili našim korisnicima. Od 14. svibnja 2020. godine kada je Krizni stožer RH uveo popuštanje nekih od mjera vezano za virus korona, Udruga je nastavila sa aktivnosti prijevoza na uobičajeni način, uz mjere opreza, nošenje zaštitnih maski i rukavica.

Predsjednik
Đorđe Bošnjak

UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM GRADA DUGA RESA

Aktivnosti u Udrizi

Tijekom novonastale situacije vezane za Covid-19 naša Udruga kao i sve ostale prolazila je kroz tešku situaciju. Naime, kako Udruga provodi dva projekta koja obuhvaćaju pružanje usluge osobne asistencije za osobe s naježim stupnjem invaliditeta u domovima 19 osoba s invaliditetom bili smo primorani organizirati odlaske osobnih asistenata u njihove domove na najbolji način. Također smo organizirali i odlaske na teren voditelja projekta, koordinatora i administrativnog asistenta kako bismo osobnim asistentima i korisnicima usluge dali informacije o zaštiti njih samih iz prve ruke. Osobni asistenti koji su zaposleni po projektima u Udrizi invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa svakodnevno su obavljale svoj posao, kao i stručni tim koji je odlazio u obilaske terena bez

obzira na izvanrednu situaciju.

Korisnici usluge osobne asistencije nisu ni u jednom trenutku bili zakinuti za usluge koje im se trebaju pružati. Uza svu kompletну zaštitu od rukavica, zaštitnih maski i dezinfekcijskih sredstava asistenti su obavljali posao na terenu.

Korisnici su im izuzetno zahvalni jer ih nisu napustili i ostavili same u ovom teškom periodu. Voditeljica projekta izvještavala je i korisnike i osobne asistente telefonskom komunikacijom o svakoj promjeni i novoj informaciji te također odlazila u obilaske kako bismo bili sigurni da je situacija na terenu pod kontrolom te da nema nekih problema. Osobne asistentice bile su upućene u situaciju i informirane o svim svojim pravima te vrstama poslova koje mogu obavljati za vrijeme Covida-19 te su sve pristale svojevoljno odlaziti na posao kako bi svojim korisnicima omogućile i dalje neometan život te im pomogle na sve moguće načine. Voditeljica projekta, koordinator i administrativni asistent radili su i za vrijem Covida-19 u naizmjeničnim smjenama te bili na raspolaganju korisnicima i osobnim asistentima za sva njihova dodatna pitanja. Svi izvještaji su se pripremili na vrijeme, komunikacija sa HZZ-om i Ministarstvom je bila odlična te smo sve informacije koje smo dobili podijelili na terenu. Obilascima na

terenu naišli smo na veliku susretljivost korisnika koji su svojim sredstvima kupili osobnim asistentima zaštitnu opremu samo kako bi im se usluga i dalje pružala jer većina njih živi sama pa im je osobni asistent jedina osoba koja im je u ovoj situaciji mogla pomoći.

Voditeljica projekta
Kristina Bišćan

UDRUGA TJELESNIH I INVALIDA RADA ISTRE

Aktivnosti u Udrizi

Udruga tjelesnih i invalida rada Istre od 01. siječnja do konca svibnja 2020. godine upisala je 29 novih članova. Zbog situacije uzrokovanе virusom COVID 19 bili smo zatvoreni za rad sa strankama od 11. ožujka do 04. svibnja 2020. godine, ali smo telefonskim putem usmjeravali članove za sve njihove potrebe. Gerontrodomaćica Udruge za vrijeme COVID- 19 nosila je korisnicima Udruge hranu i odlazila po lijekove, uputnice, nalaze te ostale potrebne potrepštine nužne za svakodnevni život. U ovom razdoblju dobili smo i jednu donaciju od strane hotela „Del mar“ iz Banjola, a radi se o 5 komada wc školjki namijenjenih osobama s invaliditetom od kojih smo dio donirali našim članovima, a ostatak Istarskim domovima zdravlja. Na Upravnom odboru razmotrili smo novonastalu situaciju i usvojili Rebalans proračuna za 2020. godinu. Zbog cjelokupne situacije uzrokovanе virusom COVID 19 dio aktivnosti smo odgodili.

Predsjednik
Boris Jurevini

UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREBA

DOGAĐANJA U UDRUZI INVALIDA RADA ZAGREBA

Nadamo se da ste da ste dobro, da čuvate sebe i svoje bližnje s obzirom na izvanrednu situaciju uzrokovanu virusom COVID-19, a potom i potresom. Pandemija koja se raširila po cijelom svijetu nije zaobišla Hrvatsku pa je, sukladno preporukama Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, UIR Zagreba od 18.03.2020. godine prestala izravno raditi sa strankama i organizirati redovne aktivnosti u klupskim prostorijama na Novoj cesti 86. Nakon 53 dana samoizolacije, u ponedjeljak, 11.05.2020.

godine, UIR Zagreba je s veseljem otvorila svoja vrata za javnost, no, nažalost, ne za sve aktivnosti i s dosta ograničenja vezanih uz zaštitu i sigurnost članova i zaposlenika UIR Zagreba te ostalih zainteresiranih koji su navratili u prostorije UIR Zagreba. Nabrojat ćemo što je sve UIR Zagreba organizirala u razdoblju prije izvanredne situacije koja nas je sve zajedno snašla. U prvom tromjesečju 2020. godine trudili smo se organizirati što više aktivnosti za naše članove i šиру javnost. UIR Zagreba je i u 2020. godini nastavila organizacijom aktivnosti "Otvoreni sat s predsjednicom".

Jednom mjesečno su članovi UIR Zagreba imali priliku razgovarati s predsjednicom UIR Zagreba Nadom Vorkapić, iznoseći svoje prijedloge, kritike, pohvale i upite. Predsjednica UIR Zagreba je, zajedno s jedinom dvojicom živih članova UIR Zagreba od njezina osnutka 1966. godine, Josipom Petračem i Ivicom Lazićem, bila pozvana na kavu s gradonačelnikom Grada Zagreba Milanom Bandićem. Kako to UIR Zagreba voli odraditi, tu su priliku iskoristili za rad i skrenuli pozornost gradonačelniku na neka od važnih pitanja za članove UIR Zagreba, ostale osobe s invaliditetom te neprofitne organizacije osnovane iz potrebe.

Na samom početku godine za naše smo članove, sad već tradicionalno, organizirali odlazak u Gornju Stubicu, na poziv dugogodišnjeg partnera, restorana Rody, kako bismo obilježili "Vincekovo". Kao i prijašnjih godina, tom se prigodom odazvao velik broj članova, a

priređen program bio je vrlo bogat i zanimljiv. Tako se povodom blagdana Svetog Vinka se, prema starim vinogradarsko vinarskim običajima, obilježio početak nove vinogradarske godine. U veljači je i ove godine u prostorijama UIR Zagreba bilo veselo uz pjesmu i ples na našem Maskenbalu. Ples pod maskama popratili su muzikaši, folklorashi UIR Zagreba, ujedno i volonteri UIR Zagreba, a najbolje maske smo prigodno

nagradili. U prostorijama UIR Zagreba za sve su zainteresirane građane bile pripremljene besplatne izložbe radova koje su izradili upravo članovi UIR Zagreba. Na izložbi akvarela pod nazivom "U bijelom ogrtaču" predstavljeni su radovi polaznika radionice crtanja i slikanja. U drugom postavu izložbe zidove smo ukrasili fotografijama zajedničkog naziva "Putovanja", autora Rolanda Pulanića, polaznika radionice digitalne fotografije. U organizaciji izložbe nije nas omela ni samoizolacija pa smo organizirali virtualnu izložbu digitalne fotografije naših članova pod nazivom "Portreti". Fotografije su trebale biti izložene u prostorijama UIR Zagreba povodom obilježavanja Nacionalnog dana invalida rada – 21. ožujka, ali nas je pandemija koronavirusa u tome spriječila pa smo, usprkos pandemiji, omogućili virtualnu izložbu koju su svi zainteresirani imali priliku pregledati u toplini svoga doma. Upravo zbog virutalnosti, ta je izložba i danas dostupna za besplatno pregledavanje na YouTube kanalu UIR Zagreba. "Uči i osvoji" je aktivnost osmišljena s

ciljem informiranja članstva UIR Zagreba o zanimljivim i aktualnim temama te aktivnostima i djelovanjem UIR Zagreba. U okviru nekoliko odabranih predavanja i prezentacija, nasumice su odabrani dobitnici nekih od brojnih vrijednih nagrada. U prvom dijelu godine organizirali smo predavanja savjetodavne, zdravstvene, putopisne i informativne tematike. Predavanjima pod nazivom "Dosmrtno i doživotno uzdržavanje" i "Prava osoba s invaliditetom u unutarnjem prometu" upoznali smo prisutne s pravima i povlasticama invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom.

Volonteri UIR Zagreba predstavili su pojedine radionice u koje se svi zainteresirani članovi imaju mogućnost uključiti. Tako su predstavljene radionice "Knjiga tihi prijatelj", kreativno-likovna radionica, logoterapija – psihoterapijski pravac koji pomaže ljudima da postanu svjesniji onog što njihov život čini smislenim kako bi lakše prevladali prepreke te pronašli smisao života, zatim je predstavljena i radionica Tai chi – vještina koja članovima osigurava aktivno uključivanje u sportske aktivnosti te poboljšanje zdravstvenog stanja. Voditeljica radionice "Umijeće življenja" održala je predavanje pod nazivom "Temeljne ljudske potrebe". Na predavanju

su se prisutni upoznali s temeljnim ljudskim potrebama i načinom njihove međusobne povezanosti, ali i njihova zanemarivanja. Zanimljivo je bilo i na predavanju o "Prirodnim metodama liječenja i bioenergiji" i putopisu s puta Sv. Jakova. U vrijeme samoizolacije zaposlenici Stručne službe UIR Zagreba svoj su posao nastavili obavljati od kuće, omogućivši i dalje pristup informacijama svojim članovima putem telefona, e-pošte i društvenih mreža: Facebook, Instagram i YouTube. Zbog velikog interesa, "Pravno savjetovalište" bilo je dostupno članovima UIR Zagreba putem telefona i e-pošte i tijekom razdoblja rada od kuće. Volonteri i zaposlenici UIR Zagreba snimili su raznovrsne video snimke koje su do naših članova, ali i do šire javnosti, došle virtualnim putem. UIR Zagreba planirala je u budućnosti koristiti neke digitalne alate u svome radu, no pandemija nas je potaknula na ranije uvođenje novina u svoj svakodnevni rad. S obzirom na to da su aktivnosti izravnog rada s članovima bile obustavljene, omogućili smo članovima virtualne edukativne, umjetničke, rekreativne i savjetodavne upute i aktivnosti kako bismo ih motivirali i potaknuli na aktivan život i tijekom samoizolacije uzrokovane pandemijom. Primorani izvanrednom situacijom, neke smo priredbe i aktivnosti nažalost otkazali, a neke odgodili za skorija bolja vremena. Tako smo, umjesto bogatog programa pod nazivom "Geronto boom" u prostorijama UIR Zagreba, sretan Nacionalni dan invalida rada, 21.03. zaželjeli putem društvenih mreža. Potom smo, s velikom tugom, otkazali koncert

amaterskih pjevačkih zborova pod nazivom "Tri suze za Zlatka Bočkala" koji je UIR Zagreba, kao i svake godine, planirala održati u Parku Zrinjevac, u utorak, 14.04.2020. godine u spomen Zlatku Bočkalu. Na veliku žalost brojnih članova i suradnika UIR Zagreba, morali smo otkazati i najavljen "7. Memorijal Marije Topić" koji se trebao održati 09.05.2020. godine u okviru RŠC Jarun u spomen Mariji Topić. Iako se ta događanja nisu održala, sjećanje na dragog Zlatka Bočkala i dragu Mariju Topić nam nitko nije mogao oduzeti i oni će uvijek imati počasno mjesto u našim srcima, ma gdje bili. Uz neizbrisiva sjećanja na te velike osobe, njima u čast su, na planirane i otkazane datume, objavljene digitalne objave odnosno njima značajne pjesme uz nekoliko popratnih lijepih riječi. Tako je 14.04.2020. godine objavljena pjesma koju je Zlatko Bočkal jako volio – "Suza za Zagorske brege", a 09.05.2020. godine Stručna je služba u prostorijama UIR Zagreba snimila izvedbu pjesme "Fala" na sebi svojstven način.

Grad Zagreb je, u izvanrednoj situaciji vezanoj uz širenje koronavirusa, a neposredno nakon potresa u Zagrebu, u suradnji s Hrvatskim Crvenim krežem, osigurao osnovne prehrambene namirnice i higijenske potrepštine za 50 članova UIR Zagreba u potrebi. Vrijedni djelatnici UIR Zagreba su samostalno namirnice upakirali u pakete i osobno ih dostavili na 50 adresa svojih članova. Potaknuta izvanrednom situacijom i samoizolacijama uslijed širenja virusa Covid-19, UIR Zagreba je provela projekt "UIRZ vs. Covid-19" pod pokroviteljstvom Grada Zagreba u okviru kojeg je svojim članovima omogućila tjednu nabavu osnovnih prehrambenih namirnica i higijenskih potrepština u vidu unaprijed definiranih paketa s besplatnom dostavom na njihovu kućnu adresu uz pomoć volontera. Uz to, tim je članovima osigurala zaštitnu opremu i sredstvo za dezinfekciju. S obzirom na činjenicu da je najviše članova zainteresirano za naše klupske aktivnosti, sukladno preporukama Stožera civilne zaštite RH i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, UIR Zagreba je 20.05.2020. godine nastavila organizirati pojedine radionice i savjetovališta uz određene mjere ograničenja. Sukladno obvezama utvrđenim Statutom UIR Zagreba, sredinom svibnja 2020. godine održana je 2. sjednica Skupštine UIR Zagreba. Po prvi puta, sjednica je održana elektroničkim i telefonskim putem poštujući mjere ograničenja i preporuke Stožera civilne zaštite RH vezanih uz pandemiju. Na našoj mrežnoj stranici (www.uir-zagreb.hr) možete pogledati fotografije i video snimke s brojnih događanja, predavanja i aktivnosti u organizaciji Udruge invalida rada Zagreba. Do idućeg čitanja, čuvajte jedni druge i pazite na sebe.

Z
a UIR Zagreba pripremila: Maja Milković, prof

PRAVNI SAVJETI

KAKO REGULIRATI RADNE ODNOSE U NOVONASTALIM OKOLNOSTIMA?

Kako regulirati radne odnose u novim okolnostima, kako se reguliraju plaćeni i neplaćeni dopust?

Koje su obveze radnika u odnosu na izvršavanje ugovorenih poslova?

U odnosu na izvršavanje ugovorenih poslova, obveza je primjene svih zakona i propisa kao i u redovitim uvjetima. Posebno se naglašava da je radnik dužan pridržavati se svih sigurnosnih i zdravstvenih mjera u skladu sa Zakonom o radu, Zakonom o zaštiti na radu te drugim zakonima i propisima (npr. Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, kojim je propisana obveza postupanja u skladu s mjerama za zaštitu od zaraznih bolesti koje se propisuju tim zakonom ili propisima donesenim na temelju njega). U skladu sa Zakonom o radu, prilikom sklapanja ugovora o radu i tijekom trajanja radnog odnosa, radnik je dužan obavijestiti poslodavca o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemoguće ili bitno ometa u izvršenju obveza iz ugovora o radu ili koja ugrožava život ili zdravlje osoba s kojima u obavljanju ugovorenih poslova radnik dolazi u dodir. Prema Zakonu o zaštiti na radu, obveza je radnika da poštuje i izvršava obveze iz radnog odnosa s dužnom pažnjom, te da vodi pri tome računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika.

Koje su obveze poslodavca pri organizaciji rada u slučaju izvanrednog stanja?

Poslodavac je dužan osigurati radniku uvjete za rad na siguran način i na način koji ne ugrožava zdravlje radnika, u skladu s posebnim zakonom i drugim propisima, u ovoj situaciji na isti način kao i redovitim uvjetima. Osim toga, sukladno Odluci o proglašenju epidemije bolesti COVID – 19 te obvezama iz Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, poslodavac je dužan pratiti upute Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ), te preporuke Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i drugih nadležnih tijela. Trenutne preporuke za poslodavce dostupne su na stranicama HZJZ-koje je potrebno redovito pratiti radi ažuriranja s najnovijim informacijama. Odredbom članka 17. Zakona o zaštiti na radu, propisana je obveza poslodavca organizirati i provoditi zaštitu na radu, vodeći pri tome računa o prevenciji rizika, u kojem je smislu obavezan zaštitu na radu prilagoditi promijenjenim okolnostima.

Obveze radnika i poslodavca u slučaju rješenja ili drugog odgovarajućeg akta kojim se određuje samoizolacija?

Poslodavac i radnik dužni su se u potpunosti pridržavati izdanog rješenja ili drugog odgovarajućeg akta na način kako to određuje poseban propis. Neobavljanje ugovorenih

poslova u navedenom slučaju ne može biti opravdan razlog za otkaz ugovora o radu, niti je radniku dopušteno postupati po uputama poslodavca koje bi predstavljale ponašanje protivno nalogu iz navedenog rješenja odnosno drugog odgovarajućeg akta. Za vrijeme trajanja samoizolacije, radnik ostvaruje pravo na naknadu plaće sukladno posebnom propisu. Iznimno, u slučaju kada bi se radnik i poslodavac sporazumjeli o radu od kuće u navedenom razdoblju, radniku pripada pravo na plaću.

Koje su mogućnosti poslodavca u slučaju izmijenjenih okolnosti uslijed epidemije bolesti?

U situacijama poremećaja poslovnih aktivnosti poslodavca uzrokovanih epidemijom, poslodavac bi, u svrhu očuvanja zaposlenosti i radnih mesta te provođenja mjera zaštite od širenja virusa, u skladu sa Zakonom o radu mogao: uvesti nejednaki raspored radnog vremena promijeniti raspored radnog vremena radnika radno vrijeme preraspodijeliti s radnikom ugovoriti skraćivanje radnog vremena (s punog na nepuno radno vrijeme) donijeti odgovarajuću odluku koja bi imala utjecaj na organizaciju radnog vremena (npr. uvođenje smjenskog rada, organizacija rada u timovima i sl.) koristiti mogućnost u određivanju odmora i dopusta Godišnji odmor U okviru Zakonom o radu propisanih prava na odmore, poslodavac može donijeti odnosno prilagoditi raspored korištenja godišnjih odmora radnika novonastaloj situaciji. Pri tome i nadalje postoji obveza primjene Zakona o radu u pogledu savjetovanja i obavješćivanja radnika o istom

Plaćeni dopust

Za razliku od navedenog, pravo na plaćeni dopust utvrđuje se u skladu sa Zakonom o radu i drugim izvorima prava kojima je propisano u kojim slučajevima i u kojem vremenskom trajanju radnik može koristiti to pravo.

Neplaćeni dopust

Neplaćeni dopust koji podrazumijeva mirovanje radnog odnosa radnika, poslodavac bi mogao utvrditi, ali na zahtjev radnika. Iako u navedenom slučaju nema obveze uplate doprinosa za obvezna osiguranja, poslodavac ih može, ne odjavljajući radnika, uplaćivati na najnižu osnovicu sukladno posebnom propisu

Prekid rada

U skladu sa člankom 95. stavkom 3. Zakona o radu, radnik ima pravo na naknadu plaće za vrijeme prekida rada do kojega je došlo krivnjom poslodavca ili zbog drugih okolnosti za koje radnik nije odgovoran. Ako samim Zakonom o radu, drugim zakonom, drugim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije drukčije određeno, radnik ima pravo na naknadu plaće u visini prosječne mjesecne plaće koja mu je isplaćena u prethodna tri mjeseca. Uzimajući u obzir posebne okolnosti, odnosno odluku ministra zdravstva o proglašenju epidemije COVID-19 sukladno Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine, br. 79/07, 113/08, 43/09, 130/17), te preporuke stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, a u svrhu sprečavanja širenja epidemije, mišljenja smo kako bi poslodavac mogao na temelju tih propisa i utvrđenih mjera donijeti odluku

temeljem koje radnici ne bi bili u obvezi rada, sve dok su takve mjere na snazi, ali bi poslodavac imao obvezu isplate plaće tim radnicima u punom iznosu.

Može li poslodavac odrediti rad od kuće?

U skladu sa Zakonom o radu, jedan od bitnih sastojaka ugovora o radu je mjesto rada, a u radnom odnosu, poslodavac i radnik dužni su se pridržavati odredbi ugovora, te poštivati odredbe Zakona o radu i drugih propisa iz radnog odnosa. Pri tome napominjemo da su vrste ugovora o radu propisane Zakonom o radu te da se rad na izdvojenom mjestu rada uređuje odredbom članka 17. toga Zakona. Međutim, u slučajevima bitno promijenjenih okolnosti, a koje se nisu mogle unaprijed predvidjeti niti spriječiti, a kakva se situacija ostvarila u uvjetima epidemiskog i pandemijskog širenja bolesti COVID – 19, poslodavac i radnik bi mogli na određeno vrijeme sporazumno izmijeniti odredbe ugovora o radu o mjestu rada, odnosno u dalnjem razvoju takve izvanredne situacije, poslodavac bi, postupajući u skladu s odredbom članka 7. stavka 2. Zakona o radu, mogao pobliže odrediti mjesto i način obavljanja rada u prostoru koji nije prostor poslodavca, već neko drugo mjesto, ali isključivo samo dok traju navedene okolnosti. Pri tome bi postojala obveza poslodavca da takvom radniku osigura uvjete za rad, da vodi brigu o organizaciji posla i sigurnosti radnika, opremi potrebnoj za obavljanje rada te radnom vremenu i odmorima koje je dužan osigurati u skladu sa zakonima. Jednako tako, postojala bi obveza radnika da poštuje i izvršava obveze iz radnog odnosa s dužnom pažnjom, te da vodi pri tome računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika. Napominjemo kako je odredbom članka 17. Zakona o zaštiti na radu (Narodne novine, 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18) propisana obveza poslodavca organizirati i provoditi zaštitu na radu, vodeći pri tome računa o prevenciji rizika, u kojem je smislu obavezan zaštitu na radu prilagoditi promijenjenim okolnostima.

Da li je poslodavac dužan u slučaju rada od kuće radniku osigurati uvjete za rad?

Obveza je poslodavca da takvom radniku osigura uvjete za rad, da vodi brigu o organizaciji posla i sigurnosti radnika te radnom vremenu i odmorima koje je dužan osigurati u skladu sa zakonima. Jednako tako, postojala bi obveza radnika da poštuje i izvršava obveze iz radnog odnosa s dužnom pažnjom, te da vodi pri tome računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika.

Da li radnik ostvaruje pravo na plaću kod rada od kuće?

U slučaju rada od kuće, radnik ostvaruje pravo na svoju ugovorenou plaću, za razliku od situacije u kojima ne radi, pa stoga ostvaruje pravo na naknadu plaće.

Koje su obveze poslodavca u odnosu na provođenje mjera zaštite na radu?

S obzirom na novonastale izvanredne okolnosti, poslodavac u svrhu održanja radnog odnosa te zaštite zdravlja i sigurnosti radnika, može koristiti svojim temeljnim zakonskim pravom da pobliže odredi mjesto i način obavljanja rada dok traju navedene okolnosti. Pri tome, u smislu provedbe zaštite na radu, mišljenja smo da se razdoblje obavljanja poslova u prostoru koji nije prostor poslodavca (rad od kuće), kada se radi o poslovima s

niskim rizicima (administrativni i slični poslovi) može proširiti na razdoblje sve dok traju izvanredne okolnosti zbog kojih je poslodavac radi prevencije i zaštite od širenja zarazne bolesti prisiljen omogućiti rad radnicima od svoje kuće. Stan, kuća ili drugi prostor u kojem radnik obavlja poslove s malim rizicima za poslodavca, nije objekt namijenjen za rad već stambeni objekt ili objekt druge namjene, pa se stoga ne može zahtijevati ispunjenje svih sigurnosnih zahtjeva za mjesto rada u smislu propisa zaštite na radu pa će se odredbe propisa zaštite na radu primjenjivati u mjeri u kojoj je to moguće, uz brigu o tome da sigurnost i zdravlje radnika ne budu ugroženi.

Kako poslodavac vodi evidenciju o radnom vremenu radnika koji radi od kuće?

U skladu sa radno pravnim propisima, poslodavac je obavezan voditi točnu evidenciju o radnom vremenu radnika, bez obzira gdje obavlja svoje ugovorene poslove, odnosno dužan je voditi podatke o radnom vremenu potrebne za ostvarivanje prava iz radnog odnosa i za radnike s kojima ima sklopljen takav ugovor o radu. Pri tome, nema zapreke da evidenciju vodi i sam radnik, no odgovornost za točno vođenje evidencije je na poslodavcu.

Kako poslodavac vodi evidenciju o radnom vremenu radnika u slučaju privremenog prekida obavljanja poslova, odnosno rada radnika?

U odnosu na vođenje evidencije o radnom vremenu u takvim slučajevima, poslodavac će u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima evidentirati vrijeme i sate zastoja, odnosno prekida rada do kojega je došlo krivnjom poslodavca ili uslijed drugih okolnosti za koje radnik nije odgovoran.

Može li poslodavac zbog nastalih poteškoća u poslovanju, svojeg radnika uputiti na rad kod drugog poslodavca („posuditi“ ili premjestiti)?

U skladu sa Zakonom o radu, radni odnos se zasniva ugovorom o radu. To je ugovorni odnos koji se zasniva dvostrano obveznim ugovorom, kao rezultatom suglasnosti volja ugovornih strana (radnika i poslodavca) o bitnim sastojcima ugovora o radu. Privremeno ustupanje radnika između povezanih poslodavaca (što je uređeno posebnim propisom – Zakonom o trgovačkim društvima), uređeno je člankom 10. stavkom 3. Zakona o radu. Kako je prema Zakonu o radu u radnom odnosu obveza obavljanja rada osobna, obveze iz radnog odnosa odnose se na konkretnog poslodavca i konkretnog radnika, koji su stranke sklopljenog ugovora o radu. Prema Zakonu o radu ne postoji mogućnost jednostrane odluke poslodavca o premještaju radnika ili upućivanju na rad kod drugog poslodavca. Dakle, bez obzira na postojanje činjenice da je proglašena epidemija bolesti COVID -19, ustupanje radnika bi bilo moguće samo ako se radi o povezanim poslodavcima u smislu Zakona o trgovačkim društvima.

Može li poslodavac radnika uputiti na korištenje slobodnih dana umjesto isplate prekovremenih sati?

Zakonom o radu je propisano pravo radnika na povećanu plaću za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi. Mogućnost odobravanja slobodnog dana radniku umjesto

isplate povećane plaće za prekovremeni rad nije regulirano Zakonom o radu, već isto može biti predmet uređenja kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, kao što se na jedan od navedenih načina propisuje i visina povećanja plaće za otežane uvjete rada iz članka 94. Zakona. Zakonsko pravo radnika koji je radio prekovremeno isključivo je pravo na povećanu plaću. Stoga korištenje slobodnog dana umjesto isplate povećane plaće za prekovremeni rad, pod uvjetom da je na prethodno opisani način uređena takva mogućnost, može doći u obzir isključivo ako na to pristane sam radnik.

NAKNADE TROŠKOVA PRIJEVOZA RADNICIMA U UVJETIMA EPIDEMIJE COVID – 19

Poslodavac prema Zakonu o radu (NN 94/14 i 98/19) nije dužan isplatiti radnicima naknadu troškova prijevoza na posao i s posla, osim u slučajevima kad poslodavac sam doneše takvu odluku ili je ona određena nekim drugim aktima poput Pravilnika o radu, Odluke izvršnog tijela udruge ili samim ugovorom o radu. Sukladno Pravilniku o porezu na dohodak Članak 7. stavak 2. Redni broj 29, 30 i 31, radniku se neoporezivo mogu isplatiti troškovi prijevoza u visini stvarnih izdataka prema cijeni pojedinačne ili mjesecne cijene karte. Ponekad se događa da u nekim područjima nema javnog prijevoza i u tom se slučaju iznos troškova prijevoza utvrđuje u približnim udaljenostima na kojima postoji organiziran prijevoz. Trošak prijevoza se isplaćuje na osnovi računa, potvrda o cijeni karte ili odluka. U većini slučajeva radnicima se isplaćuje mjesecni iznos troška prijevoza. Radniku se na mjesecnoj razini uplaćuje iznos za prijevoz i u tom slučaju poslodavac ima pravo obračunati i/ili umanjiti naknadu za prijevoz u slučaju ukoliko radnik radi kod kuće ili je na bolovanju. Ako poslodavac radniku kupuje mjesecnu ili godišnju kartu za javni prijevoz, tada nema mogućnost tražiti povrat troškova prijevoza od radnika koji je na radu kod kuće. Postoji i mogućnost isplate pojedinačnih troškova prijevoza na dnevnoj razini u kojem se slučaju radniku obračunavaju i isplaćuju troškovi prijevoza samo za one dane kada su stvarno nastali, odnosno za dane kada radnik putuje na posao i s posla. Nacionalni stožer civilne zaštite donio je 21. ožujka 2020. Odluku o privremenoj obustavi javnog prijevoza koja je objavljena u Narodnim novinama NN 34/2020 od 21.03.2020. (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_03_34_733.html) i primjenjuje se od 22.03.2020. Stupanjem na snagu, ova Odluka utječe na isplate troškova prijevoza radnika na posao i s posla te se postavlja pitanje isplate putnih troškova. Kako članak 107.a Općeg poreznog zakona (NN 115/16, 106/18, 121/19 i 32/20) propisuje plaćanje poreza u posebnim okolnostima, Porezna uprava je objavila odgovor na to pitanje sa detaljnim pojašnjnjem i uputama u vezi isplate putnih troškova radnicima koji moraju dolaziti na posao. Ukratko, radnicima se može uz neoporezivu naknadu troškova prijevoza u visini mjesecne karte neoporezivo isplatiti i troškovi korištenja osobnog automobila računajući 2,00kn po kilometru uz evidenciju korištenja vozila ili korištenje taxi usluga uz podnošenje računa. Cijelu obavijest možete pročitati na <https://www.porezna-uprava.hr/Stranice/Vijest.aspx?NewsID=2882&List=Vijesti>

POVRATAK NA RADNO MJESTO

Pojava epidemije koronavirusa izazvala je niz promjena u svakodnevnom poslovnom i privatnom životu te općenito u zajednici koja nas okružuje. Mjere koje se poduzimaju u cilju sprječavanja širenja zaraze narušavaju uobičajenu rutinu, ograničavaju određene aktivnosti

te općenito negativno utječu na kvalitetu života, što dodatno doprinosi pojavi psihičkog stresa. Stoga je neminovna prilagodba novim okolnostima zbog kojih je potrebno uložiti dodatne napore za sigurnost i zaštitu zdravlja kako na poslovnom tako i na privatnom planu. Nalazimo se u vremenu koje od svih nas zahtijeva maksimalnu profesionalnost, strpljivost i sposobnost brze prilagodbe, a to sve podrazumijeva naše odgovorno ponašanje! Brzina i opseg širenja koronavirusa ovisi o načinu na koji se ljudi ponašaju. Neodgovorno ponašanje doprinosi širenju virusa i ugrožava sigurnost i zaštitu zdravlja svakog pojedinca, ali i društva u cjelini. Odgovorno ponašanje je svaki oblik ponašanja kojim se poštuju i provode propisane mjere zaštite te svako ponašanje koje doprinosi prevenciji širenja koronavirusa. Ponašanje ljudi u kriznim situacijama je uvjetovano mnogobrojnim čimbenicima pa su unatoč upozorenjima ljudi skloni ignorirati upute nadležnih tijela. Najčešći razlog nepoštivanja uputa je osobna percepcija događaja koja nije u skladu s objektivnom stvarnošću, zatim socijalni pritisak, želja za isticanjem i pokazivanjem „hrabrosti“, nevoljnost za promjenom ustaljenog načina ponašanja, izraz bunta te strah od neke vrste gubitka. U habitusu čovjekova ponašanja jest da čovjek često svoje ponašanje određuje prema ponašanju drugih ljudi koji ga okružuju, stoga svojim odgovornim ponašanjem dajte svoj doprinos sigurnosti i zaštiti zdravlja potičući druge da se ponašaju odgovorno. Naše najjače oružje u borbi protiv koronavirusa je **ODGOVORNO PONAŠANJE!** Preporuke za odgovorno ponašanje mogu se pronaći na internet stranici Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo koji ih redovito osvježava i objavljuje na sljedećem linku <https://www.hzjz.hr/sluzbaepidemiologija-zarazne-bolesti/koronavirus-najnovije-preporuke/>

Stoga, vrlo je bitno slušati i aktivno primjenjivati upute koje daje Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske te provoditi Odluke o mjerama zaštite koje on donosi. Navedene mjere poslodavci i radnici dužni su, u dijelu koji se odnosi na mjesta rada, primjenjivati kao posebna, odnosno priznata pravila zaštite na radu. Poslodavci i radnici dužni su se pridržavati svih mjera zaštite donesenih od strane Stožera civilne zaštite. Slijedeći opća načela prevencije utvrđena Zakonom o zaštiti na radu, poslodavci su dužni pridržavati se i ovih posebnih mjera. Obveza o osiguranju sredstava zaštite i drugih mjera zaštite odnosi se na poslodavce, dok su radnici dužni iste koristiti i provoditi na propisani način. Radi osiguranja provedbe osnovne protuepidemijske mjere održavanja socijalnog razmaka, provedba pojedinih instituta Zakona o zaštiti na radu u danim okolnostima može biti otežana. U vezi s tim ovo Ministarstvo rada i mirovinskog sustava je dalo svoja mišljenja preko poveznica;<http://uznr.mrms.hr/obvezni-ljecnicki-pregled-radi-utvrdjivanja-zdravstvene-sposobnosti-zaobavljanje-odredenih-poslova/> <http://uznr.mrms.hr/pregledi-odnosno-ispitivanja-sredstava-rada-u-okolnostima-epidemijekoronavirusa/> Ukoliko poslodavac ili radnik sumnja da je on sam ili neka druga osoba bila u kontaktu sa izvorom koronavirusa te ako počne pokazivati znakove bolesti dišnog sustava (kašalj, teškoće disanja i najčešće uz povišenu temperaturu), o tome mora obavijestiti stručnjaka zaštite na radu kod poslodavca ili drugu odgovornu osobu poslodavca radi poduzimanja mjera zaštite zdravlja ostalih radnika kod poslodavca te potražiti liječničku pomoć. Kod sumnje na bolest radnika uzrokovanu koronavirusom, stručnjak zaštite na radu ili druga odgovorna osoba poslodavca odmah mora kontaktirati nadležnog epidemiologa. Bolest se prenosi tijekom bliskog kontakta i to kapljičnim putem (izravan kontakt s izlučevinama), te oralnim putem (unos kroz probavni sustav prljavim rukama, zagađenom hranom ili vodom). Najčešći simptomi su povišena tjelesna temperatura, kašalj, otežano disanje, bolovi u mišićima te umor. Za oboljele osobe neophodna je hospitalizacija i mora ih se tretirati kao zaražene osobe dok se zaraza ne isključi mikrobiološkom obradom. Za zdrave osobe koje su imale bliski kontakt s oboljelim

od koronavirusa predviđena je samoizolacija kod kuće uz aktivni zdravstveni nadzor (svakodnevno mjerjenje temperature i javljanje nadležnom epidemiologu) kroz 14 dana. Ukoliko nije moguće organizirati samoizolaciju kod kuće, neophodan je boravak u organiziranoj karanteni. To je za sada najbliža bolnica u kojoj je organizirana karantena. Radnicima koji su u samoizolaciji kao i osobama na liječenju, izostanak s radnog mjesta tretira se kao privremena nesposobnost za rad (bolovanje). Kako bi se postigao visok stupanj sigurnosti i zaštite zdravlja radnika, u ovom trenutku potrebna je posebna angažiranost stručnjaka zaštite na radu. Stručnjak zaštite na radu koji kod poslodavca obavlja posao dužan je svakodnevno provjeravati pridržavaju li se radnici propisanih mjera te provoditi češće unutarnje nadzore o čijem rezultatu su dužni upoznati poslodavca. Ukoliko tijekom obavljanja unutarnjeg nadzora uoče ili utvrde nepravilnosti kojima je ugrožena sigurnost i zaštita zdravlja radnika dužni su o tome obavijestiti poslodavca te mu predložiti mјere kojima bi u najbržem mogućem roku otklonile nepravilnosti.

POSLODAVCI:

- » **POSTAVLJANJE VAŽNIH OBAVIJESTI** - na vidljivim mjestima na ulazu u prostor tvrtke postaviti edukacijske plakate i sve važne upute o zaštiti zdravlja Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Epidemiološke službe (upute o pravilnom pranju i dezinfekciji ruku, zadržavanju razmaka među osobama i druge mјere)
- » **OSIGURANJE OSOBNE ZAŠTITNE OPREME** - osigurati dovoljan broj jednokratnih zaštitnih rukavica i maski, zaštitnih odijela za tijelo, zaštitnih kapa i sl. u ovisnosti o procesima rada i staviti na raspolaganje radnicima te nadzirati njihovu uporabu. Vrlo je bitno osigurati mjesto za odlaganje iskorištene osobne zaštitne opreme te osigurati propisano zbrinjavanje !
- » **POSTAVLJANJE FIZIČKIH BARIJERA** - gdje je moguće postaviti zaštitne pregrade u vidu stakla, pleksi glasa ili sličnog materijala, kako bi se smanjio kontakt radnika i stranke, a samim time i rizik širenja zaraze
- » **OSIGURANJE MJESTA ZA DEZINFEKCIJU RUKU** - pomoću dezinfekcijskog sredstva ili pranjem ruku s vodom i sapunom barem 20 sekundi, a za sušenje ruku osigurati papirnate ručnike za jednokratnu upotrebu
- » **OSIGURANJE UDALJENOSTI IZMEĐU OSOBA OD NAJMANJE 2 m** - preraspodjelom prostora, preraspodjelom radnog vremena/rad u smjenama, smanjenjem broja osoba koje istovremeno borave u prostoriji ili na prostoru, omogućiti rad od kuće ili u iznimnim situacijama postavljanjem pregrada
- » **SPRJEČAVANJE OKUPLJANJA VIŠE OD 5 OSOBA** - sastanke održavati online, a komunikaciju na mjestima rada održavati putem telefona, e-maila i sl., ograničiti broj radnika koji istovremeno koriste pauzu na način da ju koriste u različitim vremenskim intervalima
- » **ODRŽAVANJE ČISTOĆE OBJEKATA I MJESTA RADA** - čistiti i dezinficirati mјesta rada koliko je god moguće više puta (dezinfekciju obavljaju stručne osobe s propisanim i učinkovitim kemijskim sredstvima), a posebnu pažnju posvetiti čistoći sanitarnih čvorova i označavanju istih, ukoliko je moguće omogućiti korištenje većeg broja kemijskih WC-a

INFORMACIJE

- » NAJMANJE DVA PUTA DNEVNO ČISTITI SVE DODIRNE POVRŠINE - radne površine, dizala za prijevoz osoba, pametne i druge telefone, POS uređaje, tipkovnice, konzole, računala te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba
- » PROVJETRAVANJE RADNIH PROSTORIJA I PROSTORA - potrebno je što je moguće češće osigurati dotok svježeg zraka te omogućiti izmjene zraka provjetravanjem radnih prostora i prostorija
- » OSIGURATI POSEBNU ZAŠTITU KRONIČNIM I ONKOLOŠKIM BOLESNICIMA - svim kroničnim i onkološkim bolesnicima omogućiti obavljanje rada od kuće god je to moguće
- » OSIGURATI NESMETANI RAD STRUČNJACIMA ZAŠTITE NA RADU I DRUGIM OSOBAMA ZADUŽENIM ZA TE POSLOVE - osigurati stručnjaku zaštite na radu provođenje češćih unutarnjih nadzora kao i provođenje nadzora pridržavanja mjera za sprječavanje širenja koronavirusa.

RADNICI

- » PROVODITI MJERE ZAŠTITE OSIGURANE OD STRANE POSLODAVCA - primjenjivati upute o pravilnom pranju i dezinfekciji ruku, zadržavanju razmaka među osobama i sl. te iste provoditi. Koristiti osigurana jednokratnu zaštitnu opremu te istu prema uputi odlagati u kantu za otpad koja ima poklopac i propisano zbrinjavati takav otpad. Redovito provoditi osobnu higijenu
- » OSOBNA ZAŠTITINA OPREMA - osobnu zaštitnu opremu koju koristite u skladu s propisima iz zaštite na radu potrebno je propisano odlagati na mesta koja je odredio poslodavac
- » KAŠLJANJE I KIHANJE - prekriti usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju je poslije potrebno odbaciti u koš za otpad s poklopcem te obavezno nakon toga oprati ruke. Pri kašljaju i kihanju okrenuti lice od drugih osoba
- » IZBJEGAVANJE DODIRIVANJA LICA, USTA I OČIJU RUKAMA - lice, usta i oči dodirivati isključivo nakon dezinfekcije ruku ili pranja sapunom i vodom
- » IZBJEGAVATI rukovanje ili bilo kakve druge dodire ili diranje korištenih maramica ili korištenih osobnih zaštitnih sredstava i sl.
- » SOCIJALNI KONTAKT - ostvarivati samo najnužnije socijalne kontakte unutar obitelji, a u kontaktu s kolegama držati propisani razmak bez rukovanja i sličnog kontakta
- » SIMPTOMI - postoji li sumnja na simptome zaraženosti koronavirusom, ne dolaziti na posao te obavijestiti svog liječnika ili nadležnog epidemiologa te početi provoditi postupak samoizolacije i daljnje mjere u skladu sa stručnim medicinskim preporukama
- » HITNOST - u slučaju hitnosti obratiti se svom stručnjaku zaštite na radu, poslodavcu, liječniku ili nazvati 112